

1

UKEKE Maulana alikuwa mzee ambaye siku zote alipingana na uzee, mzee ambaye hakukubali uzee umtawale hata mara moja. Alikuwa vitani akiupinga na kuudhihaki hadi uzee ukaelekea kumpigia magoti. Kama si kwa ajili ya mvi chache ambazo zilikataa kuitii *kanta*, hata wewe ungemwondoa katika orodha ya wazee na kumwita kijana. Kumwita hivyo kungekufanya akupende, na watu wote wamjuao wasingekulaumu. Wangekulaumu vipi wakati hata chembe moja ya ndevu haikuthubutu kujitokeza katika kidevu chake? Wakati mavazi yake yalikuwa yale ya vijana? Wakati mienendo yake yote ilikuwa katika kumbi na vipenyo vilevile ambavyo vijana walipenda kupita? Si hayo tu, zaidi ni jinsi alivyokuwa akienda sehemu hizo, dansini, baa, sinema na kokote; akiwa amefuatana na msichana mwenye umri ambao haukuwa mbali na wajukuu zake. Naam, Ukeke alikuwa Ukeke. Sifa zake hizo zilitajwa na zilizosahauliwa, ziliwafanya watu watundu waanze kumwita majina kadha wa kadha. Mara “Mzee kijana,” mara “Kizito”, ama “Mwenyewe” pamoja na yote waliyodhani yangemfaa. Yote hayo yalimpendeza Ukeke. Lakini hakuna lililomfaa zaidi ya “Ukeke.” Hivyo, Ukeke akabaki Ukeke na kuendelea kuwa Ukeke. Alichukia jinsi uzee ulivyotishia kumpokonya nafasi yake ya kustarehe. Na aliupenda na kuung’ang’ania ujana kwa ajili ya ile ahadi ya kuwa huru katika harakati za anasa na starehe, anasa ambazo zilimjaza furaha

VISIT...

LANZAROTE
Caliente.COM

na hamu ya maisha. Hiyo ndiyo sababu iliyomfanya augande ujana akifurahi na kustarehe pamoja na vijana.

Starehe aliipata kama alivyopenda. Fedha haikuwa kipingamizi. Alikuwa na kazi yenye cheo katika moja ya kampuni za umma, kazi ambayo, licha ya kumlipa vizuri, ilikuwa nafasi nyingine iliyomwezesha kujipatia chochote nje ya mshahara, kwa njia moja au nyingine. Hivyo, starehe zake hazikupotoshwa na aina yoyote ya kipingamizi cha fedha au “watoto watakula nini.” Bali alistarehe alivyopenda; huku kaandamana na binti yeyote aliyempenda.

Hata hivyo, jioni hii aliiona “mbovu.” Kama kawaida, tatizo halikuwa pesa. Hizo alikuwa nazo. Tatizo lilikuwa ampate nani wa kula naye pesa hizo. Aliwapigia simu wasichana wote aliodhani wangestarehe naye jioni hii, hakufanikiwa. Kila mmoja alitoa udhuru ambao haukuweza kupingika.

Kwa mara ya kwanza akawaza kutembea na mama watoto wake. Lakini wazo hilo aliliponda mara moja alipowaza kuwa mama huyo hakujua chochote juu ya dansi na pombe. Kisha angeweza kusababisha zogo la bure katika mabaa kati ya mke wake na wapenzi wake. Na zaidi, hakuona kama alikuwa mwanamke anayefaa kuwekwa hadharani.

Ni hali hiyo iliyomfanya jioni hii atoke peke yake na kupanda gari lake ambalo alilitia moto, likamchukua hadi Buguruni. Huko aliingia *West Bar* na kujipatia meza ya mbali ambako alijiwashia sigara polepole, macho yake yakiangaza huku na huko kumsaka mhudumu ambaye angestahili kumhudumia. Kustahili, si kwa usafi bali sura na umbo ambalo macho yangevutiwa kutazama, mikono istarehe kumgusa na roho iridhike kuwa naye. Mbele yake walipita wengi, wengine hata walidiriki kumchochea walipomuuliza angehitaji nini. Wote aliwapuza baada ya kutoa dosari za umbo, umri, na kadhalika katika maumbile yao. “Nikusaidie nini mzee?” sauti hiyo ilitokea nyuma yake.

Alipogeuka kumtazama mwenyewe alishangaa kuona ikitoka katika kinywa cha msichana mzuri kuliko wote aliopata kuwaona wakiuza baa, mzuri tosha; akiwa na sura inayovutia, umbo linaloumiza na macho yanayoshawishi. Alikuwa kasimama kwa namna ya mwigizaji mzuri wa sinema ambaye alisubiri kufotolewa, picha ambayo ingepamba jalada la gazeti kiasi cha kulifanya lipendeke kuliko mengine.

Kilichomvutia Ukeke si sura na umbo tu, hasa ni ujana ambao aliuona ulikuwa wazi kabisa katika sura hiyo. Ikamshangaza kuona vipi mtoto mwenye umri mdogo kama huo, aangukie katika baa na kuuza baa. Alivyoamini yeye ni dhiki tu ambayo ingemfanya mtu kuuza baa. Vinginevyo, hakuiona sababu. Hakuona kama umbo na sura ya msichana huyo inaweza kumfanya apate dhiki ya aina yoyote duniani.

Mawazo hayo hakuacha yapokonye nafasi njema iliyomjia, ya kujipatia mwanamke mwingine mzuri, siku ya leo, siku ambayo alidhani ingekuwa na kasoro. Hivyo, badala ya kujibu alitega paja lake na kumwashiria msichana huyo kuketi huku akisema, “Keti hapa, kimwana. Keti tustarehe; mengine yatafuata baadaye.”

“Samahani nipo kazini, Bwana Ukeke,” msichana huyo alimjibu kwa upole. “Endapo una haja nami sema niombe ruhusa ili tuondoke baa hii na kwenda popote tuwezapo kustarehe.”

Ukeke akajisikia kucheka kwa furaha. Bahati ilioje! Kirahisi namna hii! Asingeipoteza nafasi kama hii, nafasi nyingine ya kujiburudisha kwa damu changa yenye afya. Ni hayo aliyomjibu msichana. Kisha akataka kumletea chupa moja ya bia. Wakati akiinywa alikumbuka kuwa binti huyo alimtaja jina. Alijuaje? akajiuliza. Halafu akajikumbusha kuwa yeye yu mtu mkubwa, mtu maarufu mitaani, mtu mwenye hadhi ofisini. Lazima watu wamjuao ni wengi kuliko aliowajua yeye. Hivyo, haikuwa ajabu kwa msichana huyo kumfahamu ingawa leo ilikuwa mara ya kwanza kuingia baa hii.

Alipomaliza chupa moja alimkonyeza binti huyo ambaye alitulia kaunta, akimtazama kwa utulivu.

Walikutana nje. Wakapanda gari na kuliondoa. “Twende wapi?” Ukeke aliuliza wakati akikanyaga mafuta.

“Popote.”

“Waonaje tukienda kwanza ufukoni, tupigwe na upepo mzuri, kisha twende hoteli nzuri, kupata chochote; halafu tupate chumba kizuri kitakachotuhifadhi hadi kesho?”

“Sawa.”

Wakaianza safari ya ufukoni. Njiani Ukeke alizungumza hili na lile. Ikamshangaza kuona binti huyo akiendelea kumpa majibu ya mkato, “Ndiyo” au “Hapana.” Yale maongezi ya kike, maongezi yenye upuuzi

unaofariji, hayakumtoka binti huyo angalau kwa kukosea. Si hilo tu! Kadhalika, tabasamu, kitu ambacho kingeustahili kabisa uso wa mrembo kama huyo, halikujitokeza hata chembe. Maneno yote ambayo Ukeke aliyatamka kwa nia ya kumliwaza yakapita bila kuzaa matunda. Kwa nini? Ukeke alijiuliza. Akajikuta akiwaza kumfukuza binti huyo nje ya gari lake, arudi zake kwake Mnazi Mmoja, akalale. Lakini tamaa ilimnyima uwezo, tamaa ya kujiburudisha kwa mara nyingine. Hivyo, akaendelea na safari hadi ufukoni.

Ufuko ulikuwa mtulivu kuliko walivyotarajia, utulivu mzito kiasi cha kumtisha kidogo Ukeke. Akamgeukia msichana huyo na kumtazama. Akashangaa kumkuta akitabasamu. “Mpenzi...” alitaka kusema zaidi. Lakini akasita alipomsikia msichana huyo akisema kwa sauti yenye furaha kinyume cha ile aliyokuwa akiitumia huko mbeleni.

“Utulivu ulioje huu bwana Ukeke? Natumaini utatufaa sana. Nibusu, tafadhali.”

Tamaa iliyomwingia ilimfanya ajisogeze karibu zaidi na binti huyo huku akijitayarisha kuupokea ulimi uliokuwa ukimjia. Mshangao wa pili ulimjia pindi alipoona bapa la kisu likimeremeta na kujitokeza ghafla katika mkono wa binti huyo. Kabla hajajua la kufikiri jisu hilo lilichomwa kwa nguvu ubavuni mwake. Likang’olewa na kuchomwa tena.

Ingawa maumivu aliyoyapata yalikuwa makali kiasi cha kuifanya sauti yake isisikike alipopiga kelele, lakini hayakumzuia kushangaa. Aliendelea kushangaa akimtazama binti huyo alivyokuwa akiendelea kuchomoa na kumchoma kisu hicho mwilini mwake kama mtoto achezavyo na mgomba wa ndizi. Mshangao wake wa tatu ulimjia wakati alipoona akikoma kusikia maumivu na badala yake kuanza kudidimia katika shimo refu lisilo na mwisho, shimo lenye kiza kizito zaidi ya kiza. Akaendelea kushangaa. Hata hivyo, huo ulikuwa mshangao wake wa mwisho.

Joto la mchana katika Jiji la Dar es Salaam humfanya mzee Mohamed Matoke kubarizi nje ya nyumba yake kila baada ya mlo wa usiku. Huketi juu ya msingi wa nyumba yake, shati jepesi likiwa kifuani na kikoi kiunoni, upepo mwanana ukiupepea uso wake; na nuru hafifu

ikimwezesha kuwaona wapita njia ambao mara nyingi hutokea kuwa wapenzi watokao ama kuelekea katika majumba ya starehe. Huketi hapo huku akijihisi burudiko na starehe. Huongeza uzito wa burudani lake hilo kwa kujivutia sigara zake za Safari, moja baada ya nyingine. Watu waanzapo kuadimika katika mtaa huo ndipo huinuka na kukiendea chumba chake ambako humkuta mkewe akijiandaa kulala.

Jioni ya leo haikutofautiana sana na nyingine zilizotangulia. Alikuwa kakaa mahala pake pa kawaida, sigara yake ya kawaida ikiungua mdomoni na watu wa kawaida wakiendelea kupita njiani. Tofauti pekee ni kwamba usiku wa leo asingemkuta mke wake chumbani. Angekuwa peke yake nyumba nzima. Mkewe na wanawe waliondoka jioni ya leo kuelekea kwao, Kilwa, kuwasalimu wazazi. Ilikuwa safari fupi tu, baada ya siku tatu wangerudi. Hivyo, mzee Matoke hakuona dhiki kubaki peke yake kwa kipindi kifupi kama hicho.

Hata hivyo, hisia za upweke ambao angepambana nazo ndani ndizo zilizomfanya achelewe nje zaidi ya muda wake wa kawaida. Alipoitazama saa yake mshale wa dakika ulikuwa mbele kidogo ya saa sita kamili. Akaendelea kustarehe, sigara zikiendelea kuteketea.

Watu sasa walipita kwa uchache mno, wawili tu walikuwa wamempita baada ya dakika tano nzima, vijana; mvulana na msichana. Walikuwa katika mavazi yao ambayo yeye huyaona ya kihuni, wakitembea huku wameshikana viuno. Aliwafuata kwa macho hadi walipotokomea.

Wakati akifikiri kuyainua macho yake, yakavutwa na mtu mwingine aliyetokea chini ya mtaa. Alikuwa akija polepole. Alipokaribia, mzee Matoke aliweza kuona kuwa alikuwa msichana, peke yake! Hilo lilimshangaza. Hakuzoea kuwaona wasichana wakitembea kwa upweke saa kama hizo, hasa msichana kama huyu ambaye umbo lake, ingawa kwa mbali, aliliona kama zuri, liwezalo kumshawishi mwanaume yeyote kuvunja safari yake na kufuatana naye. Ni hayo yaliyomfanya ahairishe kwenda zake ndani na badala yake aendeleo kutulia akimtaazama. Kila msichana huyo alivyozidi kumkaribia ndivyo mzee Matoke alivyozidi kuvutiwa na umbo lake.

Hatimaye binti akamfikia. Nuru hafifu ya taa ya umeme iliyokuwa ikitoka katika nyumba zake na zile za jirani ilimfanya mzee Matoke auone uso wa msichana huyo vyema zaidi. *Sura nzuri!* aliwaza. Sura

hiyo ililandana na umbo lake! Sura inayofaa kabisa kumfariji mwanaume, sura ambayo ni nuru katikati ya kiza, sura hiyo ni zaidi ya ua zuri bustanini. Naam, sura hiyo ikamfanya mzee Matoke asahau kuvutiwa na badala yake ahusudu. Husuda nayo ilimezwa ghafla na tamaa. Akajikuta akimtamani.

Kuna watu ambao wana tabia ya kupendapenda ovyo, tabia ambayo imewaganda kiasi cha kugeuka kuwa maradhi, ambayo humfanya mzee na mvi zake kusimama na binti mwenye umri wa binti yake hadharani.

Mohamed Matoke hakuwa mmoja miongoni mwa wazee hao. Yeye alijiheshimu na kuuheshimu mno umri wake. Zaidi ya heshima aliuogopa mchezo huo kwaajili ya kuipenda mno fedha. Kwake fedha ilikuwa zaidi ya kila kitu. Zaidi ya mwanamke, zaidi ya mahaba. Kuipenda huko kulimfanya aanze kuikusanya tangu akiwa mdogo mno.

Wazazi wake walicheka kwa hasira na mshangao walipomwona akitoroka shule kwa ajili ya kuuza karanga mitaani. Haikusaidia kitu walipojaribu kumlazimisha masomo. Wakazidi kushangaa alipoacha kuuza karanga na kuanza kuuza mayai. Mayai nayo walishtukia akiyaweka kando na kuuza kuku. Kuku zilifuatwa na mbuzi. Mbuzi zikamezwa na ng'ombe. Tahamaki akawa maarufu katika minada yote ya ng'ombe. Sasa alikuwa na nyumba tatu za kupangisha sehemu hizo za Mnazi Mmoja, hoteli mbili na lori ambalo lilimsaidia kuingiza biashara zake katika Soko la Kariakoo.

Siku zote za kutafuta kwake alijiepusha vilivyo na starehe. Nje ya chakula na mavazi hafifu kitu pekee kilichodokoa senti zake ni sigara. Hizo alijifunza kuzivuta kwa “bahati mbaya” na juhudi zake za kuacha hazikufua dafu. Mwanamke ni kitu ambacho hakukijaribu, “... ni sumu ya biashara,” mara kwa mara alisikika akiwanong'oneza wenzake. Maelezo hayo yalifuatwa na masimulizi ya “fulani na fulani” alioanza nao biashara ambao walikwama kwa ajili hiyo. “Hadi leo wanaishi kwa kutegemea vibarua.” Alimalizia hadithi zake. Pengine asingeo na kujipatia watoto wanane alionao, iwapo wazazi wake wasingemwita nyumbani na kumlazimisha mke, mke ambaye aliondokea kuridhika naye.

Hata hivyo, pamoja na ushujaa wake wa kuyashinda mapenzi, msichana huyu aliyekuwa akipita peke yake, saa kama hizi, alimtia wazo ambalo

awali halikuwahi kumpitia akilini, wazo la kujiburudisha naye kwa muda mfupi tu, aisikie damu changa inavyoweza kuiburudisha nafsi iliyozeeka, auone ujana uwezavyo kufariji. *Kwa mara nyingine!* Kwani tangu alipoutokomezwa usichana wa mkewe, miaka mingi iliyopita, alikwishasahau kabisa kilichomo katika usichana.

Wakati mawazo hayo yakitambaa katika fikra zake, kuenea katika ubongo wake na hatimaye, kuneemeka katika nafsi yake yule binti alikuwa mbele yake, akikaribia kumpita.

“Waonaje bibie,” alisema akiinuka kumsogelea; sauti yake akiitoa kwenye amri kama alivyozeeka na kuiweka katika hali ya kibiashara.

“Waonaje,” alirudia. “Kama ungepumzika kidogo tuzungumze machache.”

Binti akasimama. Mzee Matoke alipomfikia, alishangaa kujikuta amesahau yote aliyopanga kuyazungumza, yote yale ambayo amewasikia wazee wenzake wakizungumza na watoto wa kike. Alichoweza kufanya ni kusimama mbele ya binti huyo, huku moyo ukimdunda na mwili kutetemeka.

“Najua unachotaka. Unanitaka. Au sio?” binti alihoji alipoona kimya kinazidi. Mzee Matoke sauti yake ilizidi kumkwama. Sauti ya huyu binti ilikuwa moja ya zile ambazo wahenga walisema zaweza *kumtoa nyoka pangoni*.

“Hasa, ni hivyo,” alijikuta akijibu.

“Huna mke?” msichana aliuliza tena.

“Mke ninaye. Lakini hayupo. Yupo shamba pamoja na wanangu. Niko peke yangu leo...”

“Basi twende zetu ndani.”

Wakaongozana hadi ndani. Humo walifuatana chumbani.

Wakiwa chumbani, binti alisimama mbele ya kitanda akimtazama mwenyeji wake, mwenyeji ambaye alisimama katikati ya chumba kama mgeni katika chumba chake mwenyewe; akimtazama msichana huyo. Maadamu sasa walikuwa chini ya nuru kali, mzee Matoke aliweza kumwona msichana huyo kwa uzuri zaidi.

Bahati iliyoje! Mdogo kuliko alivyotarajia! Sura ikiwa na dalili zote za usichana, macho yakiwa na nuru yote ya ujana. Pua iliyonyooka! Mashavu laini! Meno... utafiti wake ulikwama hapo alipoona kitu

kimoja tu kikiadimika kuufanya uzuri uchanue, tabasamu. Alizoea kuwaona wasichana wa aina hiyo wakiwachekea wateja wao mara kwa mara, vicheko ambavyo huwa kama sabuni katika roho za wateja. Kwa nini asitabasamu? Labda hamjamkirimu kikamilifu. Aliwaza hayo huku akianza tena kuutafiti mwili wa binti huyo.

“Si unan’taka? Njoo basi,” binti alisema akikaribia kuvua nguo.

Mzee Matoke alizitazama nguo hizo, nzuri, za kihuni kabisa! Tazama zilivyoruhusu sehemu kubwa ya mapaja kuonekana! Tazama... akasita ghafla alipoona kitu cha ziada katika nguo hiyo. Kitu zaidi ya mapambo. Damu! Damu mbichi!

“Una nini bibie?” aliuliza kwa mshangao.

“N’na nini?”

“Damu.”

“Damu! Damu ya nini? Ya mtu! Iko wapi?”

“Hii hapa,” mzee Matoke alisema akimsogelea na kuinama kuligusa gauni, juu kidogo ya paja ambapo damu ilianza kuganda. “Tazama. Imetoka wapi...”

Swali lake halikupata jibu kwani pindi akiinuka kumtazama msichana huyo aliambulia kuona nuru ya kisu ikimeremeta ghafla na kupotelea katika mwili wake, mgongoni. Maumivu makali yakamlegeza kiasi cha kumfanya aanguke kifudifudi. Pigo la pili likamfuata tena mgongoni.

“Unaniu... Ah... usiniue,” alilia au kulalamika. “Yakhla!... tafadhali usiniue... sema utakacho nikupe... kama ni fedha sema... tene...” kisu kikaendelea kumchoma mgongoni.” ...Ohh! Tafadhali... chukua pesa niachie roho yangu...”

“Ziko wapi?”

“U... u... uvungu wa kitanda cha watoto... ndani ya sanduku kuu kuu... Oh! Niachie tafadhali... Oh!...” aliendelea kutapatapa, akisema lile na hili hadi alipoona ulimi ukishindwa kutamka chochote, macho yakishindwa kuiona nuru kali ya umeme na hatimaye, masikio yakitokwa na uwezo wa kusikia.

2

TAARIFA ya vifo hivyo iliwapikia polisi alfajiri ya siku ya pili. Iliyotangulia ilikuwa habari ya kifo cha Bwana Ukeke Bin Maulana. Maiti yake yaliokotwa na wavuvi wa samaki waliokuwa wakirejea toka baharini walikokoesha wakivua. Walivutiwa na kuliona gari likiwa limesimama sehemu za ufukoni saa hizo. Wakaliendea. Walipokaribiawaligundua kuwa halikuwa na matairi wala injini. Vyote vilikuwa vimeibwa usiku.

Walipochungulia ndani walijikuta wakizidiwa na mshangao ambao uligeuka kuwa hofu kwa kuyaona maiti ya mtu, mwanamume, yakiwa yamelalia usukani kama dereva yeyote aliyechoka, ama kulewa kiasi cha kusahau wajibu wake. Wangeweza kumfikiria hivyo kama si sababu ya damu nyingi ambayo iliganda juu ya shati na suruali. Ndipo walipoiarifu polisi.

Kifo cha mzee Mohamed Matoke kiliripotiwa na mtumishi wake aliyefika katika nyumba hiyo saa moja za asubuhi, kama ilivyokuwa kawaida yake. Ikamshangaza alipoukuta mlango ukiwa wazi. Hivyo, akaingia akiwa na shaka ya kuibiwa au ukatili mwingine. Naam, alipofika chumbani tu shaka yake ilikamilika au kutoweka alipomkuta bwana wake kaikumbatia sakafu kama anayeibusu, akiwa katika dimbwi la damu kavu, kikoi chake kikiwa kimesahau kusitiri mapaja yake, na utulivu aliokuwa nao vilimwashiria mtumishi huyo jambo moja tu; kifo. Kwa mkono unaotetemeka, akakiinua chombo cha simu na kuzungusha 999. Polisi wakaipokea na kuishughulikia kikamilifu.

Mkuu wa kituo maalumu cha polisi, ndugu Mkwaju Kombora aliipokea habari hiyo kwa hasira kali. Hakuna kitu kilichomtisha kama mauaji.

Wala hakuna mtu aliyemchukia kama mwuaji. Mtu kama huyo, alimchukia kama shetani mwenyewe na kumsaka kwa ari zote ili ampate na kumpeleka gerezeni ambako alikuwa “jehanamu.”

Muuaji au wauaji hawa aliwaona kama watu walioelekea kumletea kazi ya kutosha. “Watu wawili kwa usiku mmoja!” alijikuta akiropoka bila mategemeo. “Wote kwa kisu! Mmoja ufukoni, wa pili mjini! Ni nani hawa! Na kwa nini wafanye hivi!” alijiuliza. Hakutarajia kupata majibu haraka kiasi hicho. Alikuwa akisubiri uchunguzi uliokuwa ukifanywa na vijana wake maarufu ambao aliwatuma katika shughuli hizo. Subira ilikuwa ikimtesa kama adhabu. Alihisi kila dakika aliyoendelea kusubiri ikimjeruhi juu ya jeraha bichi.

Kiti pia alihisi chawaka moto. Alipoondoka na kuliendea dirisha alijikuta hana hamu ya kukaa hapo kwa kukiona kikundi cha watu ambao walikuwa wakibishana na polisi. Aliwajua watu hao. Walikuwa watu wa habari, waandishi wa magazeti na watangazaji wa redio. Bila shaka kisa cha ubishi wao kilikuwa kutaka kuonana naye. Waandishi hao walidai kumwona hali askari hawataki. Aliwaagiza askari hao kutomruhusu mtu yeyote mwenye nia ya kutangaza chochote juu ya vifo hivyo kuonana naye kwa sasa kwani hakuwa na chochote ambacho kingeleweka kwa taifa.

Baada ya subira ambayo Kombora aliiona ndefu kupindukia, hatimaye, ripoti ikamfikia mezani kwake. Aliipokea upesi na kuanza kuisoma kwanza harakaharaka na kisha polepole; kwa tuo na tahadhari.

Kwa mujibu wa daktari kifo cha Bwana Ukeke bin Maulana kilisababishwa na majeraha ya kisu au visu ambavyo vilichomwa ubavuni na kifuni mara kadhaa. Kifo hicho kimetokea kati ya saa tano na sita za usiku wa leo. Muuaji au wauaji hao wameiba injini, vioo na matairi ya gari na kumwacha kalalia usukani. Uchunguzi umeonyesha kuwa Bwana Maulana hakufanya machachari yoyote katika kufa kwake. Muuaji aweza kuwa mtu yeyote ambaye ama ni mwizi ama anamchukia. Uchunguzi bado unaendelea juu ya mienendo ya marehemu siku yake ya mwisho.

Nayo taarifa juu ya marehemu mzee Matoke haikutofautiana chochote na hiyo isipokuwa... amefariki baina ya saa nne na tano. Majeraha ya kisu ndiyo yaliyomwua. Hakuna hakika kama ni kisu kilekile au kingine

ambacho kimewaua marehemu hawa. Lakini inaonyesha kama iko tofauti basi ni ndogo sana kwani mzee Matoke pia anaonyesha kuwa amefariki katika hali ya utulivu. Alikuwa kalala sakafuni hali hakuna chombo chochote, wala kitu chochote ambacho kilianguka au kuonyesha dalili ya mapambano. Kwa mujibu wa mtumishi wake sanduku lake la pesa ambazo alikuwa akizihifadhi kabla ya kupelekwa benki lilikuwa limetoweka. Kwa hesabu za harakaharaka kiasi cha shilingi elfu hamsini zinakisiwa kuwemo katika kasha hilo...

Pamoja na taarifa hizo zilikuwepo picha za marehemu wote wawili ambazo zilifotolewa kabla ya maiti zao kuguswa na mtu yeyote. Picha ya mzee Matoke pindi kalala katika dimbwi la damu kavu, ilimfanya Inspekta Kombora ashindwe kuuona uso wake na, hivyo, kuukisia umri wake. Lakini ile ya Bwana Ukeke, ikionyesha nusu ya sura yake, katika mavazi yake mazuri, ilimfanya Kombora kumdhania kama mwenye umri wa miaka arobaini. Hakujua kuwa alikuwa kampunguzia miaka kumi. Alizitazama picha hizo kwa muda zaidi, kisha akairejea tena taarifa ya vifo vyao, halafu akashika kichwa na kuanza kuwaza kwa nguvu.

Wazo kuu lilikuwa moja tu, ampate vipi muuaji au wauaji hao wasio na hata chembe ya huruma, wauaji ambao hupenda kuichafua amani na kufurahia kumwagika kwa damu isiyo na hatia. Angependa sana kuwapata haraka watu hao. Tatizo lilikuwa atawapataje upesi. Jiji lilifurika watu, wema kwa waovu, wenye hatia kwa wasio na hatia. Vipi awaopoe watu hao wenye hatia miongoni mwa maelfu yasiyo na hatia?

Jibu lilikuwa moja tu, muda, yaani subira. Asubiri hadi hapo atakapokusanya habari muhimu ambazo zingemwongoza hadi mbele ya muuaji. Habari kama kuifahamu mienendo ya marehemu jioni hiyo, wapi alikopita, watu gani alikutana nao, mambo gani aliongea nao na mambo mengine ambayo yangejitokeza. Ni hayo ambayo yangetengeneza njia ya kumwendea muuaji. Na ni hayo yaliyohitaji muda, subira.

Subira hiyo ilimtisha zaidi ya muuaji mwenyewe. Hakuipenda kwa sababu nyingi, sababu moja ikiwa ile ya kutojua muuaji atafanya nini katika kipindi hicho, pengine aongeze ukatili, pengine aitoroke sheria. Sababu nyingine ni ile ya raia wema kuwa katika hofu na mashaka juu

ya uhai wao. Hali hiyo haikumpendeza hata kidogo. Yeye kama mlinzi wa amani katika jiji hilo, aliyepewa dhamana hiyo na taifa zima, asingestarehe hata kidogo kuiona amani hiyo ikitoweka.

Mawazo hayo ndiyo yaliyomfanya ashindwe kuwakabili waandishi wa habari, badala yake akamtuma msaidizi wake akawaambie kuwa “uchunguzi unaendelea.”

Kesho yake habari zilitapakaa nchi nzima. Watu wa mikoani waligutuka na kushangaa huku baadhi walioziwahi ndimi zao wakiropoka, “Ni nini kilichotokea Dar?” wakazi wa hapa jijini walizipokea habari hizo kwa kitu zaidi ya mshangao, *hofu*. Hofu ilipenya katika fikra zao kwa kule kusikika kwamba haikuwapo fununu yoyote juu ya kupatikana muuaji. Kila mtu alimtazama mwenziwe kwa macho yanayoitangaza hofu hiyo iliyojificha rohoni. Kila mmoja alitamka lile au hili, yote yakidhihirisha neno moja tu; hofu.

Mtu mmoja tu aliipokea habari hii kwa tabasamu, mtu mmoja katika jiji zima, kijana mrefu, mwenye maungo yenye nguvu, uso mzuri na macho maangavu, kijana ambaye mikasa yote ya aina hii huipokea kwa kicheko ambacho huwa si cha furaha bali hasira dhidi ya ukatili. Hakuna asiyemfahamu kwani sifa zake si haba katika visa vya kuwatia mbaroni wahalifu wa jinai ambao huwababaisha polisi, nusura wasalimike na kubaki raia watakatifu machoni mwa jamii. Yeye hutumia mbinu zake, akifuata njia azijuazo mwenyewe hata akahakikisha kila mhalifu akipokea tuzo ya madhambi yake. Natumaini umekwishamfahamu sasa. Kwa jina ni Joram Kiango.

Alizipata habari kwa njia ya gazeti la *Daily News*. Alikuwa amezikosa kwenye kipindi cha *Majira* na taarifa ya habari kwani asubuhi kama hiyo yeye huitumia kwa mazoezi ya viungo ambayo humchukua hadi saa moja unusu za kila asubuhi. Baada ya hapo huoga, hufungua kinywa na kisha kulifuata gari lake *Peugeot* 504 ambalo humchukua hadi Mnazi Mmoja iliko ofisi yake. Asubuhi hii haikutofautiana sana na asubuhi zote zilizotangulia, isipokuwa kwamba baada ya kununua gazeti hilo na kukutana na habari za mauaji, ukurasa wa kwanza, alisimamisha gari kando na kuzisoma habari kwa tuo. Hivyo, aliingia ofisini mwake akiwa amechelewa dakika tano zaidi ya muda wake wa kawaida. Tabasamu

lilikuwa bado liko wazi usoni pake wakati alipoingia ndani na kulakiwa na katibu wake, Neema Iddi.

“Ya nini furaha yote hiyo asubuhi kama hii?” Neema alimuuliza baada ya salamu za kawaida. “Ah, sijui kwa nini nimeuliza. Kama sikosei nadhani umekwishasoma gazeti la leo.”

“Ni kweli dada yangu,” Joram alimjibu akimsogelea Neema. “Inashangaza watu wanavyozidi kupenda unyama zaidi ya utu.”

Kimya kifupi kikafuata. Katika kimya hicho tabasamu la Joram lilitoweka na sura yake kuvaa sura ya kikazi, sura isiyo na mzaha. Kisha, ghafla, hali hiyo ilitoweka na tabasamu kuchukua tena nafasi yake aliposema, “Kitambo kirefu mno kimepita tangu nilipopata nafasi ya kuichangamsha akili na mwili wangu. Nadhani wakati huo umewadia tena.”

Neema aliukunja uso wake kidogo, macho akiyakaza kumtazama Joram. Kama ilivyo kwa msichana yeyote mwenye sura nzuri, kwa Neema pia kukunja uso haikuwa chochote. Nia yake ya kuufanya uso wake uonyeshe ama hasira ama huzuni haikuzaa matunda yoyote. Badala yake iliifanya sura izidi kuvutia, izidi kutamanika, jambo ambalo ilifanya tabasamu la Joram ligeuke kuwa kicheko.

“Usicheke Joram. Nilichotaka kusema ni kwamba unadhamiria tena kujiingiza katika mkasa huu wa kutisha? Kwa nini siku zote unakuwa na kiu ya kuyaweka maisha yako hatarini? Nadhani hujui. Hivyo nitapenda kukufahamiisha kuwa vile vitendo vyako vya kumnasa muuaji wa kule Arusha yuko mtu mmoja ambaye ameyaandikia kitabu matukio yote muhimu yaliyotokea. Nimekisoma kitabu hicho Joram. Nimeona ulivyoponea chupuchupu ingawa ulinilaghai kuwa kumnasa mtu huyo kwako ulikuwa kama mchezo tu.”

“Nini? Kuponea chupuchupu?” Joram aliuliza, “Nadhani watu hawajanielewa bado. Yote yaliyotokea ni mbinu ambazo zilipangwa hatua kwa hatua, kwa hadhari na uangalifu...” alisita kumeza mate.

“Mbinu hizohizo zitatumika kumnasa mtu huyu ambaye ameua watu wawili wasio na hatia. Na zitaendelea kutumika katika harakati zangu zote za kusafisha mbegu chafu isiyostahili kuota katika jamii hii, jamii ambayo inakusudia kuinua haki na usawa si ukatili na vitisho. La, sistarehe kamwe.”

Mzaha ulikuwa mbali na sauti ya Neema aliporudia tena tamko ambalo humtoka mara kwa mara, “Jihadhari Joram.”

“Kujihadhari kutasaidia nini? Kama kutanisaidia mimi kamwe hakuwezi kuisaidia jamii inayotishwa na kuonewa. Na kama ujuavyo, kila mtu aliyezaliwa katika jamii fulani hakuzaliwa kwa manufaa yake binafsi bali kwa manufaa ya jamii nzima. Wazo hilo, likijengwa na ushirikiano ndio msingi wa maendeleo yote duniani. Bila hivyo hadi leo bado dunia ingekuwa pori na watu tusingetofautiana na wanyama. Utakubaliana na mawazo yangu endapo utawafikiria wanasayansi waliotuletea matibabu na nyanja za kurahisisha maisha, mafundi ambao wametengeneza vitu mbalimbali; watunzi ambao hutuburudisha kwa riwaya na mashairi ya kuvutia, n.k. bila juhudi zao tungekuwa katika hali gani? Mimi pia nina wajibu wa kuisaidia jamii kwa njia zangu, au siyo mpenzi?”

“Mh!” Neema aliguna badala ya jibu.

Ingawa Joram alimweleza Neema nia yake na kujishirikisha katika harakati za kumsaka muuaji wa vifo hivyo, lakini bado hakuwa na fununu wala mwanya wowote ambao ungemwezesha kumtia mkononi muuaji huyo. Habari pekee aliyokuwa nayo ni ile ya vifo tu, kifo cha ‘Bwana Ukeke Maulana, Meneja Mkuu wa kiwanda cha kutengeneza rangi za nguo’ na ‘mzee Mohamed Matoke, aliyekuwa mfanyabiashara maarufu jijini,’ pamoja na kujua kuwa Bwana Matoke aliibiwa maelfu ya fedha yake na Ukeke kuibiwa injini na vyombo kadhaa vya gari. Ni hayo tu aliyoyafahamu. Hakujua chochote zaidi ya gazeti lilivyomweleza. Hivyo, bado alihitaji kujua mengi.

Tatizo lilikuwa aanzie wapi, kuutafuta mkondo. Hakumfahamu yeyote kati ya marehemu hao kwa sura wala picha. Hakuyafahamu makazi yao wala kazini kwao. Yote hayo yalikuwa na umuhimu mzito kumwezesha kuanza uchunguzi wake. Aanzie wapi! Alijiuliza. Akajiketisha vyema kitini mwake na kujiwashia sigara.

Baada ya kuwaza sana alijikuta akilazimika kuanzia uchunguzi wake palepale ambapo hakupenda kuanzia, polisi. Ni wao ambao walifahamu mengi ambayo angependa kuyafahamu. Kadhalika, ni wao waliokuwa na uwezo wa kufahamu kwa urahisi zaidi mambo mengi wanayohitaji kuhusu mienendo ya marehemu. Ugumu aliouona katika kuwakabili ni ile hofu ya kutoshughulikiwa kikamilifu. Vilevile, yeye machoni mwa

polisi si lolote zaidi ya kijana “mtundu apendaye kuyahatarisha maisha yake bure!” hivyo, uwezekano wa kuyapata yote aliyoyataka ulikuwa hafifu mno. Hata hivyo, maadamu haikuwepo njia nyingine aliamua kuwafuata.

Aliitupa sigara yake iliyokuwa imeungua nusu. Katika kasha la taka na kuinuka kutoka nje.

“Nafika polisi mara moja,” alimweleza Neema alipoona akimtazama kwa macho yanayouliza.

“Polisi tangu lini?”

“Leo, naanza.”

Akatoka na kuingia katika gari lake. Akalitia moto. Lilipoondoka aliliendesha kwa mwendo wa polepole, kichwani akipanga kwa uangalifu vipi afaulu kupenya hadi katika siri za polisi juu ya vifo hivyo. Kituoni alipokewa kama mtu yeyote ambaye alikuwa na shitaka au kesi. Polisi wanne waliokuwa nyuma ya meza kubwa wakisubiri matatizo walimtazama, wakavutiwa na ubora wa sura, umbile na mavazi yake. Kisha waliyasahau haya na kumhoji kwa sauti za kikazi. “Tukusaidie nini?” mmojawao alitamka.

“Nina tatizo kubwa,” Joram alimjibu. “Tatizo ambalo linahusiana na kifo cha mjomba wangu. Anaitwa mzee Matoke...”

“Alaa kumbe ni wewe?” mwingine alidakia. “Pole sana, ndugu yangu. Amekufa kifo cha ajabu sana.” Akasita. Kisha alibadili sauti na kuirejesha katika mfumo wa kikazi. “Lakini sijui tunaweza kukusaidia nini. Au unahitaji barua ya kwenda jumba la maiti hospitali kumchukua? Ama...”

“Hapana si hilo lililonileta kwa sasa,” Joram alisema tena, akiruhusu tabasamu la namna ya msiba kuuvaa uso wake. “Nadhani yanipasa kujieleza kwa urefu kidogo ili nieleweke. Nina miaka mnne tangu nilipoonana na marehemu mjomba wangu kwa mara ya mwisho. Mnionavyo hapa ndio kwanza nawasili toka Nairobi ambako nasomea shahada ya pili chuo kikuu. Ya kwanza niliipata Moscow, Urusi. Jana tu ndio nimepata simu ya kifo hiki. Kwa hiyo, ninachoomba ni kufahamishwa mmefikia wapi katika juhudi zenu za kumpata muuaji.”

“Hilo ni jambo gumu, ndugu yetu,” aliyesema ni askari mwingine ambaye alikuwa kimya muda wote. “Kifo chenyewe ni cha ghafla sana

na jiji hili ni kubwa kiasi. Si rahisi kumpata mhalifu kwa saa chache kama hizi.”

“Hayo nayafahamu,” Joram alimjibu. “Ninachohitaji ni fununu yoyote ile, kwani naona ikibidi nitamwajiri mpelelezi wa kulipwa alishughulikia suala hili.”

“Nimekuelewa. Lakini ukweli ni kwamba hatuna fununu yoyote ya haja.”

“Hata juu ya yule mwingine? Nani vile jina lake?” Joram alijitia kusahau.

“Yule Meneja? Ukeke...”

“Oh, yes. Kitu kama hicho.”

“... hatuna lolote tujualo. Isipokuwa tumepata fununu kuwa gari lake lilionekana kwa mara ya mwisho mbele ya *West Bar* huko Buguruni. Hilo tu. Wala sioni kama hilo lina msaada wowote.”

“Huyu bwana naona awaone jamaa wa upelelezi huenda wakamsaidia. Mwone mzee, Inspekta Kombora, ambaye atakuwezesha kuyapata yote unayoyahitaji,” Yule askari aliyemkaribisha alisema. “Pita hapa uende huko juu. Utaona chumba kilichoandikwa MKUU WA KITUO.”

Joram akalifuata dole hilo.

Alipoufikia mlango wa chumba alichohitaji aliugonga na kuufungua. Macho yaliyomlaki hayakuwa ya mwingine zaidi ya Kombora mwenyewe. Alikuwa mchovu kwa mawazo kiasi kwamba aliduwa akimtazama Joram alivyojikaribisha mwenyewe na kujiketisha juu ya kiti kilichomwelekea.

“Samahani mzee. Mimi ni mjomba wake marehemu mzee Matoke. Ninahitaji kufahamu chochote mlichokwishapata juu ya mauaji hayo. Yaani...” Joram alilazimika kusita pindi mwenyeji wake alipoangua kicheko na kusema.

“Wewe ni nani? Mjomba wake marehemu? Naona umejisahau. Nitakukumbusha. Wewe ni Joram Kiango unayejitia mpelelezi na kujidanganya kuwa una hekima za kiupelelezi zaidi ya polisi. Nakufahamu sana kijana. Huwezi kunilaghai hata kidogo. Labda ningekutupa ndani kidogo kwa kosa la kulaghai na kujaribu kuiba habari hata polisi ili ujue kuwa ujanja wako ni duni na hafifu. Leo nitakusamehe kwa kuwa ni mara yako ya kwanza.” Akasita na kumeza

mate kidogo. “Nia yako ilikuwa chafu, uibe habari za kesi hii na kesho ujitangaze kuwa umempata muuaji ambaye polisi wameshindwa kumpata. Mbinu hafifu.

“Pamoja na kukusamehe, nakuonya ujiepushe na kesi hii. Hii si kesi ya kuingilia papara kwa mbinu zako za kujihatarisha na kubahatisha ambazo unaita upelelezi. Hii ni kesi ya hatari. Kwa usiku mmoja tu, kufa watu wawili, kifo cha aina moja! Jihadhari sana. Sawa?”

Joram hakujibu chochote.

“Sasa nenda zako. Nenda ukijikumbusha kuwa polisi haihitaji msaada wako katika kazi hii,” alimaliza na kumfukuza Joram kwa kujiinamia katika mafaili yake yaliyotapakaa mezani.

Joram akainuka na kutoka nje.

Joram alilisahau onyo la Kombora, mara tu alipotoka nje ya jengo hilo la polisi. Hakuwa tayari kutii amri hiyo kwasababu kadha wa kadha, moja ikiwa ile njaa yake ya siku zote; kucheza na hatari. Njaa hiyo huifanya damu yake kuchemka na kutopoa hadi anapokipata akitakacho. Sababu nyingine ni kule kuamini kuwa, kama raia mwema, ilikuwa haki na wajibu wake kushiriki katika kitendo chochote ambacho kilidhamiria neema kwa taifa. Wala sio kwamba alimlaumu Inspekta Kombora kwa maneno aliyompa, la. Alijua kabisa kuwa, kama polisi mwenye hadhi na ujuzi, hakuwa na sababu ya kufurahia Joram anapompata adui hatari ambaye jeshi zima la polisi limeshindwa. Ni kweli kuwa kupatikana kwa adui huyo ni kuzuri, lakini vilevile kwa polisi ni aibu.

Wakati akiyawaza hayo alikuwa safarini kuirejea ofisi yake. Alipofika jengo ambalo ofisi yake ilikuwemo aliliegesha gari lake katika sehemu yake ya kawaida na kuiendea lifti ambayo ilimpeleka hadi mlangoni kwake. Maandishi yake ambayo yaliandikwa na msanii hodari yalimlaki yakisema “JORAM Kiangoo – PRIVATE INVESTIGATOR. Akafungua mlango na kumwona Neema akijaribu kuficha kitambaa alichokuwa akifuma.

“Mara hii umerudi?” Neema alimuuliza.

“Ndiyo. Nina kazi moja ambayo nataka uifanye mara moja.”

“Kazi ipi?”

“Chukua kitabu cha orodha za simu, unifahamishe makazi ya marehemu Ukeke na Matoke. Ukeke Maula alikuwa meneja wa...”

“Najua. Nimesoma gazeti,” Neema alimjibu akiinuka kuiendea safu ya vitabu.

Joram alimtazama kwa muda. Kisha akampita kuiendea ofisi yake ya ndani. Huko alijiwashia sigara na kutulia miguu juu ya meza akiwaza.

Baada ya muda Neema alimletea namba za simu pamoja na maelezo yote kama alivyohitaji. Ofisi ya Ukeke ilikuwa katika Barabara ya Pugu. Mara moja akamuaga Neema kwa tabasamu na kuondoka ofisini kuelekea huko. Baada ya kupita viwanda kadha wa kadha kama Tegry, KIUTA, Bora na Sigara akafikia ofisi aliyohitaji. Akasimamisha gari na kuiendea.

“Nahitaji kumwona Kaimu Meneja,” alimweleza askari wa mlangoni.

“Tatizo gani? Kama ni kazi andika barua,” alitamka bila ya kumtazama Joram.

“Naonekana kama mwomba kazi?” Joram alihoji baada ya kicheko cha hasira.

Askari huyo akamtazama kwa makini. Ndio kwanza akayaona mavazi yake yaliyomkaa kitanashati, umbile lake lenye nguvu na uso wake wenye dalili za madaraka na kutosheka. Nuru iliyokuwa ikitoka katika macho yake ikamfanya askari huyo ajikute akimwomba radhi.

“Samahani sana. Nenda mlango huu hadi utakapoiona ofisi yake,” hatimaye yule askari alimwelekeza.

Joram akaufuata mkono wake.

Kaimu meneja alikuwa mtu mcheshi, hasa baada ya Joram kujitambulisha kama mpelelezi. Hakudai kitambulisho wala kuuliza maswali. Badala yake alieleza yote ambayo Joram alihitaji kufahamu juu ya maisha na mienendo ya marehemu Ukeke. Akafahamishwa kuwa marehemu alikuwa ameo na kuzaa watoto kadhaa, kwamba miaka miwili iliyopita alikuwa ametumwa ng’ambo kuongeza ujuzi wake na aliporudi akawa mroho wa anasa zote; pombe, wanawake nakadhalika. Ingawa kaimu huyo hakusema, lakini katika maelezo yake Joram aligundua kuwa mapenzi ya starehe yalimfanya marehemu kupokea aina yoyote ya rushwa toka kwa mtu yeyote anayehitaji chochote toka kwake.

“Nakushukuru sana ndugu. Lakini kabla ya kuondoka naomba unifahamishe ilipo nyumba ya marehemu,” Joram alisema akiinuka.

“Iko mbali kidogo. Sehemu za Upanga. Nyumba namba ishirini na moja. Mtaa...”

“Nakushukuru tena ndugu yangu,” alisema huku akitoka.

Gari likaelekezwa Upanga. Akaisaka nyumba ya Ukeke hadi alipoipata. Lakini aligundua kuwa ameupoteza bure muda wake baada ya kukaribishwa na mke wa marehemu kwa vilio na machozi mara tu alipolitaja jina la marehemu. Yote mengine aliyouliza yalijibiwa kwa machozi yaliyomtoka mama huyo kama chemchemi ya maji. Machozi yake yaliwafanya wanawe nao kuangua vilio. Hivyo, alichofaidi Joram ni kuitumia nafasi hiyo kuitazamatazama nyumba, vifaa vya ndani na mapambo mengine. Kadhalika, alimtazama mama huyo ambaye alikwisha kuwa mjane, na wanawe waliofanywa yatima. Hapo huzuni ikamwingia, huzuni ambayo iligeuka kuwa hasira, hasira ambazo kama kawaida yake zilibadilika na kuwa kiu ya kumnasa upesi zaidi muuaji huyo.

Alijitahidi kuwafariji kidogo. Waliponyamaza aliwaaga kwa ahadi ya kuwatembelea siku nyingine. Akaianza safari ya kurudi ofisini. Hata hivyo alipofika nusu ya safari aliahirisha wazo la kwenda huko, badala yake aliamua kurudi zake nyumbani. Hakuiona sababu ya kwenda ofisini kwake, zilisalia dakika chache tu kuwadia saa zake za kufunga. Mahala fulani alikiona kibanda cha simu. Akasimamisha gari na kumpigia Neema simu, akimjulisha kuwa asingefika tena ofisini. Baada ya hapo aligundua kuwa njaa ilikuwa ikimuuma. Akajitoma katika moja wa migahawa ambamo alijipatia maakuli. Kisha alirejea Ilala, nyumbani kwake. Jioni sana alilitia gari moto hadi Buguruni ambako alipenya uchochoro huu na ule akiitafuta *West Bar*. Alipoipata aliingia ndani na kujiketisha kiti cha mbali. Akajiwashia sigara na kutulia, akiwatazama wahudumu na wahudumiwa.

Sura na mazingira ya baa hiyo hayakumvutia. Aliiona kama nafasi ambayo ingeweza kutumiwa na watu wengi ambao wanaiogopa sheria na polisi. Hayo yalimjia akilini kutokana na sauti za wanywaji waliokuwemo. Baadhi yao walikuwa wakipiga kelele bila kujali. Baadhi walikuwa wakicheza ovyo, nyuma au mbele ya meza; bila ya kufuata utaratibu wowote. Wengine waliacha viti na kukalia meza.

Mmoja kati ya wahudumu alimwona Joram alivyotulia peke yake, akamwendea. Alikuwa mwanamke mwenye umri baina ya kijana na mzee. “Nikusaidie nini kaka?” alimuuliza Joram.

“Bia moja tu,” Joram alimjibu. Kisha akajisahihisha, “Hapana, lete mbili. Uje ukae hapa tunywe na kuangalia yatakayofuata.”

“Vizuri.” Alisema akitabasamu.

Chupa zao zilipofika Joram alianza upelelezi wake mara moja. “Napenda kukuuliza, tafadhali. Ulikuwapo usiku ule lilipokuja gari la marehemu Ukeke? Ulimwona?”

Tabasamu lililokuwapo katika macho ya mwanamke huyo likadidimia ghafla. Nafasi yake ikatawaliwa na kitu kama hasira, “Na wewe u mmojawao? Mbona huonekani kama mmojawao?”

“Wao! Kina nani?”

“Askari,” alijibiwa. “Wanatusumbua sana siku hizi. Kuja kwa lile gari hapa; kama ni kweli lilikuja, imekuwa kama tumemuua sisi. Mnadhani tulimuua?”

Joram akaruhusu moja ya vicheko laini kuupenya uso wake alipomjibu mwanamke huyo, “Usiniogope. Mimi si askari wala polisi. Ni raia tu mwenye nia ya kufahamu kama yanayosemwa ni kweli au uongo.”

“Alaa! Basi huna haja ya kujisumbua kwa kifo cha mlevi kama yule, anaweza kuwa alifika hapa au hakufika. Hatujui. Si kazi yetu kujua nani kafika, nani hakufika. Anaweza kuwa alipitia baa nyingine nne au zaidi kabla hajakutana na hayo majambazi yaliyomuua. Hatujui. Hivyo, sioni kama iko haja ya kuendelea kutuhangaisha bure.”

Wakati mama huyo akizungumza hayo, macho ya Joram yalivutwa na msichana mrembo ambaye alijitokeza nyuma ya kaunta. Ilikuwa sura nzuri yenye dalili zote za ujana. Kuweko kwake miongoni mwa wanawake wengine huko nyuma ya kaunta kuliwafanya hao wenzake waonekane kama vichaka vilivyoota kulizunguka ua zuri. Akajikuta akitamani binti huyo amtazame ili amkonyeze. Kwa bahati mbaya, hilo halikutokea. *Kwa nini auharibu uzuri wake katika baa?* Joram aliwaza.

Ghafla, alijikuta hana hamu ya kuendelea kumsikiliza mwanamke huyu mzee aliyekaa kando yake. Akamgeukia na kumweleza polepole, “Ahsante kwa maelezo yako sasa unaweza kwenda zako.”

Mama huyo alimtazama Joram kwa mshangao. Joram hakuujali mshangao wake. Kinyume chake aliiacha chupa yake iliyojaa nusu na kuhamia kaunta ambako aliparamia stuli ndefu na kuketi. Macho yake yalikuwa yakimtazama mtu mmoja tu, Yule binti ‘dogodogo’ na mzuri. Lakini binti huyo alikuwa hamtazami wala kutazama upande wake. Alikuwa akishughulika kuwahudumia wateja wengine kwa kuwapa pombe na maongezi matamumatamu. Hata hivyo, Joram aliridhika kwa nafasi hiyo aliyoipata, nafasi ya kuketi akimtazama binti mzuri, ambaye hajui kuwa anatazamwa, nafasi ambayo ilimwezesha kutazama yote aliyoyahitaji katika uso huo.

Yote aliyoyaona yalimvutia. Yote yalikuwa mema. Hata hivyo, Joram alihisi upungufu wa jambo moja katika sura ya msichana huyo. Jambo moja tu, tabasamu, kamwe hakuona likijitokeza kuwafariji wateja. Kama ni dosari basi ilikuwa hiyo tu katika sura ya binti huyo.

3

Jiji la Dar es Salaam si dogo. Ni kubwa tosha. Na lina wingi wa watu, watu mbalimbali. Kadhalika, kila mmoja akiwa na shughuli mbali na mwingine. Wakati wengine wakilima, wengine huvua, wakati wengine wakinadi wengine hufua, na kadhalika.

Hivyo, usiku ule ambao Joram Kiango aliketi katika moja ya baa za Buguruni akimtazama yule msichana mzuri, mtu mwingine alikuwa kajifungia katika chumba chake cha kuchorea; akikamilisha picha yake mpya. Huyu alikuwa Silvano Rashidi, mchoraji ambaye sifa zake zilikwishatapakaa Afrika Mashariki nzima na kupenya hadi ughaibuni. Picha zake zilikuwa nzuri za kuvutia. Kila mtu alitaka awe na moja ya picha hizo katika nyumba yake, lakini si kila mtu aliyeweza kuzinunua kwa ajili ya ukubwa wa bei zake. Hivyo, wateja wake wengi walikuwa matajiri na watalii ambao walikuwa tayari kutoa pesa zozote.

Pamoja na umaarufu wake ni watu wachache sana waliomjua Silivano kwa sura. Hata baadhi ya watu walioishi Buguruni, jirani zake, hawakumfahamu kwa sura zaidi ya kusoma habari zake magazetini. Na waliomwona wakielekea kushindwa kuamini kama kweli huyu ndiye Silivano aliyeweza kuchora picha ainaaina. Walimwona kama mfupi mno, mkimya mno na asiyejua kitu. Baadhi walidiriki kumwambia hivyo. Yeye aliwajibu kwa tabasamu akisema, “Ubora wa mtu umo kichwani tu.” Hata hivyo, waliendelea kushangaa wakidai kwenye miti hakuna wajenzi, kwani ingawa Silivano alikuwa tajiri lakini hakujua namna ya kuutumia utajiri wake.

Haikuwa uongo. Hata mara moja Silivano hakuingia baa yoyote kuinywa fedha yake. Anapoulizwa hudai ulevi ungempunguzia muda wa kuchora na kumvurugia kipaji. Sinema alikwenda kwa tabu. Mara nyingi

ilikuwa baada ya kubembelezwa au kulazimishwa na mke wake. Alikuwa amejenga nyumba kubwa kwa ajili ya usalama wa afya yake na wanawe. Gari alilinunua kwa kuwa alihitaji kurahisisha safari zake. Kama hizo ni starehe basi zilikuwa starehe zake pekee. Vinginevyo, hakukubali kuupoteza muda wake.

Chumba chake cha kusomea kilikuwa na dirisha lililotazama barabarani. Mara nyingi, wakati akiyapanga mawazo yake kabla ya kuanza kucheza na rangi, huacha macho yake yatazame nje ya dirisha hilo yakiwaona wapitanjia hali mawazoni hawaoni. Kisha huinama na kuanza kazi.

Usiku wa leo alichora hali dirisha li wazi kwa haja ya kuburudika kwa upepo asilia wenye baridi badala ya ule wa feni. Mara akaona kipande cha karatasi kikipeperuka na kuangukia kwenye meza yake. Karatasi hiyo ilikuwa na maandishi yaliyoandikwa kwa wino mwekundu. Maandishi ya aina yoyote humvutia Silivano, kama appendavyo kuyaandika. Haya ambayo aliamini kuwa yamepeperushwa toka nje hadi mezani kwake, yalimvutia zaidi. Akayatwaa na kuyasoma. Hakuyaamini macho yake. Akayasoma tena kwa makini.

Ndugu Silivano Rashidi,

Waraka huu kwako sio ombi bali ni amri. Kesho saa sita usiku tupa shilingi laki moja nje ya chumba chako. Mtu ataziokota. Usipofanya hivyo ama ukijidanganya kuiarifu polisi, kesho hiyohiyo utakuwa marehemu. Wakumbuke marehemu Ukeke na Matoke.

Sina mchezo wala huruma. Wala sifanyi makosa nikikusudia kuua.

Ndimi,

NUNDA MLA WATU.

Silivano alipomaliza kuisoma barua hiyo kwa mara ya tatu alijikuta akitetemeka mikono ikiwa imeloa jasho. Yote aliyoyaandaa ili kuyachora, yalitoweka ghafla, nafasi yake ikiwa imemezwa na kitu kingine, hofu ya kufa. Kwa mikono inayotetemeka, akalifunga dirisha lake na kukifuata kitanda ambacho alikesha juu yake.

Kwake fedha haikuwa na thamani zaidi ya maisha, uhai, ili achore, ili asifike. Kifo kingekuwa mwisho wa kusifika kwake. Hivyo, kulipopambazuka alioga, akasahau kufungua kinywa na kuwa mtu wa kwanza kufika benki. Ilipofunguliwa alitwaa fedha aliyoamriwa na

kuhifadhi nyumbani kwake. Saa ilipowadia alifanya kama alivyoelekezwa.

Alipoamka kesho yake na kukuta fedha haipo, ndipo alipostarehe.

Barua kama hiyo ziliendelea kuwafikia watu kadha wa kadha wenye ukwasi. Kila aliyeipata alitetemeka kama aliyesalimiwa na mauti. Kila mmojawao alitii kama kifo na kutekeleza yote aliyoamriwa kufanya. Hofu ya kifo ilikuwa na nguvu zaidi ya tamaa ya fedha.

Naam, ilikuwa hivyo kwa kila mtu; Tendwa Mkoroma. Yeye barua hiyo aliokota chini ya meza alipokuwa akinywa pombe katika moja ya baa za Magomeni. Alidhani ni noti iliyodondoka toka katika mfuko wa mmoja wa wanywaji wenzake. Alipoitazama akashangaa kuona kuwa ni barua yake, ikimdai fedha! Akaisoma tena kwa makini zaidi. Kisha aliielewa. Akacheka. “Awe Nunda mla watu ama Nunda mla nchi, hata senti moja toka katika milki yangu hataipata,” alisema kwa nguvu alipokuwa akiinuka, kuelekea polisi.

Kuidharau kauli ya NUNDA MLA WATU alikokufanya Tendwa ni jambo ambalo lisingeweza kumshangaza mtu yeyote aliyemfahamu. Alijulikana kote Magomeni, si kwa ajili ya utajiri wake mkubwa tu bali hasa kwa ajili ya ubahili aliokuwanao, ubahili wa ajabu. Wanawe walikuwa wakivaa matambara ambayo ni yeye tu aliyeyaita nguo. Mke alikuwa na hali kama hiyo, nyumba ilikuwa gofu lisilo na dalili ya utajiri na ilisemekana kuwa hata chakula hakikuwa na tofauti na kile cha fukara asiye na senti. Hilo pia lingeweza kudhihirika kwa jinsi yeye na wanawe walivyokuwa wembamba mithili ya wagonjwa waliotoka hospitali.

Chanzo cha utajiri wake ambao ulimpatia magari manane ya abiria, baa mbili na vilabu vinne, hoteli tatu na mashamba makubwa ni siri ambayo hakuna aijuaye. Wengine walidai kuwa alifanikiwa kuchuma kwa ajili ya kujinyima. Wengine walidai kuwa alifanya magendo na ujambazi, pamoja na hadithi chungu mbovu ambazo hazikuweza kuthibitishwa.

Hadithi iliyovuma sana, ikasimuliwa na kila mtu ni ile inayodai kuwa alisafiri toka kwao Kilimanjaro, akiwa fukara zaidi ya ombaomba, akaenda hadi vijiji vya Mwanza ambako yuko mzee mkongwe sana mwenye njia ambazo humwezesha mtu shujaa kujipatia utajiri wa haraharaka.

Ilielezwa kwamba Tendwa alipomfikia babu huyo na kumweleza haja yake mzee alimwambia ajiandae kufunga safari ndefu ya milimani. Tendwa hakupinga, kesho yake saa sita usiku, baada ya kuelekezwa njia na kuonywa kuwa asiogope wala kurudi nyuma, akakubali. Safari ilimchukua hadi chini ya mlima uliokuwa na pango lenye giza kuliko usiku wenyewe. Aliingia katika pango hilo na kuendelea na safari yake ikiwa kupapasapapasa kuta. Kila alivyopapasa aligusa wadudu kama nge na nyoka ambao walikoroma kwa ukali. Hakuogopa wala hakukata tamaa. Badala yake akaendelea na safari hiyo.

Tahamaki akasikia sauti za watu wasioonekana, wakinong'ona na kumfokea kwa kila neno la kutisha. Alipatwa na hofu na kutetemeka lakini hakurudi. Hatimaye, akawasili sehemu ambayo ilikuwa na nuru hafifu. Hapo aliona vitu vya kutisha zaidi. Maiti, nyingi zikiwa hazina macho, meno ama zilizokatwa kichwa. Zote alihisi zikimnong'oneza maneno ya masimango kwa lugha ya kutisha. Hakutishika. Akazipita hadi mbele ambako alihisi ni mwisho wa pango. Alisimama hapo kwa muda hadi macho yake yalipolizoea giza.

Ndipo alipoliona joka kubwa kupindukia lililokuwa likimtazama, domo wazi tayari kumgonga. Mbele ya domo hilo yalikuwapo maiti ya mtu, mwanamke; yakivuja damu. Kizee kilimwambia kuwa chochote ambacho angekiona mdomoni mwa joka hilo akitwae, ndio utajiri wenyewe. Hivyo, kwa mikono inayotetemeka akayavamia maiti haya na kuanza kurudi alikotoka. Kwa mshangao wake joka halikumfuata wala maiti hayakuwa mazito. Kila alivyoziidi kwenda ndivyo yalivyoziidi kuwa myepesi. Alipofika nje ya pango alijikuta hana maiti tena ila kifurushi kidogo ambacho kilikuwa na vipande vingi vya almasi. Akamwendea yule kizee ambaye alimweleza kuwa huo ndio utajiri wenyewe.

Hayo na mengine mengi Tendwa aliyasikia na kutabasamu tu. Kamwe hakujishughulisha kuyaafiki wala kuyakanusha.

“Tazameni hii. Oneni kisa cha vifo vya watu wote wanaoangamia siku hizi. Kumbe ni hii...” Tendwa alisema alipofika polisi na kuitupa ile karatasi mezani.

Polisi aliyeipokea aliitazama kwa mshangao. Kisha alimtazama Tendwa na kumuuliza, “Umeipata wapi barua hii?”

“Nimetupiwa chini ya meza...” ikafuata habari kamili. Jinsi alivyoipata, wapi, lini na kadhalika.

“Niwie radhi kidogo, mzee,” askari huyo alisema, akiondoka na kumezwa katika jumba hilo kubwa. Alirejea hima na kumtaka Tendwa amfuata ndani.

Walifuatana hadi mbele ya Inspekta Kombora ambaye alimkaribisha Tendwa kiti na kumruhusu yule askari kuondoka.

“Ulichofanya ni jambo la kijasiri,” Kombora alimweleza baada ya kujuliana hali. “Jambo ambalo litayaokoa maisha ya watu wengi wasio na hatia pamoja na kutuwezesha kumkamata muuaji au wauaji hawa mapema zaidi. Kwa kweli, bila wewe tungepata shida kumkamata. Si rahisi kuwagundua wauaji bila ya kufahamu chanzo cha mauaji yao. Sasa tumefahamu, ni fedha. Haikosi wamekwishawatisha watu wengi na kuvuna wasichokipanda.”

Akasita na kumkazia macho Tendwa ambaye alitulia juu ya kiti chake, mikono ikichezea kasha la jivu la sigara lililokuwa mezani hapo.

“Bado tutauhitaji zaidi msaada wako ndugu Tendwa,” Kombora alimwambia. “Sijui ni watu wangapi waliokuona ukija hapa?”

“Sidhani. Sijamweleza mtu jambo hili.”

“Vizuri. Tutafanya hivi. Pesa wanazozitaka ndizo zitakazowanasa. Tutakupa pesa hizo. Ziweke mahala walipokuamuru. Tutamnasa yeyote atakayekuja kuzichukua. Hata kama atanusurika kwa njia hiyo bado atakuwa mikononi mwetu kwani noti zote zitakuwa zimenakiliwa namba. Itakuwa rahisi sana. Rahisi kuliko nilivyotarajia,” Kombora alimaliza akitabasamu.

“Ningependa sana kusaidia,” Tendwa alijibu. “Lakini hofu yangu ni kuhatarisha maisha yangu. Kumbuka walivyouawa kikatili kina Ukeke na Matoke. Nisingependa kufa sasa hivi.”

Kombora akachekeka, “Usiwe na hofu. Tunayathamini sana maisha yako. Mpaka sasa tunavyozungumza nimekwishatuma makachero ambao wanainyatianyatia nyumba yako kuhakikisha usalama wako na familia yako. Usiku, wakati ukipeleka fedha hizo, makachero wengi watakuwepo tayari kwa lolote, tayari kumuua adui yako kabla dhara lolote halijatokea. Usihofu, ndugu Tendwa. Kila kitu kimepangwa kwa uangalifu, kama inavyostahili.”

Wakakubaliana, Tendwa akapewa furushi la noti, kama alivyoamriwa. Akaenda nazo hadi nyumbani ambako alizihifadhi akisubiri saa aliyopangiwa.

Saa sita usiku aliinuka na kuzichukua fedha hizo. Akatoka nje na kuufuata mti alioelekezwa. Akaziweka. Kesho yake, alfajiri alichungulia dirishani na kuona mfuko wa fedha ukiwa palepale. Hatimaye, alimpigia simu Inspekta Kombora ambaye alimweleza kuwa mpango umeharibika. Kachero mmoja alipewa amri ya kuzitwaa na kuzirejesha kituo cha polisi.

Konko wa Mankonko aliipata barua yake kwa njia ya ajabu kidogo. Aliikuta katika moja ya mifuko yake ya shati. Hakujua iliingiaje humo. Alipoisoma akakuta ni amri;

...muue Tendwa Mkoroma kabla ya keshokutwa. Usipofaulu, utakufa badala yake. Sina mzaha wala hili si ombi ni amri.

Ni mimi,

NUNDA MLA WATU.

Kupewa amri ni jambo ambalo liliongoza orodha ya mambo yote ambayo Mankonko hakuyapenda. Kamwe hakuwa tayari kupokea amri yoyote kutoka kwa mtu yeyote. Ni kuichukia amri ambako kulimfanya ashindwe angalao kuhitimu darasa la kwanza. Kuchukia amri ndiko kulikomfanya ashindwe kufanya kazi ya kuajiriwa ambayo alitafutiwa na wazazi wake. Kwa kutopenda amri akajikuta anavunja sheria na kujikuta gerezani mara kwa mara. Huko alikuwa akifanya kila awezalo hadi akatoroka.

Hali hiyo ilimfanya atukie kuwa gaidi wa kutisha ambaye alitetemesha jiji zima la Dar es Salaam, gaidi aliyefanya ujambazi wake peke yake, kuua ukiwa mchezo aliouona wa kawaida kama yote mingine. Majuzi tu picha yake ilitolewa gazetini akisakwa kwa kosa la kumuua polisi. Hivyo, alikuwa akiishi kwa mbinu hii na ile, akibadili majina na tabia kama kinyonga abadilivyo rangi ya ngozi yake.

Kumuua Tendwa ni jukumu ambalo lisingemchukua dakika tano. Alikuwa hodari wa kutumia bastola kwa umbali wowote unaoruhusu. Na shabaha yake haikuwa na shaka. Lakini alijikuta akilikataa jukumu hilo kwa hasira mara tu alipoona neno “amri” katika waraka huo.

Ingawa alikuwa amesoma magazetini sifa na ukatili wa muuaji huyo asiyejulikana, lakini kamwe hakujisikia kutii amri yake. Kama watu wengine, yeye pia alikuwa akijiuliza ni nani huyu muuaji katili? Alikuwa hata hafahamu kisa cha mauaji yake wala jina la muuaji huyo hadi jana aliposoma gazeti na kugundua kuwa alijiita NUNDA na haja yake ikiwa fedha.

“Pamoja na ununda wake mimi hanibabaishi,” Makonko alinong’ona akikiacha chumba chake kilichojificha katika vichochoro vya Buguruni na kufuata kimoja cha *vibanda hasara* vya karibu ambapo aliizima hasira yake kwa bia. Alipolewa barabara aliirejea kambi yake ambako alijitupa kitandani na kuruhusu usingizi mnono kumchukua.

Kesho yake aliifuata ratiba yake ya kawaida, kunywa, kulewa na kulala. Siku ya tatu alianza kuwa mwangalifu zaidi. Hakuruhusu ulevi kumtawala. Na aliporejea chumbani kwake hakuuacha usingizi ummiliki. Badala yake alitandika kitanda chake vizuri akatwaa moja ya mablanketi yake na kulikunja vizuri, mfano wa mtu, juu ya kitanda hicho. Mwenyewe akavuta stuli na kutulia juu yake, katika moja ya kona ya chumba chake. Bastola yake ikiwa mkononi, macho kayakaza mlangoni, alikesha akiisubiri habari yoyote ambayo ingetokea.

Hakuna kilichotokea. Hadi kulipokucha bado alikuwa hajaona wala kusikia chochote kilichoashiria hatari.

Hakukata tamaa. Kesho yake aliurejea utaratibu uleule. Usingizi haukumsumbua kama usiku uliotangulia kwa jinsi alivyoupunguza mchana.

Usiku wa manane alihisi kusikia kitu alichokihitaji; vishindo hafifu na mchakacho kwenye mlango wake. Akaishika bastola yake vizuri zaidi na kuendelea kusubiri. Kikafuata kimya kirefu. Baada ya kimya hicho zilisikika tena hatua za mtu, zikifuatwa na minong’ono hafifu. Kisha chakarachakara za funguo zikasikika. Ghafla, kama ndoto mlango ukafunguka polepole na kuruhusu viwiliwili vya watu walioshikilia bastola kuingia. Wakaufunga mlango polepole nyuma yao.

Blanketi alilolikunja Makonko halikutofautiana na kiwiliwili cha mtu aliyekuwa katikati ya usingizi mnono. Watu hao wenye silaha walitazamana na kutabasamu kidogo kwa kudhani kuwa wamelifumania windo lao katika hali nzuri.

“Hakuna haja ya kuharibu risasi,” alinong’ona mmojawao. “Tumuue kwa kisu. N’nacho kifaacho. Hiki hapa.” Akakichomoa na kumwonyesha mwenzake. Nuru hafifu ya mwezi iliyopenya kupitia dirishani ilifanya kisu hicho kimeremete.

“Bila shaka,” mwenzake alijibu. “Mlio wa bastola utawaamsha majirani kiasi cha kutufanya tuanze kukimbia bure. Tukimchinja tutatoka hapa kwa usalama kama watokao dansini. Tena tufanye hima.”

“Haya.”

Mwenye kisu alikisogelea kitanda na kujiandaa kukichovya katika kifua cha windo lake. Alikatizwa kwa sauti nzito iliyonong’ona kwa ukali ikisema, “Angusheni silaha zenu chini, wote.”

Walipogeuka walishangaa kumwona Makonko akiinuka toka juu ya stuli aliyokuwa kaikalia kwa namna ya starehe na kuwajia polepole, bastola imemtangulia.

“Silaha zenu chini,” alifoka kwa sauti ileile, ndogo na kali. Wakamtii hima na kuiweka mikono yao juu huku wakitetemeka.

Makonko aliwafahamu sana vijana hawa. Walikuwa majambazi wadogowadogo toka katika kikundi cha White Satans ambacho kiliongozwa na mzee mmoja aliyekuwa jela. Angeweza kuwaua bila matatizo yoyote mapema zaidi. Hakufanya hivyo kwa ajili ya mshangao wake wa kujua kuwa Matamba, kiongozi wa kikundi hicho ndiye aliyekuwa akijiita NUNDA na kuua ovyoovyo. Hakutarajia kama kikundi hicho kingefikia hatua kama hiyo. Na bado hakukuwa na hakika. Hiyo ilikuwa sababu pekee iliyomfanya aahirishe adhabu ya kifo, ili ahakikishe.

“Sogeeni hapa.”

Wakamtii na kumkaribia.

“Nani ajiitaye Nunda kati yenu?” alihoji.

Hakuna aliyemjibu.

“Nani?” alifoka.

Wakatikisa vichwa vyao kukana.

“Au ni yule Matamba anayejiita hivyo?”

Bado wakakana.

“Sijakueleweni. Manataka kuniambia nini? Kwamba hamumjui NUNDA? Nani basi aliyekupeni jukumu la kuniua?”

“Kwa kweli hatumfahamu NUNDA. Jukumu la kukuuu ni amri tuliyopewa na mkubwa wetu akidai kuwa ameamriwa na NUNDA kufanya hivyo. Eti asipotii atakufa badala yako,” mmoja wa mateka hao alijitahidi kueleza huku akitetemeka.

“Mna hakika kuwa Matamba sio NUNDA?” Makonko aliendelea kuuliza.

“Hakika tunayo kwani mzee mwenyewe anamwogopa sana NUNDA.”

“Yaani mlikubali kuua, kuniua, hali hamumjui NUNDA?”

“Ndiyo. Ilikuwa hofu tu. Kama alivyosema bosi.”

“Mna bahati mbaya sana. Ningeweza kuwasamehe, kwa kuwa sina kisasi nanyi. Lakini sitafanya hivyo, haijanitukia hata mara moja kumwacha hai mtu yeyote aliyekusudia kunitoa roho. Vilevile ninyi ni wapumbavu na waoga ambao hamfai kuishi. Mnawezaje kuitii amri ya mtu msiyemfahamu kwa kuwa tu anajiita NUNDA MLA WATU? Sitakuhurumieni kwa sababu hizo. Fumbeni macho...”

Badala ya kufumba wote waliyatoa kwa hofu na kuanza kutetemeka.

“Tafadhali...li, ...tu...tu” walijaribu kusema lakini sauti zao zikamezwa na milipuko ya bastola ambayo ililipuka na kualika kama umeme kuvuruga utulivu wa usiku.

Wakati mshindo huo ukipoa ulimkuta Makonko akiwa mbali mitaani, akienda zake; mikononi akiwa na rasilimali zake zote muhimu.

Alikuwa akiumaliza mtaa wake, aingie mtaa wa pili alipogeuka nyuma baada ya kusikia akiitwa. Alilazimika kuirudisha mafichoni bastola yake ambayo alianza kuitayarisha, alipoona akifuatwa na mwanamke. La, msichana. Alikuwa mdogomdogo, mwenye sura nzuri ingawa ilifunikwa na kitu kama huzuni au msiba. Kilichomvutia Makonko si usichana wake tu bali kanga moja tu ambayo aliivaa binti huyo kiasi cha kulifanya umbo lake la ndani kuonekana kama lilivyo; lililojaa na kubonyea panapostahili kwa namna iwezavyo kumletea njaa ya mapenzi mwanamume yeyote. Makonko, akiwa mmojawao, alijikuta kasahau kuwa ilimpasa kutoweka eneo hilo haraka. Badala yake alisogelea na kuuliza polepole, “Unasemaje shangazi?”

“Samahani kaka,” binti huyo alimjibu hali kamkazia macho. “Nauomba msaada wako. Unisaidie nifike nyumbani tu, tafadhali. Naogopa kuvamiwa na wahuni.”

“Kwani wewe ni nani sista? Na unatoka wapi na kwenda wapi saa hizi?”

“Ya Mungu, mengi kaka yangu. Yaliyonikuta hayasemeki.” Sauti yake ilikuwa na huzuni kama uso wake. “Mambo yenu nyie wanaume ya hatari sana. Kanifuata mwenyewe nyumbani, kanibembebeza kwa fedha na hongo hadi nikakubali kwenda naye kwake. Kumbe ana mke. Sijui alikuwa kamficha wapi mke wake. Mara nikaona mke wake akitokea uvunguni. Wakaanza kunipiga. Nimeponea chupuchupu baada ya kukimbia. Tazama nilivyo. Sina hata nguo, maskini.”

Makonko, ambaye huruma iko mbali na roho yake, alihisi kitu fulani rohoni. “Unaishi wapi? Nitakupeleka.”

“Ahsante sana kaka. Sijui nikushukuru vipi.”

“Usijali. Unaishi wapi?”

“Twende tu. Nitakuonyesha.”

Wakaendelea na safari yao, peke yao, katikati ya usiku mzito, usiku ambao ungeweza kutisha sana kama mwezi usingekuwa mpevu kiasi cha kutoa nuru ya kuvutia.

Kutembea na msichana huyo, usiku kama huo, akiwa na kanga moja bila dalili yoyote ya nguo za ziada ndani, kulimfanya Makonko asahau tatizo aliloliacha nyuma na badala yake kujikuta akiwaza vipi aitumie nafasi hiyo pekee kumfaidi binti huyo. Aliwapenda sana wanawake wa aina hii, wanawake wenye dhiki, kwani hawana nafasi ya kutoa amri wala kukataa amri yake. Hakuwapenda wanawake wa kudumu kwa ajili ya hofu ya kuupoteza uhuru wake na kuwa mtu wa kupangiwa saa za kurudi nyumbani, watu wa kuzungumza nao, na mambo mengine kadha wa kadha ya kike.

“Ulikuwa umejificha wapi, msichana mrembo kama wewe?” alianza maongezi baada ya kipindi cha ukimya.

“Dar kubwa hii, ndugu yangu.”

“Ni kweli.”

Kimya kikawameza tena. Safari hii ni msichana huyo aliyeizima kimya hiyo kwa kusema polepole, “Baridi!”

“Kweli, inatisha.”

“Unajua kaka, sina hamu ya kurudi nyumbani saa hizi,” msichana aliongeza.

“Kwa nini?” Makonko aliuliza huku moyo ukimdunda kwa shauku.

“Tatizo ni dogo tu. Nilipoondoka nilimwaga rafiki yangu tunayelala naye chumba kimoja, kwamba nisingerejea hadi kesho. Naye aliposikia hivyo akamwalika mpenzi wake. Kwa hiyo, nikienda itakuwa usumbufu kwao na kwangu. Unayajua maisha ya mjini yalivyo siku hizi, watu wawili; chumba kimoja; kitanda kimoja.”

Makonko hakujua ajibu nini. Ilikuwa bahati yake pekee. Tatizo lake pia lilikuwa malazi. Asingethubutu kurejea chumbani kwake ambako aliacha maiti mbili. Hakujua ampeleke wapi binti huyo.

“Tuna tatizo la aina moja, dada yangu,” akalaghai. “Kinachonifanya nitembee usiku kama huu ni kitendo alichonifanyia rafiki yangu tuliyekuwa tukichangia chumba. Kamleta mwanamke na kuanza kufanya naye mapenzi mbele yangu bila angalao kuzima taa. Nilipoamka na kuzima nimesababisha ugomvi ambao umeishia kututenganisha. Hivi unionavyo sijui niendako.”

“Pole sana.”

“Ni tatizo dogo sana. Kesho asubuhi nitapata chumba changu binafsi.”

Binti huyo aliguna tu. Wakaendelea na safari yao, hatua moja baada ya nyingine. Kwa mara nyingine tena, binti huyo akanong’ona kitu fulani kuilaani baridi. Halafu alisimama ghafla na kuuelekezea mkono mbuyu mkubwa uliokuwa hatua kadhaa kando ya barabara. “Unaonaje kaka?” akasema, “Pale panaweza kutuhifadhi hadi kesho alfajiri tutakapoachana. Tutaishinda baridi kwa kukumbatiana na kustareheshana. Miili yetu ina afya na uhai. Au siyo kaka?”

Makonko akasita kujibu.

“Usihofu kaka. Utakuwa usiku mtamu wenye mapenzi na mahaba kuliko yote niliyowahi kuyafanya. Sitausahau usiku huu kamwe. Twende zetu. Hakuna mtu atayepita hapa saa hizi. Twende,” mkono wake ulimkumbatia Makonko shingoni na kumzidishia njaa aliyokuwanayo.

Bila kauli akamfuata. Walipofika chini ya mbuyu binti huyo alimkumbatia vyema Makonko na kumbusu. Kisha akamwachia na kuifungua kanga yake moja. Akaivua na kuitupa kwenye moja ya mizizi ya mbuyu huo iliyotambaa juu ya ardhi.

“Njoo,” akanong’ona.

Alikuwa kama alivyojaliwa, uchi; uchi wa mnyama. Makonko akajikuta akimsogelea huku vidole vyake vikitetemeka katika kufungua vifungo

vya suruali yake. Ghafla akaona kitu kikimeremeta katika mkono wa kuume wa msichana huyo, kitu ambacho hakutarajia kukiona wakati huo.

“Ni nini hi...” alijaribu kuuliza. Sauti yake ikamezwa kwa mshtuko wa maumivu makali yaliyosababishwa na kitu hicho, chenye baridi, kikipenya ghafla kifuani mwake. Ndipo alipojua ni kitu gani, kisu. Kabla hajajua afanye nini kikapenya tena ubavuni mwake. Kilipopenya kwa mara ya tatu alihisi kikimpokonya uwezo wa kusimama. Kwa mara ya kwanza alijikuta akiitii amri, amri ya kisu; na kuanguka kifudifudi.

4

ILIKUWA ikikaribia kutimu saa nane usiku. Kombora alikuwa hajatongoa hata lepe la usingizi kutokana na mawazo juu ya kushindwa kwa mpango wake wa kumnasa mmoja wa majambazi hawa ambao waliua bila huruma kwa haja ya kujipatia fedha. “Kwa nini mpango ule haukufaulu? Kwa nini mmojawao hakutokea kuchukua fedha iliyotengwa? Kwa nini?” alijiuliza maswali hayo kwa mara ya elfu...

Tendwa alikuwa kamthibitishia kuwa hakuzungumza na mtu yeyote alipokuwa akienda polisi. Kadhalika, ilikuwa dhahiri kuwa hakumwambia mtu yeyote mpango ule, kwa hofu ya kuhatarisha maisha yake. Vipi basi majambazi hao wakahofu kujitokeza? Kwa vipi? Kushindwa kujibu maswali hayo kukamfanya aamini kuwa kikundi cha majambazi hao kilikuwa kikubwa sana, chenye nguvu na mbinu ambazo si za kuchukulia mzaha. Vinginevyo isingekuwa rahisi kugundua siri ya polisi, siri ambayo ilifanyika katika taratibu zote za kipolisi na ikiwa baina ya polisi wachache wenye vyeo vinavyostahili.

Jambo lingine linalomuuma rohani kama jipu lililoiva ni kule kusoma habari zote hizo, za barua aliyoipata Tendwa, katika magazeti; Habari kamili zikiwa zimeeleza yote yaliyoandikwa katika barua hiyo, kuitaja dhamira ya barua na kumtaja mwandishi wake; NUNDA MLA WATU. Hakujua waandishi hao walizipataje habari hizo. Alikuwa amewaonya askari wake wote, hata mmoja asizungumze chochote juu ya barua hiyo. Lakini kwa mshangao wake, alipoamka kesho yake tu alikutana na gazeti ambalo lilipambwa kwa habari hizo.

Hata hivyo, kilichomtatiza si vipi habari hizo zilifika gazetini bali matokeo yake baada ya kusomwa na kila mtu, pamoja na *majambazi wenyewe*. Jambo ambalo wangepanya majambazi hao, ingekuwa kutumia

mbinu mpya baada ya mbinu yao ya awali kufahamika, ama waamue kutoweka kabisa, wasikamatwe tena. Hilo hakupenda litokee, alichohitaji kuliko chochote ni kuwapata wakiwa hai au maiti.

Simu ikalia. Akaitazama kwa hasira bila nia yoyote ya kujibu. Hakuzipenda asilani simu za usiku kama huu. Mara nyingi zilimletea habari mbaya, habari ambayo humlazimu kukiacha kitanda chake na kwenda mitaani. Angeweza kuiacha iendeleo kulia. Hata hivyo, kwa kuwa kelele zake hazikumruhusu kustarehe, alinyoosha mkono wake na kuichukua. “Kombora hapa, nani mwenzangu?”

“Inspekta. Hapa ni kituoni,” upande wa pili ulijibu.

“Enhe?”

“Kuna mauaji yametokea, mzee.”

“Mauaji!” akafoka kwa hofu. “Nani aliyekufa? Tendwa? Usiniambie...” Kicheko kidogo kikasikika upande wa pili. “Sio Tendwa, Inspekta,” sauti iliongeza. “Tendwa yuko hai kabisa nyumbani kwake. Hii labda tuseme kidogo ni habari njema...”

“Nani aliyekufa?” Kombora alimkatiza kwa kufoka.

“Majambazi wawili ambao tulikuwa tukiwahitaji kwa muda mrefu. Nadhani unawafahamu. Kwa majina ni Togo na Matoro, magaidi wa kikundi cha *White Satans*. Wamekutwa maiti, matundu ya risasi yakiwa katika vichwa vyao,” akasita kidogo kusubiri swali kwa Kombora. Alipoona kimya, akaongeza, “Wameokotwa huko Buguruni na raia ambao walisikia mlio wa bastola toka katika nyumba hiyo. Walipokiendea chumba hicho walikuta maiti hizo mbili bila ya muuaji wala silaha iliyotumika. Ndipo wakapiga simu polisi.”

“Umfanya nini zaidi ya kunipigia simu?”

“Nimeiarifu hospitali pamoja na kuwatuma makachero wetu wa zamu. Sasa hivi naamini wanapima alama za vidole. Kuna la zaidi, mzee?”

“Nadhani umefanya yote,” Kombora alisema akiweka simu chini na kuduwaa wima kwa muda mrefu.

‘*Habari njema!*’ aliwaza akiyarudia maneno ya yule askari. Habari njema wakati bado watu wanachukua sheria mikononi mwao na kuhukumu mpaka adhabu ya kifo! Habari njema? Kwa vipi wakati muuaji huyo bado yuko hai na huru mahala fulani katika jiji hilihili, tayari kufanya lolote ambalo linaweza kuhatarisha usalama. La, kwake

haikuwa habari njema kamwe. Ilikuwa habari mbaya kama zote zilizotangulia, habari ya kuchukiza, habari ambayo hakuipenda hata chembe.

Kwake habari njema ingekuwa kumnasa kiongozi wa kikundi hicho, pamoja na wafuasi wake na kuhakikisha mahakama ikiwaelekeza kwenye adhabu moja tu, kitanzi. Hilo tu. Tatizo lilikuwa afanye lipi kuhakikisha watu hao wanaswa upesi.

Wazo hilo liliupokonya usingizi wake wote. Ingawa alijilaza kitandani, akifanya hili na lile asinzie, lakini usingizi haukumjia.

Kunako mapambazuko, usingizi hafifu ulimjia. Alipojaribu kuubembeleza simu nyingine ililia tena na kuupokonya kabisa usingizi wake. Kwa hasira aliamka kabisa, akavaa nguo zake za kikazi na baadaye kuijibu simu hiyo kwa sauti nzito.

“Kombora hapa. Nani mwenzangu?”

“Ni mimi, mzee. Samahani kwa kukusumbua tena. Kuna...”

“Wewe nani? Askari wa zamu tena!... kuna nini?... Enhe! La...”

Alisikiliza kwa makini sana kisha akakitua chombo cha simu na kujitupa juu ya kochi akiwaza. Kifo kingine tena! Mtu wa tatu katika usiku mmoja! Mwanamume vilevile. Jambazi aliyekuwa akitafutwa sana vilevile. Amekutwa maiti. Chini ya mbuyu, uchi! Silaha iliyomuua ikiwa kisu kama walivyokufa Ukeke na Matoke! Buguruni kulekule! Na huyu muuaji anayeua wauaji wenzake? Na kwa nini anafanya hivyo? Ama ni vikundi vya majambazi ambavyo viko vitani vikipigania kitu fulani? Pengine! Ama... Au...

Aliwaza lile na hili. Mawazo yake yote alihisi yakiwa hayana jibu alilohitaji. Hatimaye, akatoka nje na kupanda gari lake ambalo alilielekeza kituoni.

Na sasa Nunda alitukuka mfano wa mvua katika nchi kame. Jina lake lilitawala maongezi yote, akitajwa kwa sifa zote za unyama na ukatili usiokadirika. Usiku na mchana maiti ya watu waliokotwa huko na huko katika Jiji la Dar na vitongoji vyake. Kila maiti yalikutwa yakiwa na waraka ulioandikwa kwa wino mwekundu ukimtaka ama kutoa fedha ama kumuua fulani.

Hofu ilivyotawala katika mioyo ya wananchi ilifanya waanze kuamini kuwa Nunda alikuwa jambazi aliyekubuhu ambaye aliongoza jeshi zima la majambazi. Vinginevyo angewezaje kulitetemesha jiji zima, akiepuka kila mtego wa polisi kama mzaha? La, hasha Nunda ni Nunda kweli, Nunda mla watu!

Polisi walifanya yote ambayo wangeyafanya. Yote, mema kwa mabaya, wakimkamata yeyote waliyedhani angeweza kuwapa walao fununu kwa kashfa hiyo. Kila mmoja alihojiwa kwa maneno na vitendo lakini jibu lilikuwa moja tu, kwamba hawakuwa watumishi wa Nunda; pia, hawakujua chochote juu yake. Zaidi, wote walimwogopa kama raia wengine.

Hata Joram, ambaye hupenda kupambana na visa vya aina hii, alijikuta akigutuka kidogo kwa mafanikio ya huyo kiumbe aliyejiita Nunda. Juhudi zake zote za kumfahamu, amfikishe mbele ya polisi, zilielekea kutomzalia matunda. Alijitahidi kuchunguza maisha ya marehemu wote kwa makini. Aligundua mengi ya kusiona, lakini alichohitaji hasa hakukipata.

Kesi hii ilianza kumsisimua mara alipoisoma gazetini ile barua toka kwa Nunda ikimwendea Tendwa, ikidai fedha. Barua hiyo aliiona kama hatua ya kwanza ya kumfahamu muuaji. Hilo likamfanya arejee tena nyumbani kwa kina Ukeke na Matoke akapeleleza iwapo kulikuwa na fununu yoyote ya marehemu hao kupokea barua kama ile. Jibu lilimshangaza sana, kwamba haikuwapo dalili ya kitu kama hicho. Aliliamini haraka jibu hilo. Si kwa kuwa alitafuta kila mahala na kutoona nyaraka hizo tu, la, sababu kubwa ilitokana na jinsi alivyoyaona maiti ya Ukeke katika picha.

Yalikuwa yamelalia usukani kwa utulivu mno. Kadhalika, uchunguzi wake ulimwonyesha kuwa kutwa nzima ya mwisho, katika maisha ya marehemu hao, hakikutokea kitu chochote kisicho cha kawaida katika tabia na mienendo yao. Hata huko *West Bar* ambako marehemu Ukeke alikunywa chupa yake ya mwisho, wahudumu walikuwa na hakika kuwa aliinywa katika hali ya kawaida na kuondoka kwa mwendo wa kawaida. Kwa bahati mbaya, Joram hakufanikiwa kuzungumza na msichana ambaye inasemekana alimhudumia marehemu huyo hapo baa. Aliambiwa kuwa binti huyo aliziacha bia zake na kutojulikana

alilikwenda, kama ilivyo tabia ya wauza baa wote. “Nawezaje kumpata?” alihoji.

“Nani atajua? Aweza kuwa amempata wake wa kumweka ndani. Ama amepata baa nzuri zaidi,” lilikuwa jibu la mwisho alilolipata hapo *West Bar*.

Mchana huu alitulia katika ofisi yake, kimya, kinyume cha kawaida yake. Ingawa macho yalikuwa yakitazamana na yale ya Neema Iddi ambayo, kama kawaida, yalikuwa kama yachekayo; Joram Kiango hakuwa tayari kukipokea kicheko hicho. Uchungu mkali uliyameza yote ambayo angependa kusema. Uchungu huo ulitokana na hasira ya kuona ikishindikana kumpata mhalifu mchafu kama NUNDA na kundi lake.

Kwake lilikuwa tusi. La, zaidi ya tusi kwa nchi nzima, mtu kama NUNDA kuendelea kuishi miongoni mwa raia wema. Aliamini kuwa haki ya mtu au watu kama hao ilikuwa kuishi gerezani akisubiri kitanzi. Ni hilo alilolipenda kuliko yote. Tatizo lilikuwa alifanikishe vipi? Vipi angalau amjue huyo NUNDA? Mbinu zake zote za kupeleleza, alihisi zikielekea kukwama. Afanye nini zaidi? Ni kutokuwa na jibu la swali hilo ambako kulimtia uchungu na hasira kiasi cha kuipokonya tabia yake ya ucheshi na uchangamfu.

Sigara iliyokuwa mdomoni mwake ikielekea kuteketea bila ya kuvutwa angalao mkupuo mmoja. Aliitupa katika kasha la takataka na kuiwasha nyingine. Hiyo aliivuta na kuurusha moshi mwingi angani kwa mkondo mnyoofu. Macho yake yaliufuata mkondo huo wa moshi hadi ulipotoweka angani. Wakati akiusukuma mkupuo wa pili alisikia mlango ukibishwa. Alipogeuka kutazama alimwona Neema akisimama kando ya mlango kumruhusu yeyote aliyebisha kuingia.

Mgeni alikuwa mwanamke. La. Msichana, msichana ambaye haikuwa rahisi kumwita mfupi au mrefu, wala mwembamba au mnene. Alikuwa katikati ya yote hayo. Umbo hilo likiwa limejaliwa mkatiko wa kike kiunoni, ujazo wa kuridhisha nyuma na ngozi nyekundu inayomeremeta lilimfanya Joram Kiango ajikute ameinuka kitini kutaka kumlaki. Lakini alijiketisha hima mara alipojikumbusha hadhi inayostahili mbele ya wateja wake. Polepole, akavuta faili lililokuwa karibu na kuanza kulipekuapekua akijitia kazini.

“Sijui hii ndio ofisi ya Joram Kiango?” iliuliza sauti ya msichana huyo. Joram aliipima na kuona kuwa haikuwa na dosari. Ililistahili vilivyo umbo lake.

“Ndio hii,” Neema alimjibu.

“Yupo?”

“Yupo.”

“Nahitaji kumwona.”

“Karibu ukae basi,” Neema alimkaribisha akielekeza mkono kwenye kochi lililokuwa likiwasubiri wateja. “Kumradhi nimuulize kama yu tayari kuonana nawe,” Neema aliongeza akiuendea mlango uliokuwa wazi muda wote.

Neema aliufunga mlango nyuma yake na kumsogelea Joram, tayari kutamka neno ambalo Joram alilikatiza mara moja kwa kusema, “Mwache aingie.”

Msichana alipoingia ofisini humo na kuketi mbele yake, Joram alijikuta akitazama sura nzuri kuliko nyingi alizowahi kuzitazama, sura yenye kila kitu ambacho kinahitajika katika sura ya msichana mzuri, macho maangavu ambayo si kwamba yanavutia tu bali pamoja na kushawishi; mashavu yaliyoumbwa kwa namna ya matunda pacha yanayostahili kubusiwa; pua iliyokamilika katika unyoofu na kinywa ambacho kilihifadhi meno... utafiti wa Joram ulikomea hapo kwa kutoyaona meno hayo. Tabasamu dogo tu katika uso huo lingemfanya Joram ajisikie faraja na kusahau usumbufu wa kutwa nzima.

“Jisikie nyumbani dada,” Joram alitamka kumtoa ugeni.

“Ahsante.”

Ghafla Joram alihisi sura hiyo haikuwa ngeni sana kwake. Lazima amewahi kuiona mahala. ‘Wapi vile?’ alijiuliza. Msichana mzuri kama huyo, amemwona wapi? Katika majalada ya magazeti? Gazeti lipi! Sinema? La. Mara akakumbuka wapi alikomwona. “Dada nadhani uso wako si mgeni kwangu. Niliwahi kukuona mahala?” Joram alilazimika kusita alipoona mabadiliko ya ghafla yakiutokea uso wa msichana huyo. Uzuri wake ulitokomea na badala yake kuvaa dalili za taharuki.

“Wapi? Sidhani kama inawezekana. Mimi sio mwenyeji sana hapa,” alikana kwa sauti ambayo masikioni kwa Joram ilikuwa kama kujitetea badala ya kukataa kwa kawaida.

Joram akaruhusu moja ya vicheko vyake ambavyo aliamini humfanya kila msichana avionaye kuburudika. “Pengine nilikufananisha ingawa sio rahisi kwani ni wasichana wachache sana ambao wamebahatika sura na umbo kama hilo lako.”

“Lazima umenifananisha,” msichana huyo alijibu. Tabasamu na maneno ya Joram havikumfanya atokwe na hali ya tahayari iliyoikumba sura na sauti yake.

“Si kitu dada yangu. Macho pia hukosea,” Joram alimjibu akimtazama kwa makini. “Unaonaje kama ukiniambia kilichokuleta hapa ili niweze kukusaidia.”

Msichana huyo alishusha pumzi kwa nguvu kabla ya kumjibu akisema, “Nina tatizo kubwa Bwana Kiango, tatizo ambalo ni la hatari mno katika maisha yangu. Niko hatarini. Nadhani nitakufa.”

“Huwezi kufa,” Joram alimjibu akimtazama kwa makini. “Sioni vipi msichana mzuri kama wewe ufe kirahisi. Itakuwa kama kuteketeza mbegu ya maua bora na kuacha hafifu. La, hufi kamwe, maadamu umefika kwa Joram Kiango.”

Kama alikusudia kuona tabasamu, au angalau dalili za faraja kujitokeza katika uso wa msichana huyo, hakuiona. Uliendelea kuwa uso mzuri lakini uliopotoshwa kwa upungufu wa utulivu. Tahayari ilikuwa bado wazi machoni mwake. “Nitakufa Joram. Hujui tu. Tatizo lenyewe si dogo kama unavyowaza. Labda nikueleze kwa ufupi. Ni NUNDA anayehitaji roho yangu.”

“Nunda!” Joram aliropoka kwa mshangao. Moyo ulimdunda na shauku kumteka fikra zake zote. Hata hivyo, aliuficha hima mshangao au shauku iliyomkumba kwa kusema, baada ya kicheko kingine, “Nunda nini? Huyo mwendawazimu anayeangamiza watu? Usihofu chochote dada yangu. Changamka, jisikie furaha...”

Mgeni huyo alimkazia Joram macho yenye hasira. “Nadhani nimekosea kuja kwako,” alisema baada ya kitambo kirefu cha kimya. “Naona nimeupoteza bure muda wangu. Huelekei kuwa mtu anayemfahamu Nunda kikamilifu.”

“Simfahamu lakini nimemsikia tosha. Kwa kadri ninavyosikia visa vyake nimegundua kuwa yu mtu mwoga na punguani. Kila jambo analotenda linamwelekeza katika mikono ya sheria.”

“Kwa vipi?” sauti ya kike ilihoji.

“Kwa jinsi alivyo. Kujiita kwake Nunda kusichukuliwe kuwa kweli ni Nunda awezaye kula jiji zima la Dar es Salaam kama alivyofanya yule Nunda wa hadithini. Hilo ni jina ambalo ametumia kuficha woga wake tu. Nawafahamu watu wa kawaida, wafupi kama mbilikimo, ambao hujiita kina Twiga, Tembo au Simba. Ni majina tu.”

Wakati wote huo wa maongezi hayo, Joram alikuwa kayakaza macho yake akimtazama mgeni wake. Aliona na kushuhudia jinsi macho ya mgeni yalivyokodoka kumtazama, katika hali yenye dalili za mshangao na hofu. Hofu hiyo ilitoweka polepole na nafasi yake kuchukuliwa na kitu kama tabasamu, tabasamu lisilo kamili, tabasamu la kwanza tangu walipoanza maongezi.

“Nadhani wewe ndiye mtu nimtakaye. Mtu shujaa asiyeogopa chochote,” msichana huyo alisema baada ya kutoweka kwa tabasamu hilo. “Nahitaji msaada wa kuokoa maisha yangu. Nunda amenitumia moja ya barua zake zinazodai roho yangu endapo sitampa fedha anayohitaji. Amenionya nikienda polisi kesho nitakuwa marehemu. Nikaona heri nije hapa kwako. Nasikia huna uhusiano na polisi. Tafadhali, nisaidie kabla ya kuingia katika mikono ya Nunda.”

“Bila tafadhali,” Joram alimkatiza akinyoosha mkono kuipokea barua iliyokuwa wazi mikononi mwa msichana huyo. “Niko hapa kutatua matatizo kama hayo, kuondoa vitisho na ukatili wa kiendawazimu miongoni mwa jamii. Ebu niitupie jicho barua yenyewe.”

Akaanza kuisoma. Ilikuwa barua kama zile nyingine ambazo zilitolewa katika magazeti. Barua fupi, iliyojaa vitisho na majivuno. Kama nyingine zilizotangulia hii pia iliandikwa kwa mashine ya chapa. Aliipitia harakaharaka, kisha akamgeukia mgeni wake na kusema, “Nimeuona wendawazimu mwingine wa huyu mwendawazimu ajiitaye Nunda. Sina shaka kuwa nitamtia mbaroni hivi karibuni.”

“Unaweza Joram!” yule msichana alisema kwa furaha iliyojaa mshangao.

“Usihofu nitampata tu. Kwa sasa nadhani umewadia wakati wa kufahamiana zaidi. Yaani unitajie jina lako, unakoishi, kazi yako na yote ambayo yanaweza kumfanya Nunda akuchague wewe kama mwanamke wa kwanza katika hatua yake ya umwagaji damu.”

Msichana huyo aliukunja kidogo uso wake. Kisha aliukunjua na kusema, “Labda nina mkosi zaidi ya wanawake wote. Kwa kweli, inashangaza, mimi, mtoto mdogo, kuwa wa kwanza katika mkasa huu. Lakini hii isikushangaze sana. Nadhani nia ya Nunda ni pesa. Amepata fununu ya urithi nilionao. Anauhitaji...”

“Urithi! Umerithi utajiri mkubwa?”

“Sio mkubwa sana. Lakini unanitosha kula maisha yangu yote bila ya kufanya kazi.”

“Nadhani ingebidi unieleze polepole, hatua kwa hatua. Anza kwa kunitajia jina lako.”

“Jina langu ni Adela Msufi mzaliwa wa Mwanza. Mama yangu alifariki nikiwa bado nanyonya. Baba amefariki miaka miwili iliyopita. Wote walikufa kwa magonjwa yasiyoelezeka. Jirani wakanieleza kuwa walirogwa. Wazo hilo nilielekea kulipuuza lakini ikanilazimu kulikubali baada ya kujiona nikipata maradhi ya ajabuajabu mara tu ilipofahamika kuwa mimi ndiye niliyeachiwa urithi wote. Hakukuwa na mtu mwingine wa kurithi mali hizo kwani mimi ni mtoto wao pekee,” Adela alisita kidogo kuiacha hadithi yake izame katika fikra za Joram.

“Hivyo nikaamua kuuza mali zote za wazazi wangu na kuondoka mkoani hapo hadi Dodoma ambako niliishi miezi kadhaa. Mazingira ya Dodoma hayakuniridhisha. Nikajivuta tena hadi hapa Dar. Mpaka sasa bado naishi hotelini, sijapata nyumba inifaayo.” Akapumua kwa nguvu na kumgeukia Joram. “Nadhani hayo yanakutosha.”

“Kidogo yanatosha,” Joram alimjibu. “Inasikitisha sana msiba uliokupata, ndugu yangu. Pole sana. Unaishi hoteli ipi?”

“Nilikuwa nikiishi Afrikana. Lakini mara tu baada ya kuipokea barua hiyo nimehamia hoteli moja ndogo hapo Kariakoo. Inaitwa Mzalendo.”

Joram alifurahia kuisikia hoteli hiyo. Alikuwa anaifahamu ilipo. “Una hakika hakuna mtu aliyejua kuwa umehamia hoteli hiyo?” alimuuliza.

“Hakuna. Niliwaaga wote wanjua kuwa nakwenda Zanzibar. Nadhani waliniamini.”

“Inawezekana. Na barua hii, uliipataje?”

“Yaani... Sijakuelewa.”

“Ilikufikiaje?”

“Aha! Nadhani ilipenyezwa chini ya mlango wangu. Niliiona asubuhi nilipokuwa nikitaka kufungua mlango.”

Kikafuata kimya kirefu. Katika kimya hicho Joram alinukuu mambo kadhaa katika daftari lake, akitumia hati mkato. Hivyo, ingawa Adela aliiona michoro yote, lakini kwake ilikuwa haina maana yoyote. “Vizuri dada Adela,” alisema baada ya kimya hicho. “Nitahakikisha nayaokoa maisha yako. Usihofu chochote. Nenda zako hotelini ukapumzike. Nitakutembelea jioni ya leo, nione hali ya usalama wako katika hoteli hiyo.”

Msichana huyo aliinuka na kuanza kutoka. Alipokaribia mlango, kama ambaye alikumbuka jambo akageuka na kumuuliza Joram, “Una hakika na maneno yako? Kwamba utaniokoa na huyu mwendawaazimu mwenye kiu za watu wasio na hatia?”

“Bila shaka,” Joram Kiango alimjibu baada ya kucheka kidogo. “Wala sio kukuokoa tu, bali pamoja na kumtia mbaroni. Hiyo ni ahadi na haijatokea hata mara moja nikashindwa kuitimiza ahadi yangu.”

Adela aliduwa kwa muda, mdomo ukiwa wazi kama aliyetaka kusema neno ambalo hakulifahamu. Kisha kama aliyejikumbusha akageuka na kutoka nje.

Joram alimsindikiza kwa macho yanayochea.

5

“**K**HA! Msichana sijui yukoje yule?” Neema alisema walipobaki wawili.

“Yukoje?” Joram alimuuliza.

“Sijui yukoje. Naona yu mzuri lakini uzuri wake una kasoro. Kaka kama mchawi hivi.”

Joram akaangua kicheko. “Nilijua utasema hivyo, Neema. Mtoto wa watu hana kasoro yoyote. Aliumbwa akaumbika. Tatizo lako ni lilelile ambalo humsumbua kila mwanamke, wivu. Unamwonea wivu kwa ajili ya sura yake...”

“Sivyo,” Neema akamkatiza. “Sijamwonea wivu wala kuitamani sura yake. Ukweli ni kwamba sikumpenda tangu alipoingia hapa. Mtu akaribishwe vizuri, lakini atoke kama alivyoingia, bila angalau tabasamu dogo la shukrani.”

“Kama ni hilo lisikusumbue mpenzi,” Joram alimjibu baada ya kurejesha kicheko chake hadi kuwa tabasamu. “Kama ni hilo lisikusumbue hata kidogo,” akarudia. “Binti yule hana uwezo wa kucheka hata kidogo. Ana tatizo kubwa sana. Nunda anamnyemelea.”

“Nunda!” Neema akafoka kwa hofu. “Ana balaa basi! Nunda ametamani nini kwake?” akasita na kumkazia Joram macho makali. “Nawe umeahidi kumsaidia? Angalia sana Joram. Nunda sio mtu wa mchezo. Jiji zima hili limo mikononi mwake. Juhudi za polisi na wapelelezi wote, kwa Nunda hazifui dafu. Nakuonya Joram, usijiingize katika janga zito kama hilo. Uliyoyafanya kumsaidia yanatosha sana. Umeona mwenyewe jinsi Nunda alivyojificha kama kunguni na kuliendesha jiji zima apendavyo. Joram...”

“Neema,” Joram alimkatiza. “Nani aliyekufunza kusema maneno mengi kiasi hicho? Usijisumbue kupiga kelele zisizo na msingi. Nunda na ununda wake wote nitamtia mikononi. Ana bahati mbaya kuwa sasa nimepata mteja anitakaye kufanya kazi hiyo. Siwezi kumwambia mteja wangu, msichana mdogo na mzuri kama yule, ati nimeshindwa kukuokoa. Nimeshindwa kumpata Nunda! Wewe unanifahamu vizuri sana, Neema. Unafahamu wazi kuwa jambo kama hilo halijamtokea kamwe Joram Bin Kiango. Au sio?”

Ilikuwa sauti ya kikazi, sauti ya wazi, isiyo na mzaha. Lile tabasamu pia lilikuwa tayari limemezwa na sura nyingine kabisa, sura yenye macho maangavu yatoayo nuru kali yenye ari na nia. Neema, akiyaona hayo na zaidi, katika macho na sauti ya Joram, hakusema mengine zaidi ya “mh!”

Baada ya shughuli za hapo ofisini Joram alirejea nyumbani ambako alipumzika kidogo akijisomea. Kisha alilitia gari lake moto hadi *West Bar* ambako alichukua meza ya mbali na kaunta. Hakuwa mgeni sana katika baa hii. Safari zake kadhaa zilizomfikisha hapa, pamoja na ubora wa mavazi na umbo lake viliwafanya watumishi wote wa baa hii wamweke akilini. Hivyo, mara alipoketi tu mhudumu mmoja, mwenye mimba au kitambi cha pombe alimkimbilia na kuketi mbele yake. “Tukusaidie nini leo? Pombe au una maswali yaleyale yasiyo na mbele wala nyuma?” aliulizwa.

Kama kawaida yake, Joram alimzawadia mhudumu huyo moja ya tabasamu lake mwanana, tabasamu ambalo lilitimiza wajibu wake. Likamlainisha mwanamke huyo hadi akasahau haraka zake na kujikuta akiangua kicheko.

“Leo ninahitaji chupa moja ya bia na jibu la swali moja lenye mikondo mingi,” Joram alimjibu. “Tuanze na pombe. Lete chupa mbili, moja kwa ajili yako.”

Pombe ikaletwa. Wakati wakiinywa Joram alianza kuhoji, “Katika moja ya safari zangu hapa niliwahi kumkuta msichana mmoja mzuri sana kwa sura na umbile. Yuko wapi siku hizi? Sijamtia machoni kwa muda mrefu au amepata bwana aliyeamua kumwachisha kazi?”

“Yupo... Yule Suzana! Kwa nini wanaume wote mnamtaka? Kwani mwanamke peke yake? Tumechoka na...”

“Aliitwa Suzana, sio?” Joram alimkatiza.

“Ndiyo,” akameza fundu moja la pombe na kuendelea, “Yule sidhani kama amepata bwana. Kwa kweli, sijaona msichana kama yule. Hata siku moja sikupata kumwona akishughulika na mwanaume yeyote. Wengi sana walimpenda, lakini alikataa yote waliyopendekeza. Tena angefaidi sana. Ule uzuri wake na ujana wake! Ni kweli, kwenye miti hakuna wajenzi. Mimi ningeupata uzuri kama ule, angalau nusu yake tu, ningehakikisha napata nyumba na gari.”

“Tunamzungumzia Suzana, sio wewe,” Joram alisema akicheka. “Unaweza kuwafahamu jamaa zake au angalao alikokuwa akiishi?”

“Nadhani niliwahi kukwambia kitambo kuwa hatumfahamu vyema. Kwanza, hakukaa hapa zaidi ya miezi mitatu. Wala hakuwa mwenye tabia ya kupenda uhusiano na wenzake. Tulikuwa tukikutania hapa na kuachana hapahapa.”

Akameza fundo lingine la pombe kabla hajasema tena. “Alikuwa msichana wa ajabuajabu, mtu asiyeleweka... Hapana sio wa ajabu. Nasikia wako wataalamu wanaodai kuwa wazimu una aina nyingi, kwamba wazimu mwingine humfanya mtu apende dini kupita kiasi, mwingine ukimlazimisha kupenda masomo au mambo mengine. Kama kuna ukweli katika madai hayo basi naamini hata binti yule alikuwa na wazimu. Lakini wake ulikuwa wazimu usioelezeka. Mtu asipende dini, asipende wanaume wala pesa zao, ni nini lingine alilopenda duniani?”

Badala ya kujibu Joram alitabasamu huku akitikisa kichwa. Yakafuata maongezi mengine. Yalipoanza kuadimika Joram aliinuka na kuaga kwa kumshukuru mama huyo. “Umenisaidia sana, kwa kweli.”

“Mwongo mkubwa wewe,” mama huyo alijibu. Kama ungekuwa mtu mwenye shukrani si ungeshukuru kwa kunilaza *loji* angalao kwa siku moja? Niupime huo ujanja wako kama umo mwilini kweli au umeishia mdomoni tu.”

“Alaa! Ni hilo tu? Mbona hukusema zamani? Basi subiri kidogo. Iko siku...” alisema akienda zake.

“Mwongo,” sauti ilimfikia pindi akitoka nje ya lango.

Kutoka hapo alisafiri hadi Kariakoo ambako aliliegesha gari lake mbele ya *Mzalendo Lodge*. Wakati huo ilikuwa kama saa mbili usiku. Aliingia kwa hila bila kumruhusu mtu yeyote kumtia maanani, macho yake

yakisoma namba za vyumba. Alipoufikia mlango wa chumba alichelekezwa na Adela Mtambala, aliukuta ukiwa wazi. Aliugonga mara moja na kusikia sauti ya kike ikimjibu, “Ingia tu.”

Joram akaingia. Macho yake yakavutwa moja kwa moja na umbo zuri la Adela ambalo lililala kama kujipumzisha chali juu ya kitanda. Umbo hilo laini lilikuwa limehifadhiwa na vazi jepesi la kulalia, vazi ambalo halikuhifadhi kikamilifu yote yaliyokusudiwa kutengwa na macho ya Joram. Naam, lilikuwa umbo jema linalovutia na kulazimisha ingawa kwa Joram lilipoteza ukamilifu kwa kutokuwa na mwenzi ambaye angekamilisha jozi.

Alitamani awe mmoja wa jozi hiyo, aguse na kuhisi joto na ulaini katika umbo hilo. Lakini hakufanya hivyo. Hakukiendea kitanda hicho kama ulivyomshawishi moyo wake. Bali aliifuata stuli iliyokaa kando ya kitanda hicho na kujiketisha.

“Za jioni?” alisalimu.

“Nzuri tu,” alijibiwa.

Macho ya Adela yalimtazama Joram ana kwa ana, yakiliona waziwazi tabasamu lililochanua katika uso na macho yake; tabasamu ambalo humfanya kila msichana alainike mwili na roho kila linapoelekezwa kwake. Kwa Adela halikufanya hivyo. Dalili yoyote ya kubabaishwa nalo haikujitokeza katika macho hayo. Badala yake yaliendelea kukazwa usoni mwa Joram. Akiwa anafahamu uwezo wa tabasamu lake hilo kwa wasichana Joram alihisi kitu kama hasira kuona halina athari zozote katika fikra wala sura ya msichana huyu.

“Samahani kwa kuichafua starehe na utulivu wako,” alimwambia. “Haja ya ugeni wangu ilikuwa ni kukichunguza chumba hiki ili nione usalama wako. Nadhani hakina kasoro. Hata hivyo, ningekushauri ujihadhari na kujitambulisha kwa jina lako halisi. Vilevile haitakuwa vyema iwapo utawakaribisha wanaume wengi usiowafahamu...”

“Simkaribishi hata mmoja,” Adela alimkatiza. “Siwapendi wanaume. Wala silaghaiki tena kwa ulaghai wao wenye ahadi tamu na matokeo machungu. La, sio mimi kamwe.” Sauti yake ilikuwa kali iliyodhamiria. Ikamfanya Joram kusahau hasira yake na kutabasamu.

“Inaelekea unawachukia sana wanaume,” alisema.

Adela aliukunja uso wake kidogo alipomjibu, “Ndiyo, siwapendi kwa kweli, sijui kama nitatukia kuwapenda. Kinachoudhi kwao ni tabia yao ya kuwa wanafiki na wanaopenda kunufaika binafsi. Wamewageuza wanawake kuwa vyombo vya kuwastarehesha badala ya kuwaona kama watu walioumbwa na kuumbika kama wao.”

“Sidhani kama ni kweli,” Joram alimjibu. “Kwa maoni yangu mimi naona jamii nzima imepotoka. Wanawake wanautumia uzuri wao na unyonge wao kwa haja ya kuwakamua wanaume. Ni wao wanaojitembeza na kujiuza ndipo wanaume huwatwaa na kuwatumia kwa manufaa yao.”

“Siyo kweli,” Adela alifoka. “Hujui tu wenzako tunavyoadhirika. Tunalazimika kucheka ili tuwafurahishe wanaume, hali ndani ya mioyo tunayo majeraha makubwa; tunawaimbia nyimbo tamutamu ilihali rohoni tuna vilio vya miaka; tunacheza nao ilhali fikirani tuna maombolezo. Hujui tu, kaka yangu. Wala huwezi kuelewa kwa kuwa wewe u mwanaume, kama wao.”

“Labda, lakini nina tofauti moja. Ninapenda sana kuelewa matatizo ya watu wengine. Maelezo yako yameninufaisha sana. Nimekuelewa na kukupenda sana kwa tabia hiyo ya kujieleza kinaganaga.” Akacheka kidogo kabla ya kuongeza, “Maadamu tunaelewana nadhani mimi ndio mwanaume pekee nikufaaye. Siku yoyote utapojisikia kumpenda mwanaume mkumbuke Joram Kiango. Au sio dada Adela?”

“Pengine, tutaona.”

Bado halikuwa jibu alilolihitaji Joram. *Walao tabasamu dogo japo kwa kukosea!*

“Ngoja niende,” alisema akiinuka. “Nadhani yote hayo yatafuata baada ya kumaliza kazi uliyonituma, yaani mara baada ya kukuletea huyo ajiitaye Nunda ili umfanye upendavyo.”

Maneno hayo yakamfanya Adela akurupuke kitandani na kuketi vizuri. “Joram, kweli nilikuwa nimesahau. Umefikia wapi katika uchunguzi wako?” sauti yake haikuwa kali kama awali. Ilikuwa yenye kitu kama hofu.

“Niko mahala pa kuridhisha sana. Usiwe na shaka mpenzi. Nitamtia mikononi mwako hivi karibuni...”

“Kweli! Una hakika Joram! Utafanya nini?”

“Atapatikana tu. Hilo hakuna shaka. Mhalifu yeyote, kwa hali yoyote, hupatikana. Hata awe mwerevu kiasi gani.” Akasita na kumkazia macho kabla hajaongeza, “Hukuwahi kusikia ile habari ya muuaji ambaye alifanikiwa kuwaua watu zaidi ya hamsini kule Amerika? Mbinu zake zilikuwa za ajabu. Juhudi za polisi na raia wote hazikufua dafu angalao kumfahamu tu. Lakini ilitokea siku ambayo mwenyewe aliwapigia simu polisi akisema, *Njooni mnikamate kabla sijaua mtu mwingine zaidi... niko mahali fulani*. Polisi walidhani ni mzaha wa chizi mmoja. Hata hivyo, walikwenda mahala hapo ambapo walimkamata mtu huyo.”

Macho ya Joram yalikuwa juu ya uso wa Adela. Yalishuhudia na kuiona hofu iliyojikusanya katika uso huo, hofu ambayo baadaye ilimezwa na kitu mfano wa tabasamu aliposema, “Pengine. Lakini nadhani hiyo ni hadithi tu kama zile za sungura na mizabibu.”

“Unadhani hivyo? Utaamini hapo nitakapokuletea huyo Nunda basi,” alisema akitoka na kuyaacha macho ya Adela yakimfuata.

Siku zilizofuata Joram alikuwa akipita katika nyumba za marehemu waliouawa na Nunda na kuuliza hili na lile. Sana alitembelea nyumba ya Ukeke Maulana, pamoja na ofisi yake. Huko alihoji mengi, akajibiwa mengi, mengi ambayo yalimfurahisha sana, ingawa waliomjibu hawakuona vipi majibu yao yangemsaidia.

Saa za jioni alikuwa akimtembelea Adela hotelini kwake. Alijaribu kumhoji mengi juu ya maisha yake, lakini ikamdhihirikia kuwa Adela hakufurahia hata kidogo kuzungumza chochote juu ya maisha yake ya nyuma wala ya baadaye. Badala yake wakawa wanazungumza mambo mengine kabisa, mambo kama anasa, starehe na tafrija mbalimbali. Siku zote walikuwa tofauti kimawazo katika kuzungumzia fani hizo. Joram alizisifia hali Adela akizilaani mara kwa mara.

“Kuwepo kwa starehe ndio chanzo cha maovu yote duniani,” siku moja aliwahi kusema. “Kila mtu anahitaji starehe, lakini si kila mtu mwenye uwezo wa kustarehe. Fedha huwa kipingamizi. Hilo humtuma mtu kufanya unyama kama wizi, unyang’anyi, rushwa, magendo na hata mauaji ili azipate – astarehe.”

“Sio kweli,” Joram alimjibu. “Unyama wautendao watu ni adui mkubwa wa starehe. Ni kinyume chake. Mtu anamwaga damu ya mtu ili astarehe yeye, itaisha hiyo starehe? Ni dhambi na upotovu tu kiasi cha kuifanya dunia kuwa chaka la maovu linalotegemea msaada wa polisi kuendelea kudumu.”

Mikutano hiyo ya mara kwa mara, Joram akija na kwenda zake, kuliwafanya wazoeane tosha. Adela akawa anazungumza kwa uhuru zaidi, huku macho yake yakianza kuonyesha dalili za kuhitaji kile ambacho hapo awali hakukihitaji, mwenzi, mwanamume. Naye hakuwa zaidi ya Joram. Ndiyo, Joram aliyaona hayo katika macho ya Adela kila alipofika na pindi akiondoka. Alipokuwa akifika macho hayo yalianza kupata nuru na kuchangamka, na alipoondoka msiba ulikuwa ukiyateka macho hayo.

Ikatukia siku ambayo Joram aliona kitu kama machozi yakimlengalenga Adela mara alipoinuka kutaka kuaga. Akamwendea na kuuweka mkono wake juu ya bega la Adela na kumnong’oneza, “Usijali mpenzi. Nipo na nitaendelea kuwepo tu. Kesho...” lakini Adela alimkatiza kwa kuuvuta mkono huo na kuukumbatia kwa nguvu huku akiufutika uso wake mzuri katika mto.

“Joram, sijui ni kitu gani kinachonisumbua juu yako. Labda ndicho hiki wanachoita mapenzi. Labda nakupenda Joram. Kwa kweli, nimevutiwa sana kwa tabia yako ya ukosefu wa tamaa kama walivyo wanaume wengine. Siku zote ambazo tumekuwa tukikaa chumbani humu, ungekuwa mtu mwingine ungekwishaniparamia kwa nguvu. Wewe una tofauti Joram. Unaujua na kuuheshimu utu wa kila mtu,” alisema kwa sauti ndogo, mfano wa mtu aliyekuwa akiomboleza.

“Labda ni kwa ajili ya kukupenda Adela. Hujui, lakini ni ukweli kuwa nimeondokea kukupenda mno. Wala si ajabu kukupenda kwangu. U kiumbe chema cha kike, kinachopendeza na kutamanika kuliko vyote nilivyowahi kukutana navyo maishani,” alisema, maneno yake yakifuatwa na lile tabasamu lake la asili.

Kwa mara ya kwanza tabasamu lilitimiza wajibu wake katika nafsi ya Adela. Akajikuta hajifai, hajiwezi. Bila fahamu akainuka na kumkumbatia Joram kwa nguvu. Joram alimpokea kwa kumvuta kwake na kumbusu mdomoni, busu ambalo Adela alilipokea kwa furaha kuu.

“Joram... Joram,” alinong’ona. “Unaonaje ukinioa? Siwezi kustahimili tena kutengana nawe. Naona wewe u mwanamume pekee ambaye uliumbwa kwa ajili yangu. Nioe, tafadhali. Nitakuwa kwako kama dada mwema mwenye njaa ya kukuhudumia kwa yote utakayo,” akasita alipouinua uso wake uliolowa machozi toka katika kifua cha Joram na kumtazama usoni.

“Unasemaje Joram?” aliuliza. “Nina urithi mnono. Tutaishi vyema maisha yote. Sema tafadhali. Sema nikusikie.”

Joram alimsogeza kistaarabu hadi kitandani ambako alimlaza polepole. Alipojaribu kuinuka Adela alimshika mkono. Hivyo, akajilaza kando yake na kumbusu tena.

“Nipe jibu lako mpenzi,” Adela alisisitiza.

Walikuwa wakitazamana ana kwa ana, wakiwa wamekumbatiana. Joram alilitazama umbo hilo zuri lenye sura njema. Kichwani mwake alihisi akitazama moja ya maua mema ambayo moyo wa mwanadamu hufarijika kuyatazama, ua ambalo kuwa nalo katika bustani yako kungekufanya uonewe wivu na jirani zako wote; kila mmoja akitamani kuwa nalo, liwe lake. Lake peke yake. Joram, kama wanaume wengine wote alijisikia hivyo.

Alitamani amvute Adela mara moja na kumwambia, “Ndiyo kesho,” alitamani afoke kwa nguvu ili nchi nzima isikie, kila mtu asikie, asije akatokea yeyote wa kuingilia kati na kumnyang’anya zawadi hiyo. Lakini hakufanya hivyo. Hakumpa Adela jibu alilohitaji.

Badala yake alisema, “Mpenzi, naijua thamani ya jibu langu kwako. Kadhalika, naifahamu thamani yako kwangu. Najua kabisa kuwa mimi ni kijana mwenye bahati sana kupendwa na msichana kama wewe. Si kwa ajili ya utajiri wako, la. Bali hasa kwa ajili ya umbo lako. Kwa kweli, simjui mwingine aliyekamilika kama wewe. Hata hivyo, sidhani kama ninayo haki ya kukuahidi ndoa wakati huu. Niliahidi kuwa nitamkabidhi Nunda mikononi mwako umfanye upendavyo. Nimezoea kutimiza ahadi zangu. Kwa hiyo, siwezi kukubali ombi lako kabla ya kutimiza nadhiri hiyo.”

Furaha iliyokuwemo katika uso wa Adela ilimezwa ghafla kwa tamko la Joram alipomtaja Nunda. Zilikuwa zimepita siku nyingi bila ya jina hilo kutajwa baina yao. Kumtaja Nunda kulikuwa kama kuliirejesha hofu

iliyoanza kutoweka, hofu ya kifo. Kwa hofu hiyo Adela akamkazia Joram macho yenye dalili zote za huzuni kwa muda wa nusu dakika hivi. Nusu nyingine iliyofuata alikuwa amebadilika kiasi cha kuwa mkali mfano wa chui aliyejeruhiwa.

Joram aliyakazia macho mabadiliko yote hayo katika uso wa Adela. Kisha akamwona Adela akitabasamu kwa namna ya uchungu mkubwa na kusema, “Mpendwa Joram naomba radhi sana kwa hali iliyonikumba. Kwa kweli, umenirejesha katika milki ya hofu na huzuni kwa kule kunikumbusha mkasa ulioko mbele yangu, mkasa wa Nunda. Kwa kweli, nilikuwa nimeanza kusahau yote tangu nilipohisi kukupenda. Niambie tafadhali. Niambie wapi umefikia katika kumjua Nunda. Ni nani?”

Joram alimwendea na kuutua mkono wake juu ya bega lake. Kwa sauti yenye tabasamu akamwambia, “Usijali mpenzi, nitalitimiza jukumu ulilonipa hivi karibuni. Ninachohitaji ni msaada wako tu, kwa jambo dogo. Nataka leo tutoke wote twende zetu pale *West Bar*, Buguruni, ili nikamilishe uchunguzi wangu.”

“La, siendi huko. Kwa nini niende?” Adela alikana mara moja. Sauti yake haikuwa na mzaha.

Tabasamu la Joram liligeuka kicheko aliposikia jibu hilo. “Tulitazame swali lako hilohilo kwa upande mwingine. Kwa nini usiende?” alimuuliza.

Adela aliduwaa akiwa hana jibu lolote. Badala yake aliyakaza macho yake kumtazama Joram usoni.

“Sijui kwa nini hutaki kwenda hapo. Ungekuwa umetoa mchango wako katika kumtia Nunda mbaroni,” Joram alisema akiutia mkono wake mfukoni na kutoa kitu. “Hata hivyo, bado kuna jambo lingine ambalo unaweza kunisaidia. Hiyo ni picha,” alimpa kitu hicho alichokitoa mfukoni. “Itazame uniambie kama unamfahamu mtu huyo.”

Ilikuwa picha ya marehemu Ukeke Maulana, ilionyesha kikamilifu sura yake. Joram aliiazima toka nyumbani kwake ili aitumie katika shughuli zake.

Adela aliitazama mara moja tu na kisha kumrudishia Joram huku akikunja uso ghafla. “Simjui mtu huyu. Sijapata kumwona tangu nilipozaliwa,” alisema.

“Alaa!” alinong’ona. “Basi umenisaidia sana mpenzi.”

Kikafuata kimya kifupi. Adela akiwa ameduwaa hali Joram akipambana na tabasamu lililohitaji kuumeza uso wake, pambano ambalo liliifanya midomo yake iwe ikichezacheza. Adela alikitibua kimya hicho kwa kuuliza swali lililomshtua Joram, “Unaupenda uzuri Joram?”

“Ndiyo, wa kila kitu, hasa wa mwanamke ambaye kila jicho humtamani.”

“Joram, unaupenda utajiri?”

“Sana. Ili niweze kuishi nipendavyo nikitimiza matakwa yangu yote.”

“Unaupenda uhai, Joram?”

“Naam. Endapo uhai huo utanipa uhuru wa kukamilisha matakwa yangu.”

“Yote hayo utayapata, mpenzi Joram” sauti ilikuwa yenye huba, macho yakiwa yamepoa kumtazama Joram ambaye alitulia kumsikiliza kwa makini. “Utayapata yote iwapo tu utaniahidi jambo moja. Kwamba utaacha leo na sasa kujishughulisha na upelelezi wako juu ya Nunda. Hapana. Usijibu harakaharaka, tafadhali. Ngoja nikueleze.”

Akapumua kwa nguvu na kisha akaendelea, “Hujui kwa nini nakuonya ujihadhari naye. Kuna sababu nyingi. Mojawapo ni mapenzi niliyonayo kwako. Nimeondokea kukupenda kupindukia. Pengine hujui, au labda hutaamini. Lakini ni kweli kuwa wewe u kijana wa kwanza ambaye nimeondokea kumpenda duniani. Wa kwanza na wa mwisho. Nitakuwa radhi kufa kuliko kustahimili kukukosa, Joram. Madhara na ukatili wa Nunda mimi na wewe tunaujua. Kila mtu anaujua. Kwa hiyo, nakuonya tena ujiepushe naye tangu leo. Sawa?”

Joram alitaka kusema kitu, lakini Adela alimkatiza. “Ngoja nimalizie. Nimesema uzuri utaupata? Sio mzaha. Nadhani uliwahi kuniambia kuwa mimi ni mzuri. Sio wewe tu. Kila mtu aliyewahi kuniona huamini hivyo. Wengine wamekuwa tayari kutoa chochote ili waupate uzuri huu. Sikuwa tayari kuwapa. Lakini kwako mpenzi, kwako wewe ambaye u afya na heri yangu najikabidhi kwako. Nakupa kila kilicho changu ukifanye upendavyo. Tangu sasa...”

Akapumua kwa nguvu na kuendelea tena, “Ndiyo, ni pamoja na utajiri wote nilionao, niliorithi. Yote tangu leo ni yako. Yatatustarehesha hadi kufa bila haja ya kufanya kazi yoyote. Unasemaje, Joram?”

Joram alimsikiliza kwa makini. Kila neno lilimfanya atabasamu hadi, hatimaye, akajikuta akicheka. Lakini hakikuwa kicheko cha furaha ya kupata bahati hiyo kama alivyotaka Adela. Ilikuwa kinyume chake. “Waweza kuwa unanipenda sana dada yangu. Lakini nadhani hujanielewa vizuri. Nimesema mara nyingi na sasa narudia kwa mara ya mwisho. Mimi si mtu ambaye naweza kuacha mambo kijuujuu. Siwezi kununuliwa kwa bei yoyote ile kiasi cha kuahirisha matakwa na malengo yangu. Niliahidi kukuletea Nunda. Ni lazima nikuletee. Kama kweli unanipenda acha kwanza nitimize ahadi hiyo, ndipo mengine yatafuata baadaye. Nadhani leo iwe mwisho wa kuonana nawe hadi hapo nitakapomleta Nunda mikononi mwako, umfanye upendavyo...”

“Joram!” ilikuwa sauti yenye majonzi, ya Adela. “Sikia Joram...”

“Sina la kusikiliza zaidi. Ni hilo tu,” Joram alisema akitoka zake nje.

“Joram...” sauti ya Adela ilimfuata nje kama kilio. Hakugeuka wala kusita kumsikiliza.

6

SIKU mbili baadaye, Joram alikuwa mtulivu katika ofisini yake, akijisherehesha kwa moshi wa sigara zilizokuwa zikiteketea moja baada ya nyingine. Mbele yake kulikuwa na barua kadhaa ambazo ndio kwanza zilikuwa zimeletwa toka posta. Alipomaliza moja ya sigara zake, alizitwaa barua hizo na kuzitazama kwa makini kama ilivyo kawaida yake. Hupenda kufahamu kila barua imfikiayo itokako, aliyeiandika na hata kushuku kilichoandikwa kabla ya kufungua.

Moja ya barua hizo ilimvutia. Si kwa kuwa ilikuwa imepostiwa siku hiyohiyo tu, bali hasa kilichomvuta ni aina ya mwandiko uliotumiwa juu ya bahasha. Ulikuwa mwandiko uliokorogwa kwa namna ambayo ingemdhihirishia kila msomaji kuwa ilikusudiwa kupotezwa mwandiko halisi wa mwandishi.

Aliifungua barua hiyo mara moja na kutoa kipande cha karatasi kilichopigwa chapa kwa wino mwekundu. Alipoanza kuisoma tu alijikuta akitabasamu. Na alipomaliza tabasamu lake tayari lilikuwa kicheko. Kicheko chake kikamfanya Neema, ambaye alikuwa akishughulika na yake, akiache kiti chake na kumjia Joram. “Kuna nini?” alimuuliza.

“Soma hii,” Joram alisema akimsogezea barua hiyo.

Neema aliisoma harakaharaka. Alipomaliza tayari alikuwa akitweta na kutetemeka. “Joram, hili kweli ni jambo la kucheakesha? Huoni kama uko katika wakati mbaya kuliko nyakati zote zilizowahi kukupitia?... Joram!... ilikuwa sauti isiyoelezeka kwa jinsi ilivyochanganyika na hofu, huzuni na mshangao. Macho yake yalimtazama Joram kwa namna ya kutoamini.

“Usijali Neema!” Joram alimjibu kwa kumtoa hofu. “Sina budi kufurahi kwani Nunda ametangaza vita ana kwa ana baina yangu na yeye. Amenipa uhuru wa haki ya kumtia mikononi mwa sheria kama nilivyokusudia. Atakipata anachohitaji. Vitisho vyake kamwe haviwezi kuwa kipingamizi cha kuninyima ruhusa ya kumkamata. Ole wake kwa hatua hii ya mwisho.”

“Joram! Unamtaja Nunda kama mtu wa kawaida! Unasahau ukatili na unyama wake ambao unaitaabisha nchi nzima? Hukumbuki kuwa polisi wote wa jiji wameshindwa kumnasa na walao kumjua tu? Angalia sana Joram.”

Badala ya kujibu Joram alitabasamu tu, tabasamu ambalo kwa Neema lilimdhahirishia kuwa yote aliyosema yalikuwa yakipitia sikio moja na kutokea katika sikio la pili. Kwa huzuni na moyo uliokata tamaa, aliyaondoa macho yake toka katika uso wa Joram hadi juu ya ile barua ya Nunda aliyokuwa bado kashikilia mkononi, iliyoandikwa;

Ndugu Joram Kiango

Waraka huu kwako si ombi bali ni amri. Tangu sasa komesha ndoto zako za kumpeleleza Nunda. Ukionekana ama kusikika kuwa unaendelea, kichwa na roho yako vitakuwa halali yangu. Umo mikononi mwangu.

Wakumbuke wote ambao nimewafanya marehemu, utagundua kuwa sifanyi makosa ninapokusudia kuua.

Ndimi,

NUNDA MLA WATU.

“Barua hiyo imenifurahisha kwa jambo moja,” Joram alitamka ghafla, macho yake yakimtazama Neema. “Imenionyesha uoga wa huyo juha anayejiita Nunda. Hana hali, anatetemeka, tangu aliposikia Joram Kiango ameamua kumsaka. Hilo linathibitishwa na barua hiyo. Ilikuwa kawaida yake kudai fedha kwa watu. Kwangu hadai chochote ila ombi ili niache kumsaka. Dalili ya hofu, anafahamu kuwa hatua niliyofikia katika uchunguzi wangu ni hatari sana kwake.”

“Kwa hiyo, ameona huna budi kufa,” Neema akaingiza.

“Na kwa bahati mbaya hawezi,” Joram alimjibu. “Joram si mtu wa kufa kwa mkono wala hila za juha kama huyo.”

“Joram...”

Upinzani wa Neema haukuzaa matunda. Alichioambulia ni kushuhudia furaha ikizidi kuneemeka katika uso wa Joram. Mara akamuaga na kudai kuwa anakwenda zake nyumbani kujiandaa kupambana na Nunda.

Alikuwa ameliegesha gari lake kwa dakika tatu tu toka ofisini pake alipolazimika kusimama baada ya kuombwa na mtu aliyesimama kando ya barabara. Karibu ya mtu huyo ulilala mwili wa mtu ukiwa umeloa damu miguuni. Hali ya mtu huyo aliyelala chini ndiyo iliyomfanya Joram kusimamisha gari kando yao na kuwaendea.

“Tusaidie ndugu yetu. Mwenzangu kagongwa na gari. Gari iliyomgonga imekimbia kabla hata sijanukuuu namba. Magari mengine yote yamekataa kutusaidia...” yule mtu aliyemsimamisha alisema.

Halikuwa jambo geni katika Jiji la Dar es Salaam. Madereva wengi hutoroka mara baada ya ajali. Pengine wanastahili lawama, pengine hawastahili. Inategemea msimamo wa watu walioishuhudia ajali hiyo. Watu wengi husahau kumshughulikia majeruhi na badala yake kumvamia dereva na gari lake kwa mawe na marungu, jambo ambalo huhatarisha maisha ya watu wawili badala ya mmoja. Akijua hayo Joram hakuona kama aliwajibika kumlaumu dereva wa ajali hiyo au la.

“Imetokea saa ngapi ajali hii?” aliuliza akimkazia macho msemaji baada ya kuyaondoa juu ya majeruhi.

“Kama nusu saa iliyopita.”

“Kwa nini hukupiga simu hospitali?”

“Kweli! Kwa nini sikupiga hospitali?” mtu huyo alijiuliza kwa sauti.

“Pengine nilichanganyikiwa kwani ajali hii nusura itukumbe wote. Tulikuwa tukitembea bega kwa bega. Mara...”

“Usijali. Nitakusaidia,” Joram alimkatiza. “Tumpeleke wapi? Muhimbili au hospitali yoyote iliyo karibu?”

“Nadhani popote. Yuko mahututi sana.”

Wakashirikiana kumwinua na kumwingiza garini, mlango wa nyuma. Wakamlaza juu ya kiti kwa uangalifu. Kisha Joram na yule mtu wa pili wakapanda mbele na kuondoka.

Wakati Joram akijitayarisha kukanyaga mafuta kikamilifu, kama inavyomstahili dereva yeyote ampelekaye mgonjwa hospitali, alilazimika kusita mara alipoguswa na kitu baridi kisogoni. “Huna haja

ya kwenda hospitali yoyote. Siumwi...” ilifuata sauti nzito ya mtu yule ambaye hapo nyuma kidogo alikuwa akikoroma kwa maumivu.

Joram alipogeuka kumtazama alikutana na domo la bastola kubwa ikimwangalia. Aliyeishikilia ni yule aliyekuwa mgonjwa. Alikuwa akimtazama Joram kwa dhihaka ingawa uso wake ulikuwa mkavu uliokunjamana. Tabasamu la kuchukiza likautokea uso huo na kuruhusu meno machafu kutokeza hadharani. “Tumekupata au sio? Leo huna hila Joram,” ilifuata sauti ya mtu huyo.

Kabla Joram hajajua afanye nini alihisi kutekenywa ubavuni. Alipogeuka alikutana na mtutu mwingine wa bastola ukimkuna, bastola ambayo ilishikiliwa na yule mtu wa pili ambaye kitambo tu alikuwa akibembebeza kwa sauti ya huruma. Kama mwenzake, huyu pia alikuwa akichekelea. Tofauti ndogo ni kwamba tabasamu la huyo halikuwa la kuchukiza kama mwenzake. Lilikuwa la kawaida. Na meno yake yalikuwa meupe.

“Ndiyo, Joram Kiango, mpelelezi mashuhuri. Umo mikononi mwa Nunda. Umeingia kirahisi kuliko nilivyokutegemea. U wapi ule ushujaa ambao inasemekana unao? Labda nitauona pindi ukipambana na risasi. Nitapenda nikuue mwenyewe,” akacheka kabla hajaongeza, “Kwa sasa endelea kuendesha gari hadi nitakapokuelekeza wapi uende, wapi usiende. Sitapenda ubishi kwani nina ruhusa ya kukulipua wakati wowote.”

Joram alikubali kwa tabasamu jembamba.

Neema Iddi alibaki ofisini akijaribu kufanya hili na lile. Lolote alilolifanya aliliacha kabla ya kumaliza na kuanza jingine. Hilo pia aliliacha, akajaribu la pili. Hatimaye, alijikuta kaacha yote na kuduwa kimya katikati ya chumba. Kilichokuwa kikimsumbua ulikuwa wasiwasi juu ya waraka alioupokea Joram toka kwa Nunda... *umo mikononi mwangu...* ulisema waraka huo. Lakini ilimshangaza kuona Joram akiuchukulia kama mzaha. Vipi?

Ni kweli kuwa hakuwa mgeni kwa Joram. Alimjua fika, sifa na vitendo vyake. Kadhalika, alikuwa na historia kamili juu ya vitendo vyake visivyoshindikana. Vitendo ambavyo siku zote viliwaacha polisi

midomo wazi. Hata hivyo, hakuona kama suala la Nunda lingechukuliwa kimzaha kiasi hicho. Nunda ambaye amewababaisha polisi wote... Nunda ambaye anaua kama mchezo... Nunda ambaye amefichika kama chembe ya mchanga katika pishi ya mchele na hali yu kiumbe wa hatari zaidi ya kifaruru aliyejeruhiwa... la, Joram hastahili kufanya mchezo naye.

Akiyawaza hayo alijishtukia machozi yakimponyoka na kudondokea sakafuni. Machozi hayo yakamrejesha katika kipindi kingine cha mshangao, kipindi ambacho humtukia kila mara anapokuwa mbali na Joram. Hujihisi maradhi yasioelezeka na msiba usio na sababu, maradhi ambayo humfanya atamani kuondoka; hata kama ni usiku wa manane; akiache kitanda na kumfuata Joram kokote aliko; amnong'oneze neno. Neno lipi?

Hakulifahamu kikamilifu. Labda, kwamba anampenda? Kwake hilo halikuwa swali. Ulikuwa ukweli ambao ulimwumiza kila alipojiuliza kama Joram naye alikuwa akimpenda. Hakujua. Ni kweli kuwa Joram alikuwa akimtazama kwa macho ambayo alihisi yameficha mapenzi. Lakini si kweli kuwa Joram alitumia tazama hiyohiyo kwa kila mwanamke?

Kutokana na jibu la swali hilo hakukumzuwika kuacha kumlilia Joram rohoni. Aliendelea, moyo ukisononeka na nafsi kutaabika. Naam, kwa ajili ya Joram, ambaye anaifurahia nafasi ya kufa kama ya kuzaliwa upya!

Hofu ikazidi kuongezeka moyoni mwake kila alipoona dakika baada ya dakika zikipita pasi ya ujumbe wowote toka kwake. Mara kwa mara aliitazama saa yake kisha akautazama mlango kama ambaye alimtegemea kurudi ghafla. Hakurudi. Saa za kufunga ofisi ziliwadia bila ya kumwona.

Kabla ya kufunga alikumbuka kupiga simu nyumbani kwa Joram. Haikujibiwa. Akafunga na kwenda zake nyumbani. Saa kumi na mbili aliiacha nyumba yake na kufuata kibanda cha simu ambako alizungusha namba za Joram tena. Bado haikujibiwa. Saa mbili, kadhalika. Tatu... sasa machozi yalikuwa yakimiminika machoni mwake bila kipingamizi, machozi mengi kiasi cha kumfanya ashindwe kuwaona watu wengi

waliokuwa wakimtaazama kwa mashangao; magari ambayo yalimkosakosa na chochote kingine.

Alianza kuona alipowasili nyumbani kwa Joram. Alikuta nyumba imefungwa. Jirani hawakuwa na la kumwambia. Akaiacha nyumba hiyo na kuelekea kituo cha polisi cha Msimbazi.

“Joram ametoweka,” alimweleza askari wa zamu mara tu alipowasili.

“Nini?”

“Ametoweka. Naamini Nunda amempata. Mtafuteni haraka.”

“Shangazi embu jieleze kiutu uzima ili tuweze kukuhudumia,” askari alimweleza. “Vinginevyo tutashindwa kuelewa wapi unatoka, wapi unaelekea.”

Ndipo Neema alipojikaza kisabuni na kulieleza suala zima tangu *alfa* hadi *omega*, jinsi Joram alivyopata waraka toka kwa Nunda; jinsi alivyoupokea waraka huo kwa furaha kama mwaliko wa karamu; jinsi alivyoondoka ghafla; na yote mengine. Polisi walimsikiliza kwa makini, kisha wakamshauri kurejea nyumbani ili akapumzike.

“Kijana huyu mpumbavu sana,” Inspekta Mkwaju Kombora alinguruma mara tu baada ya kupewa taarifa hiyo. “Nilimwonya kwa ukali na upole ajiepushe na mkasa huu, hakunisikia. Siku zote yeye hujidhanja mjanja zaidi ya polisi, mpelelezi mzuri zaidi na kwamba anaweza kupambana na chochote kama polisi au zaidi yao. Haya, tayari yamempata aliyoyataka...” kisha alisita ghafla baada ya kugundua kuwa alikuwa anazungumza mambo ambayo, yeye kama askari, na hasa kama mkuu wao, hakustahili kuzungumza mbele yao. Wajibu wake ulikuwa ni kulipokea suala hilo kama inavyostahili, na kulishughulikia kikamilifu.

Ndivyo alivyofanya dakika chache baadaye. Alisambaza habari huko na huko katika vituo vyote vya polisi. Jina la Joram, umbile lake na gari lake vikafafanuliwa kikamilifu. Yeyote aliyeona dalili yake alishauriwa kuripoti kwa Kombora mara moja.

Wakati akisubiri matokeo ya uchunguzi huo, akiwa nyuma ya meza yake, alivuta sigara mfululizo kufukuza usingizi ambao ulijaribu kumtongoza. Sigara hazikufanya chochote. Kilichopoteza usingizi huo ni mawazo mazito juu ya tatizo la Nunda, tatizo ambalo siku mbili tatu zilizopita lilikuwa kimya hata akadhani limekwisha, kwamba Nunda tayari alikuwa amechuma na kuridhika.

Wazo hilo ingawa halikumfurahisha lakini lilimfariji. Kwa kweli, alihitaji sana kumtia mbaroni Nunda. Lakini alihitaji zaidi amani na usalama. Kwa hiyo, utulivu uliopita ulimpa faraja. Kumbe ilikuwa faraja batili! Nunda alikuwa bado hai na mkatili. Bado alikuwa na kiu ya damu. Joram amepatikana. Nani atakayefuata? Swali hilo ndilo lililomeza usingizi wote.

Ripoti mbalimbali zilimfikia hapo ofisini. Zote alizipokea kwa shahuku. Lakini zilimvunja moyo mara aliposikia kuwa hakukuwa na chochote kipya. Hadi mapambazuko hakukuwa na fununu yoyote ya Joram.

Wakati mchana ukikaribia kuteka milki ya giza ndipo ilipowasili ripoti ya kwanza yenye matumaini. Hata hivyo, yalikuwa matumaini yaliyotisha na kukatisha tama; kwamba gari la Joram, likiwa tupu na michuruziko ya damu, lilionekana likiwa limeachwa ovyo kando ya barabara ya Lumumba.

Habari hiyo ilizidi kumfanya akune kichwa. Hakujua kama huo ulikuwa mwanzo au mwisho wa matumaini ya kumpata Joram akiwa hai au angalau maiti yake. Wala hakujua aelekee upande upi kumtafuta, toka hapo lilipoachwa gari.

Akiwa katika hali hiyo ya mshangao na kukata tama, simu iliyokuwa mbele yake ikaanza kulia. Aliinua na kusikiliza. Sauti ya upande wa pili ilimfikia wazi na kumdhihirishia kuwa msemaji alikuwa katika hali ya utulivu na kujiamini sana. Alisema... “Inspekta Kombora? Njoo mtaa wa Zanaki, nyumba namba mia moja ishirini, mbele yake kuna mnazi; utakuta zawadi niliyokuandalia ambayo naamini itakupendeza.”

“Zawadi! Zawadi gani?”

“Inahusiana na Nunda.”

“Nini? Nunda! Ebu ngoja. U nani wewe? Na...”

Maswali ya Kombora hayakujibiwa wala kusikilizwa kwani simu ilikatwa ghafla.

Tabasamu lilikuwa bado limenawiri katika uso wa Joram wakati alipoanza kupewa amri badala ya kuombwa kama ilivyokuwa kipindi kilichopita. “Ifuate njia hii hadi njia panda... pinda kulia... kushoto... haya simama.” Yote aliyatii na kuyatekeleza kwa utulivu ambao, hatimaye ulianza kuwajaza hofu watekaji wake. “Haikusaidii kitu kujitia

ushujaa, Bwana Joram. Kwa taarifa yako hutarudi kwa miguu yako. Unaelekea kuzimu...” mmoja wao alifoka.

Kama alikusudia kumtia hofu, Joram, basi hakufanikiwa. Ndio kwanza tabasamu lake likageuka kicheko. Kicheko ambacho kilifuatawa na sauti yake tulivu ikisema, “Mnajidanganya. Hakuna lolote litakalonitokea. Tangu mlipoanza mbinu zenu hafifu za kujisingizia ajali niliwang’amua. Sikuwachukulia hatua yoyote kwa kuwa nilijua ninyi ni watumishi tu, mliotumwa kunikamata, ili mnipeleke kwa bosi wenu. Ninamtaka bosi huyo, sio nyie.”

Yule aliyekuwa nyuma, ambaye alijisingizia kugongwa na gari aliguna kivivuvivu kisha akasema, “Ulijua sio, basi fahamu kuwa umefanya kosa kubwa kuliko yote uliyowahi kufanya. Laiti ungekimbia. Sasa huna maarifa. Kesho maiti yako itaokotwa barabarani.”

Joram hakumjibu. Akaendelea kupokea amri. “Hama gari hii,” aliambiwa walipofika Barabara ya Lumumba. “Ingia katika teksi ile pale. Ukijaribu kutoroka hatutasita kukulipua hapahapa.”

Teksi hiyo ilikuwa na dereva ambaye Joram hakusita kumtambua kama mmoja wao, kwani mara tu alipoingia na wale wenye bastola ambazo zilifutikwa mifukoni zilimwelekeza kuketi, gari lilichomoka kama mshale likielekezwa walikotokea. Likaiacha Barabara ya Lumumba na kuingia Kisutu hadi lilipotokea Barabara ya Morogoro, likaifuata barabara hiyo kidogo na kisha kuiacha, likifuata Mtaa wa UWT hadi ule wa Maktaba. Hapo lilijipenyeza vichochoroni na kutokea mbele ya nyumba ambayo Joram alisoma namba zake. Nyumba ilikuwa tupu. Wakaifungua na kumwongoza Joram ndani, katika kimojawapo cha vyumba kadhaa.

“Mfunge kamba,” yule aliyekuwa na Joram mbele alishauri. Mwenyewe aliketi mbele na kuielekeza bastola yake tumboni mwa Joram.

“Nahitaji kumwona mkubwa wenu. Nunda. Yuko wapi? Joram alidai.

Badala ya jibu alikwatuliwa ngwara ambayo ilimtia mweleka. Zikafuata kamba ambazo zilifungwa miguuni na mikononi kwa nyuma. Kisha mikono mikavu ikapita huko na huko katika mavazi ya Joram ikitafuta chochote cha muhimu. Kilichopatikana ni noti chache za miamia, moja ya ishirini na karatasi ambazo walizitazama kidogo na kuzitupa sakafuni.

“Sijui inakuaje mzembe kama huyu aogopwe ati yu mtu hatari zaidi ya polisi. Hajui kujihadhari. Hana hata silaha,” yule aliyemkagua alisema. “Unaonaje Tom? Tumwache domo wazi? Alivyo mwendawazimu anaweza kupiga kelele.”

“Kweli Brown. Nilisahau. Mtie chochote mdomoni kisha tulifunge domo lake kwa tambara.”

Chochote kilichopatikana kilitukia kuwa soksi kuukuu chafu kupindukia. Ikadidimizwa kinywani mwa Joram. Tambara bovu pia likafungwa kuuzunguka mdomo wake. Harufu mbaya ya vitu hivyo ilimfanya apumue kwa shida. Akautumia ulimi wake kurekebisha soksi hiyo, kitendo ambacho kiliwachekesha adui zake.

“Bora kifo sio?” yule aliyeitwa Tom aliuliza. “Usijali tutafanya kazi hiyo baadaye. Kwa sasa kwaheri.” Wakatoka na kuufunga mlango nyuma yao.

Joram alibaki palepale sakafuni, akiwa amelala kifudifudi. Angetamani acheke, lakini soksi haikumruhusu. Isingekuwa vigumu kwake kujifungua kamba hizo. Ni hila ndogo tu ambayo huitumia wakati wa kufungwa, pamoja na mazoezi ya vidole ya muda mrefu. Hata hivyo, hakupenda kufanya hivyo mapema. Aliamua kusubiri kwani alikijua anachokihitaji. Kumpata mkubwa wao. Lazima mche uzaao matunda ya sumu ung’olewe badala ya tunda mojamoya. Hivyo, akaendelea kusubiri. Akajipumzisha kwa kulala chali, kiubavuubavu ama kukaa. Macho yake yalifanya kazi ya kukagua nyumba nzima kwa ujumla. Dirisha lilikuwa dogo kiasi cha kutoruhusu hata kichwa. Lakini endapo angehitaji kutoroka mlango usingemchukua dakika tano kumtii. Hakufanya hivyo bali aliendelea kusubiri.

Subira, subira! Hatimaye, kiza kikaumeza mchana. Usiku ukatawala; usiku ukakomaa. Sauti za watu waliokuwa wakipitapita mitaani zikapungua. Subira ikaanza kumchosha Joram, nafasi yake ikachukuliwa na hasira. *Usiku wote huu? Vipi wasiporudi?* Akajiuliza kimoyomoyo. Alijaribu kuipoteza hasira yake kwa kuusikiliza muziki wa bendi fulani ambayo ilikuwa ikitumbuiza katika jumba mojawapo la starehe mtaa wa pili toka hapo.

Usiku wa manane hasira za Joram zilitoweka ghafla pindi mlango ulipofunguliwa na adui zake wawili kujipenyeza ndani. Waliwasha taa

ya umeme ambayo ilitoa nuru kali iliyoyafanya macho yao wote kushindwa kuona vizuri. Macho ya Joram yalipooana na nuru hiyo aliweza kuwaona vyema adui zake. Macho yao yalionyesha, walikuwa wamelewa kiasi. Bastola zao zilezile zilikuwa mikononi.

“Wakati wako umekwisha,” Tom alisema akimsogelea Joram na kumkanyaga kichwa. “Dakika chache baadaye utakuwa marehemu ukizungumza na babu zako,”

“Na ni hapo utakapojua kuwa mchezo na kiumbe kama NUNDA ni wa hatari kwako,” Brown aliongeza. Walipoona kuwa Joram anashindwa kujibu walikikumbuka kitambaa kilichoufunga mdomo wake. “Mfungue tusikie atakavyolia pindi roho ikimtoka. Sijui atalia kwa lugha gani,” Brown alishauri.

Tom akaifanya kazi hiyo. Soksi ambayo sasa ililowa udenda ikang’olewa toka kinywani na kutupwa kando.

“Namtaka mkubwa wenu. Namtaka Nunda,” lilikuwa ombi la kwanza la Joram Kiango mara tu alipopata uwezo wa kusema, ombi ambalo kama kawaida yake alilitoa kwa sauti ya amri isiyo na daliliyoyote ya hofu.

“Msikie! Eti anamtaka Nunda! Unamjua Nunda wewe? Unamweza Nunda wewe? Nunda! Usifanye mchezo naye. Jiji lote hili analitawala. Kuikana amri yake kunamfanya aamue kukuuu. Wewe unakufa kwa kujaribu kumjua tu...” msemaji alikuwa Brown.

Joram alikatiza kwa kuuliza, “Unachotaka kuniambia ni kwamba humjui Nunda? Wote hamumjui? Wapumbavu basi ninyi. Mnawezaje kupokea jukumu la kuua mtu kwa ajili ya kuamriwa naye tu. Hamna lolote mtakalopata kwa kifo changu!”

“Kwa taarifa yako bwana Joram hamna yeyote anayemfahamu Nunda kati yetu. Ni gaidi mwenye kikundi kikubwa cha siri za ajabu. Sasa hivi aweza kuwa yuko dirishani akitusikiliza, tayari kutuua endapo tutasita kutimiza matakwa yake,” Brown alieleza.

“Uoga wa kuku. Mwanaume hatakiwi kuwa mwoga kiasi hicho. Mnaijua thamani ya maisha hata mkubali kuua bila ya kupata chochote? Mnajua kuwa kitanzi kinawasubiri mara tu mkitoka hapa? Msiwe wapumbavu. Niacheni niende zangu, nanyi muende zenu kama hamumfahamu Nunda. Sina kisa nanyi. Nilichofuata ni huyo Nunda tu,” sauti ya Joram ilikuwa na kejeli ilipoyaeleza hayo.

“Asitutishe huyu mtu, Bwana Brown,” Tom alisema akimgeukia mwenzake. “Hana budi kufa. Vinginevyo, ni sisi tutakaochinjwa na Nunda hadharani.”

“Kabisa. Tena nadhani tufanye haraka kwani mapambazuko yanakaribia,” mwenzake aliunga mkono. “Ondoka hapo, nimlenge shabaha. Nitapenda kumwua mwenyewe. Kesho asubuhi azolewe na gari la taka mitaani.”

Kicheko cha ghafla kilichomtoka Joram kikawafanya wote wasite na kuduwaa. “Mnajidanganya ndugu zangu. Hakuna yeyote kati yenu awezaye kuniua. Kwa taarifa yenu mimi ni Joram Kiango mwenyewe. Kamwe sifi kwa mkono wa mtu mwoga kama wewe. Nifungueni niende zangu kabla sijabadili mawazo na kuwachukulieni hatua za kisheria.”

Kwa muda waliduwaa kwa kutoamini vipi mtu ambaye yu mikononi mwa kifo aongee katika hali hii, Joram aliwatazama kwa macho ya kejeli, tabasamu la dharau likiwa wazi usoni kwake, tabasamu ambalo liliwaongezea hofu hata wakasita wakitazamana kama watu ambao hawakuyaamini masikio yao. “Tusidanganywe Brown,” Tom alikumbuka kusema baada ya kitambo hicho cha mshangao.” Hana lolote awezalo kufanya. Amefungwa wala hana silaha...” alilazimika kusita tena alipomsikia Joram akiangua kicheko kingine.

“Kufungwa!” aliwauliza “Yaani mnadhani kamba hizi hafifu zina uwezo wowote kwa Joram Kiango? Hivi hamjawahi kusikia watu wenye uwezo wa kukata kamba kwa mikono? Bila shaka mmewasikia. Labda tu nadhani hamfahamu kuwa mimi ni mmoja wao. Ninao uwezo huo na ninaweza kufanya hivyo wakati wowote.”

Adui zake wakatazamana tena. “Ana wazimu. Sikujua, kumbe ana wazimu,” Brown alisema, “Kama si wazimu ni hila zake hafifu ambazo leo hazifui dafu. Ondoka Tom nimlipue kabla hajaupoteza zaidi muda wetu.”

“Usijisumbue kutikisika Tom. Iangalie bastola ambayo inakielekea kichwa chako.” Sauti ya Joram ilikuwa ileile yenye mzaha. Lakini safari hii iliwashtua zaidi kwani ilikuwa ikitokea juu badala ya chini alipokuwa amelala. Hivyo, wakageuka ghafla na kukutana na bastola yake ndogo ikikitazama kichwa cha Tom kikamilifu. Dakika hiyohiyo

ile bastola iliyokuwa mikononi mwa Tom ilidondoshwa kwa judo na kutua katika mkono wa pili wa Joram.

“Idondoshe bastola yako bwana Brown,” Joram alifoka. Safari hii sauti yake ikiwa kali pasi ya mzaha wowote kama awali. “Hima, vinginevyo nitawalipueni nyote kwa mpigo.”

Bastola mbili mikononi mwake, zikiwatazama kikamilifu, zikamfanya Brown atii na kuiangusha miguuni mwake. “Rudi nyuma hatua nne,” akamwamuru. Brown alipofanya hivyo Joram alisogea na kuiokota bastola hiyo, akaitia mfukoni na kisha kuwageukia maadui zake kwa tabasamu.

“Wapumbavu nyie. Ni kweli kuwa hamumfahamu Nunda?” aliwahoji tena.

Wakatikisa vichwa kukubali.

“Basi mu wapumbavu wazuri sana. Mnajidhania werevu sana kujiita majambazi. Nitawakabidhi kwa polisi ambao ndio wanaojua la kukufanyeni. Msingenipinga nilipokushaurini kuniacha niende zangu ningekuachenini kwa amani.”

Ndipo alipowafungia kwa nje na kwenda mitaani ambako aliwapigia simu polisi. Aliporejea alifungua mlango kwa hadhari na kurukia ndani. Kinyume cha tegemeo lake la kuvamiwa aliwakuta mateka wake bado wameduwaa wakimtazama.

“Tuambie Joram, tafadhali,” Brown alisema mara tu alipoingia akiielekeza bastola kikamilifu mbele yao. “Hukuwa umefungwa kamba wewe?”

“Na silaha hakuwa nayo. Nimemsachi mwenyewe, kwa hadhari na uangalifu. Alichokuwa nacho ni pesa ambazo tumetoka kuzilewea. Mpaka sasa siyaamini macho yangu,” Tom aliongeza.

Joram akachekeka. “Nilikuonyeni kitambo kuwa mnajidanganya,” aliwajibu kwa sauti yake tulivu.

“Mimi si mtu wa kuzuiliwa na kamba hafifu kama zile, wala bastola yangu hamwezi kufahamu nahifadhi wapi.”

“Yaani... yaani,” hawakujua waseme nini.

Polisi watano, wakiongozwa na Mkwaju Kombora mwenyewe, waliingia ghafla chumbani humo na kushangaa kumkuta Joram Kiango akichekeka na majambazi wawili, mateka wake. Joram ambaye waliamini

kuwa dakika hii alikuwa marehemu; maiti yake yakiwa mahali fulani jijini.

“Joram! Siamini!” Kombora alifoka.

“Amini usiamini mzee, zawadi niliyokuitia ni hii hapa. Watu wawili waliotumwa na Nunda kuniua. Usisumbuke kuwahoji hawamjuhi Nunda wala chochote juu yake,” alisema akitoa silaha zao na kumkabidhi Kombora. “Nadhani wote wana rekodi polisi. Bila hivyo, Nunda asingewafikiria kuwa wanafaa kuniua.” Akageuka na kutaka kuondoka.

“Usiondoke kijana,” Kombora aliita.

“Unajua kuwa unahitajika kueleza mengi juu ya watu hawa.”

Joram aligeuka na kumtupia tabasamu pana lililofuatiwa na sauti yake nyepesi isiyopingika.

“Nasikitika, mzee. Sitakuwa na nafasi ya kufanya hivyo. Hivi sasa kumekucha, bado ninayo kazi ndogo ya mwisho katika juhudi zangu za kumpata Nunda. Ninaye mpenzi wa kike, msichana mrembo ambaye ametishiwa na Nunda na kuniomba msaada wa kumwokoa. Nilimwahidi kumpata huyo Nunda kama zawadi ya arusi yetu. Leo ni siku ya kufanya hivyo. Lazima nimkabidhi Nunda kwake amfanye apendavyo,” alimaliza na kutoka haraka.

“Joram,” sauti ya Kombora ilimfuata.

Hakugeuka kumsikiliza.

7

ALFAJIRI hii Adela Msufi ilimkuta bado kaduwaa chali kitandani bila ya angalau lepe la usingizi kumpitia. Macho yake yalikuwa yamevimba kwa machozi ambayo yalimtoka usiku kucha. Ingawa alijikaza sana akijipinduapindua kitandani, kwa nia ya kuyakausha machozi hayo, bado hayakukauka. Yaliendelea kububujika kama yatokayo katika chemchemi nzuri ya kupendeza.

Kilichokuwa kikimliza, mwenyewe kilimshangaza. Kwa kweli, hakujua wala kukiamini. Mapenzi! Ni kweli mapenzi yaweza kumliza mtu? Hasa mtu kama yeye? Alijiuliza. Kilichomshangaza zaidi ni swali lilelile alilokuwa akijiuliza tangu alipomwona, ni kweli kuwa ametukia kumpenda? Inawezekana akampenda mtu? Yeye! Yeye, ambaye tangu alipozaliwa hakuwai kumtazama mtu yeyote kwa jicho la mapenzi! Yeye ambaye alitukia kuamini kuwa kamwe asingempenda mwanaume yeyote katika dunia hii! Alijiuliza sana maswali hayo.

Hakupata jibu. Naam, hakulipata hadi leo baada ya kuona machozi yakimtiririka ovyo bila ya yote ayafanyayo kuyakomesha, kuzaa matunda. Leo, baada ya mtu mwenyewe kutoweka? Kwa nini asilifahamu hilo mapema? Angefanya lolote awezalo kuzuia maafa hayo. Lolote kwa bei yoyote. Hata kama ingemgharimu roho na damu. Angekuwa radhi kutoa. Naam, kwani amekwishagundua kuwa maisha yake hayana bei wala thamani yoyote bila ya yeye. Yeye tu. Yeye peke yake. Alikuwa kila kitu katika mwili na uhai wake. Alikuwa heri na fanaka yake.

Kwanini hakugundua kabla? Alijiuliza tena kwa uchungu. Machozi mengine yakaufuata mkondo wa yaliyotangulia na kudidimia katika mto

ambao tayari ulilowa na kulipokeza godoro. ‘Kwa nini? Kwa nini? Kwa nini?...’ aliendelea kulalamika akijigeuza kifudifudi. *Kwa ni...*

Mara akasikia mlango wa chumba chake ukigongwa na kufunguliwa taratibu. Kwa uchovu mwingi akajigeuza polepole kutazama mlangoni. Mawazoni alitegemea kumwona mtumishi wa hoteli hiyo, akiwa na hili ama lile. Lakini hakitokea kuwa hivyo. Aliyeingia alikuwa mtu mwingine kabisa. Mtu yuleyule ambaye Adela hakutegemea kumwona tena duniani. Yuleyule ambaye alikuwa akiitesa nafsi yake kutwa kucha kiasi cha kukosa usingizi. Naam, yuleyule ambaye kwake alikuwa afya na uhai.

“Joram!” alifoka akiruka toka kitandani na kumkimbilia mlangoni ambako alimkumbatia kwa furaha. Akahisi uchungu wote uliokuwa ukimkereketa moyoni ukitoweka ghafla na nafsi yake kupokonywa na furaha, furaha kubwa isiyo kifani. Mara akajihisi akiipenda tena dunia na kuyathamini maisha, kinyume kabisa na maoni yake ya siku zilizopita. “Joram! Joram wangu. Furaha iliyoje kukuona tena? Oh... Joram,” alilalamika kwa sauti ya mnong’ono, sauti ambayo ilifuatwa na machozi mengi ambayo sasa yalikuwa faraja, si maombolezo.

Hali hiyo ya huba ilidumu kwa dakika moja tu. Dakika iliyofuata Adela alikwishakiepuka kifua cha Joram na kusimama mbele yake akimtazama kwa namna ya hofu na mshangao. “Joram, uko salama?” aliuliza.

Joram, ambaye muda wote huo alikuwa bado kasimama katikati ya chumba akitabasamu, alicheka kidogo. Kisha alimsogelea Adela na kuutua mkono wake juu ya bega lake. “Kurudi? Kurudi kutoka wapi mpenzi?”

“Ah! Joram usinifiche tafadhali. Nili... Nilikuja jana ofisini kwako nikiwa nimeleta shilingi elfu thelathini za malipo ya kazi hii niliyokupa, pamoja na kukuomba ukome kumsaka Nunda. Sikukukuta. Nikamkabidhi yule msichana wako. Lakini kabla sijaondoka niliwaona polisi wakifika na kuanza kuulizauliza juu yako. Walichosema kilinitoa machozi. Kwamba... kwamba umetekwa nyara na Nunda.” Kimya kifupi kikafuata. Adela alipoona Joram hajibu kitu akaongeza, “Ni kweli mpenzi? Niambie tafadhali. Sema ulivyookoka toka katika mikono ya mtu hatari kama huyo.”

“Haikuwa kutekwa nyara,” Joram akamjibu. “Nilijua kuwa naenda katika ziara fupi tu. Niliwadhiria kuandamana nao nikiwa na matumaini ya kuongeza chochote cha muhimu juu ya shughuli zangu za kumpata Nunda. Ziara hiyo haikuwa na mafanikio yoyote. Yote yale n’nayoyafahamu juu yake ndiyo hayohayo. Sina haja nyingine ya kupeleleza zaidi. Iliyobaki ni kuimaliza kazi uliyonituma. Leo hii.”

Machozi ambayo yalikuwa yakimtiririka Adela yalinyauka hima, kama ambayo yalimezwa na maelezo ya Joram. Badala yake kwa macho makavu, yenye dalili za hofu, alimtazama Joram kimya, kilichofuatwa na sauti fulani ambayo haikumfikia Joram kikamilifu. Sauti kama ya maumivu au maombolezo.

“Joram,” baadaye aliita. “Sijui mara ngapi nikuombe kuachana na harakati hizo. Tazama unavyotaabika na kuteseka. Tazama unavyoponea chupuchupu mara kwa mara. Joram, sikia mpenzi. Nitasema kwa mara nyingine kwamba maisha yako yanathamani kubwa kwangu. Kuwa kwako hai ndio uzima wangu. Vinginevyo, sina heri, Joram. Hivyo tafadhali mara elfu, acha tangu leo kumsaka huyo Nunda wako. Sawa, mpenzi?”

Badala ya jibu fupi, kama alivyotaka Adela, Joram alicheka kwanza na kisha kumjibu, “Nami mpenzi sijui nikuambie mara ngapi kuwa nimezoea kutimiza matakwa yangu. Maadamu niliwahi kukuahidi zawadi ya Nunda nitaitoa kwako leo na sasa. Sasa hivi...”

“Joram!” ilikuwa sauti kali. Sauti tofauti kabisa na ile ya Adela ambayo Joram aliizoea. “Joram!” alifoka tena. “Yaani maombi yangu yote kwako ni bure?”

“Bure kabisa.”

“Bure! Kwa nini, Joram?”

“Kwa kuwa Nunda ninaye sasa mikononi mwangu. Sina lolote jingine la kumfanya zaidi ya kukukabidhi kama nilivyokuahidi.”

“Joram!” sasa kilikuwa kama kilio badala ya maongezi. “Una... unachotaka kusema ni kipi Joram?... kwa... kwamba umemfahamu huyo Nunda?”

“Naam,” Joram alimjibu kamkazia macho.

Adela alitetemeka, nusura ashindwe kusema. Hata hivyo, alijikaza kisabuni na kuuliza kwa sauti hafifu yenye dalili za majonzi. “Una... unamfahamu? Ni nani basi? Nieleze, tafadhali.”

“Ni wewe mwenyewe, mpenzi wangu,” alimjibu kamkazia macho.

“Ni... nini?” Adela alifoka akitetemeka sauti na mwili. “Sijakuelewa Joram! Yaani!!!”

“Huna la kunielewa. Wewe mwenyewe ndiye Nunda Mla Watu ambaye ametaabisha na kutetemesha jiji hili kwa muda mrefu. Wewe peke yako! Wewe!”

“Joram!”

Kilifuata kitambo cha kimya, Joram akimtaazama Adela kwa macho yake yanayochekea na uso wenye tabasamu. Adela aliduwaa kimya katikati ya chumba, domo likiwa limesahauliwa wazi kwa namna ya mtu aliyejikuta amesahau lugha zote duniani.

Mwili wake uliendelea kutetemeka kiasi cha kuifanya kanga moja aliyokuwa ameivaa ilegee na kuanguka sakafuni na kumwacha na vazi laini la ndani ambalo halikuuficha mwili wake mzuri kikamilifu. Hivyo, umbo lake dogo, jembamba, lilikuwa dhahiri na kamili katika macho ya Joram, likiudhihirisha uzuri wake; uzuri mzuri; uzuri ambao macho hupenda kuuona daima; na mikono kutamani kuugusa na roho ikihitaji kumiliki.

“Pamoja na umbo zuri ulilojaliwa,” Joram alitamka alipomwona Adela akikosa la kusema. “Pamoja na kwamba u mtu, mtoto wa mtu, ambaye alikutegemea kuwa na utu kama yeye, bado umejigeuza mnyama, adui mkubwa wa watu na kuangamiza watu wengi wasio na hatia. Uzuri wako ni bure kabisa Adela. U mfano wa kaburi ambalo juu limepambwa vizuri hali ndani limejaa uozo. Ndivyo ulivyo wewe, mwuaji; adui; mwenye roho chafu kama shetani. Wewe u mwuaji mwanamke balaa asiyefaa kuwa hai...”

“Joram!” Adela alimkatiza kwa kufoka. Unajua umesema mengi sana hali mimi sijasema lolote? Unawezaje kuniita Nunda mimi? Mimi nawezaje kuwa Nunda? Watu waliwahi kuniambia kuwa una wazimu. Kumbe hawakukosea. Ni kweli, una wazimu. Unajiita mpelelezi hodari

kumbe huna lolote ulijualo zaidi ya kubahatisha mambo yasiyofikirika wala kusadikika. Mimi... mimi niwe nani? Nunda?”

Haikuwa mara ya kwanza Joram kuitwa mwendawazimu. Hivyo, badala ya kukasirika alicheka. “Haikusaidii dada yangu,” alisema baada ya kicheko hicho kurejea katika hali ya tabasamu. “Kwa kweli, haitakusaidia chochote kukana. Ninao ushahidi tosha ambao unakutia katika hatia ya kujiita Nunda. Tangu awali nilikushuku: lakini sikudhani kuwa ungeweza kuwa Nunda mwenyewe. Nilidhani u mmoja wa watu wa mtu huyo ajiitaye Nunda.

“Hivyo, pindi nikikuacha huru na kufanya uchunguzi wangu nilikuwa nikiwatafuta watu unaoshirikiana nao na yeyote mwingine zaidi ya yale majambazi machache uliyoyajaza hofu na kuyalazimisha kukutii. Usitegemee kamwe kuwa damu isiyo na hatia uliyoimwaga ingeweza kukufikisha popote. Bei ya damu ni damu tu,” alisema kwa sauti ya kikazi, sauti iliyokuwa mbali na mzaha.

Adela alitulia kimya akimsikiliza. Kisha aliropoka ghafla akisema, “Koma! Sioni kwa nini uendelee kunihubiri mambo yako yasiyo na ukweli wowote. Una hakika gani kuwa mimi ni Nunda?”

“Hakika zote ninazo, zote ambazo mahakama ingezihitaji.” Akasema, “Nitazitaja na kukuomba uzikane endapo ni uongo. Tega sikio.” Akaanza kumweleza, “La kwanza ni kwamba wewe si Adela kama unavyojiita. Jina lako halisi ni Suzana. Suzana Msufi. Sio?”

Adela au Suzana kama alivyodai Joram, hakujibu lolote. Hivyo, Joram akaendelea, “Nilikushuku tangu ulipoingia katika ofisi yangu na kudai msaada wa kunusuriwa na Nunda. Haja yako haikuwa msaada bali upelelezi. Ulidhani kuwa nina uhusiano na polisi. Hivyo, ukataka kujua polisi wanafanya nini na wamefikia wapi. Ulilolifanya lilikuwa kosa lako kubwa la kwanza katika harakati zako za kiendawazimu. Hukujua kama ulikuwa ukijiingiza mwenyewe mkononi mwa Joram Kiango, badala ya Joram kuwa mikononi mwako kama ulivyodai katika waraka ulionitumia.

“Shaka yangu juu yako ilizidi mara nilipokuambia kuwa niliwahi kukuona *West Bar* nawe ukagutuka na kukana sana. Hukujua kuwa macho ya Joram yakishamwona mtu hayamtoi akilini kamwe. Kukataa kwako kulionyesha kuwa kuna jambo unaloficha, jambo la kutisha,

vinginevyo usingekana kwa nguvu namna ile. Ndipo nilipojizamisha kupekua yote ambayo yangeweza kupatikana juu yako. Naam, niligundua mengi. Mengi mno.

“Yote hayo yakiwa machafu na yanayotisha mno, la kwanza likiwa lile la kufahamu kuwa ni wewe uliyemwua Ukeke Maulana kwa mkono wako mwenyewe. Ulimwua baada ya kumshawishi mahaba hata akaridhia kukupeleka ufukoni. Hilo niligundua baada ya kujiuliza ni kipi ambacho kinaweza kumwelekeza mwanaume yeyote sehemu kama ile saa kama zile za usiku. Majambazi? Kwamba alitekwa nyara?

“Hilo nililikanusha mara moja baada ya kuwasikia polisi wakizungumza walivyoyakuta maiti yake yakiwa yamelalia usukani. Ilikuwa kinyume kabisa cha mwanaume ambaye alikuwa mikononi mwa majambazi, akijua kabisa kifo chake kimewadia. Sijui ulipata nini katika mifuko ya marehemu yule. Lakini uchunguzi wangu umenionyesha kuwa injini ya gari lake na matairi viliibiwa na wapita njia tu. Pengine wavuvi waliokuwa wakienda au kutoka kazini kwao. Kweli, au uongo?”

Hakumjibu. Aliendelea kuduwaa wima mfano wa sanamu iliyosimamishwa katikati ya chumba.

Joram akaendelea kueleza, “Kifo cha mzee Matoke hakikutofautiana na cha Ukeke. Naye pia ulimwua kwa mkono wako mwenyewe. Nina hakika, kwani kisu kilichotumika kumwua Ukeke ndicho kilekile kilichomwua Matoke. Naye pia alikutwa katika hali ya mtu aliyekufa kirahisi akisubiri kisu hicho kimchome kama mwanaume yeyote anayesubiri busu. Ulimshawishi mahaba, aliposhawishika ukaichukua nafasi hiyo kumwangamiza. Mbinu hizohizo ulizitumia kwa lile jambazi hatari Makonko. Alikuwa hodari kwa wanaume wenzake lakini kwako akaanguka kirahisi. Sivyoo dada yangu?”

“Tangu hapo ukaupenda mchezo wako wa kutisha na kuangamiza. Uliwatisha matajiri na wakakupa chochote ulichodai. Ukayatisha majambazi hata yakazitii amri zako na kuua wakati wowote ulipotaka. Umechuma mengi, fedha na sifa, sifa za kuitwa Nunda; jiji zima likikuogopa na kudhani kuwa u jitu moja kubwa; lenye kikundi kikubwa cha wafuasi hodari wa kuua.

“Itakuwa kichekesho kwa jamii kugundua kuwa wewe msichana mdogo kiasi hicho, mzuri kiasi hicho; ndiye tishio ambalo kila mtu aliliogopa;

hatari zaidi ya mnyama mwenye kichaa.” Sauti ya Joram ilibadilika na kuwa yenye huzuni sana alipoongeza, “Dada yangu, mpenzi; mtoto mzuri kama wewe unawezaje kutenda unyama mzito kiasi hicho?”

Sauti ya Joram ilikuwa na nguvu fulani ya ajabu kwa Adela au Suzana, msichana huyo alilainika mwili mzima na kujikuta akianguka sakafuni. Kwa juhudi kubwa akajizoa toka hapo chini na kujivuta hadi kitandani ambako aliketi kwa kujibwaga. Machozi, ambayo yalinyauka kitambo, yakaanzisha mkondo mwingine toka machoni mwake na kuyaendea mashavu.

Joram alimtazama kimya, kwa muda. Kisha aliliendea kochi lililokielekea kitanda hicho na kuketi. Muda mrefu ulikuwa umepita kabla hajavuta. Hivyo, alipoketi alijiwashia moja ya sigara zake na kuanza kuivuta kwa utulivu. Macho yake yalifuata fundo la kwanza la moshi hadi lilipotoweka angani. Fundo la pili alilifanya kuwa mkondo mrefu ambao ulipaa katika mstari mnyoofu hadi darini.

“Baada ya dakika moja ya mchezo huo aliyasafirisha macho yake hadi kitandani ambako kilio cha sauti ndogo ya kike kilikuwa kikitokea.

“Joram!” sauti ya kike iliita mara macho yao yalipokutana. “Nimeona na kuamini kuwa u mpelelezi mzuri na mwenye busara kuliko nilivyokutegemea. Siku zote nilikuwa nikidhani kuwa wapelelezi hodari ni wale wa hadithini tu, kumbe nilikosea.”

Akameza kitu kilichomkaba koo kuizuia sauti yake isitoke kikamilifu. Kisha akaendelea, “Hata hivyo, Joram. Tuseme mimi ni Nunda, unadhani ndio mimi? Bado mimi ni msichana mzuri, akupendaye; msichana mwenye mali nyingi iliyofichwa mahali penye usalama; msichana akupendaye kwa moyo wake wote na roho yake yote. Na ninaamini ni wewe tu ambaye umeweza kugundua kuwa mimi ndio Nunda. Unaonaje tukisahau yote yaliyopita na kwenda zetu kuishi nchi yoyote yenye anasa na starehe? Ulaya ya Magharibi au popote pengine upaonapo. Unasemaje, Joram?” Joram alipotaka kumjibu alikatizwa kwa, “Usijibu harakaharaka, tafadhali. Fikiria kwanza utakavyokuwa mume wa msichana mzuri sana ambaye wengi wamemlilia kwa jasho na damu. Na...”

“Siuhitaji uzuri wako wa nje. Ndani u shetani anayetisha zaidi ya shetani mwenyewe,” Joram alifoka.

“Na... na kuwa mume wa mke tajiri sana. Fedha yote itakuwa mikononi mwako uitumie upendavyo.”

“Wala sihitaji pesa yako hata kidogo. Ni fedha chafu, nuksi inayonuka.” Kikafuata kimya kifupi, kimya ambacho kilitumiwa kwa msichana huyu na mvulana wake kutazamana. Hakuna aliyejua aseme nini. Ghafla msichana alikivunja kimya hicho kwa kuinukia ghafla akisema, “Nina hakika, Joram huifahamu thamani ya mwili wangu ambao nautoa kwako. Hujui kuwa nina chochote ambacho mwanaume wa umri wako anahitaji. Nadhani wewe u mmoja wa wale wanaume wachache ambao hawaioni thamani ya mwanamke hadi anapokuwa uchi. Nitakuonyesha Joram, uone nilivyo. Naamini umbo langu la ndani litakushawishi.”

Alipomaliza maneno hayo tu alilivuta juu vazi lake na kubaki na lile la ndani tu. Hilo pia aliliteremsha ghafla. Sasa alisimama mbele ya Joram akiwa mtupu kama alivyojaliwa. Mwili wake mwekundu, wenye kiuno kilichokatika kike kabisa, mapaja yanayomeremeta na matiti ambayo hayakuonyesha dalili yoyote ya kuinama, ulisimama mbele ya Joram; ukimtazama. Macho yake yalilainika, sauti yake ikiwa na huba pindi aliponong’ona, “Nitazame, mpenzi Joram. Ona nilivyo kamili. Ni wengi waliokuwa wakiulilia mwili huu. Kwako nautoa bure.”

Kwa mara ya kwanza katika maisha yake Joram hakujua afanye nini mbele ya mtu kama huyo. Ingekuwa rahisi kwake kumkabili adui mkubwa mwenye bastola zaidi ya msichana huyo mzuri ambaye hakuwa na chochote mwilini wala mkononi. Bila ya kujua alifanyalo alijikuta kainuka na kurudi nyuma hatua mbili huku jasho jembamba likimtoka.

“Joram, Joram wangu. Siku zote nilikupenda Joram. Unajua kuwa nilikupenda. Njoo tafadhali,” aliita kwa sauti ambayo ilimtesa Joram zaidi ya maumivu ya konde. Kisha alitulia kwa muda akimtazama Joram kwa makini. Halafu, kama aliyepata wazo jema zaidi alikirudia kitanda na kujilaza chali juu yake. Miguu akaifungua na macho kuyaelekeza kwa Joram. “Njoo mpenzi wangu. Njoo. Mimi ni wako, kwa ajili yako. Unahitaji kuujua ubora wangu, pengine. Njoo.”

Joram hakuinua mguu toka aliposimama. Dakika mbili zilipopita msichana huyo aliruka ghafla toka kitandani na kusimama mbele ya Joram. Alikuwa bado mtupu, lakini hakuwa tena mikono mitupu. Badala yake mkononi alishikilia jisu kubwa, refu, ambalo lingemeremeta kama

si kwa ajili ya damu kavu iliyogandamana juu yake kwa kutofutwa kikamilifu baada ya kazi iliyotangulia.

“Hiki ni kisu kilichowaua wote waliokufa kwa kisu,” ilisema sauti ya kike, sauti katili yenye majivuno; tofauti kabisa na ile yenye huba aliyokuwa akiitumia dakika chache zilizopita. “Hupendeki Joram. Hilo nimeliona baada ya kujaribu kila ambacho ningeweza kufanya. Sina lawama. Umeyataka mwenyewe. Hupendwi ukapendeka. Utakufa kwa kisu hiki leo na sasa.”

Ndio kwanza tabasamu pevu likachomoza katika uso wa Joram Kiango.

“Alaa! Hatimaye umeamua kupambana nami ana kwa ana baada ya kuona hila zako ambazo ulizitumia kuwaua akina Ukeke kwangu hazifai?” Joram aliuliza akiwa amesimama kikamilifu mbele ya umbo hilo tupu, lenye kisu mkononi. “Yaani umeridhika na hoja hizo chache nilizozitoa juu ya kuwa kwako Nunda?” alicheka kwa sauti ndogo kabla hajaongeza, “Angalia kisu hicho. Kitakukata mwenyewe badala yangu. Kwangu, ni mchezo wa kawaida kushughulika na mtu mwenye kisu. Nakushauri uwe msichana mtii, ukitue, uvae mavazi yako na kuwasubiri polisi ambao watawasili hapa wakati wowote.”

“Polisi!” alifoka kike akipiga hatua nyingine kumwendea Joram. “Wataikuta maiti yako na yangu. Nisingependa kuua Joram. Nimelazimika baada ya kuona hutaki kunielewa. Nimekutaka hutakiki, nimekupenda hupendeki. Sasa hivi ndio kwanza nimegundua kuwa nilikosea kudhani kuwa nakupenda. Haiwezekani nikupende kwani wewe u mmoja wa wanaume wenzako. Nyote mu wakatili wenye mioyo ya kinyama.

“Sasa hivi umenitukana sana ukiniita shetani na matusi mengine chungu mbovu. Lakini kama wanaume wenzako wote hukujishughulisha kuuliza kwa nini niliamua kuwa mnyama kiasi hicho. Kama wote wengine unadhani na kuamini kuwa yote niliyoyafanya ni kwa ajili ya fedha. Sivyo, Joram., maadamu nilikosea na kudhani kuwa nakupenda, bado nitakosea kwa mara ya mwisho nikuelekeze kwa nini nilifanya vile. Ndiyo, mimi ni Nunda. Nunda mwenyewe, mla watu, aliyekula watu akakinai. Kwa jina halisi ni Suzana Msufi, kama ulivyogundua. Nitakusimulia yote kabla sijakuua, ufe ukijua kisa cha ununda wangu.”

Suzana akakirejea kitanda ambako alivuta kanga moja iliyokaa ovyoovyo na kuifunga kifuani. Hakujali kuvaa vizuri. Hivyo, sehemu kubwa ya mwili wake ilikuwa hadharani, paja moja nje, nusu ya titi moja wazi.

Joram aliitumia nafasi hiyo kwa kuiwasha sigara nyingine. Suzana alipoketi kitandani naye alirejea kochi alilokuwa kalikalia na kujistarehesha tena juu yake. Akavuta mafundo kadhaa ya moshi na kuyasukuma hewani kwa nguvu. Kisha alimwelekea Suzana kikamilifu na kuanza kumsikiliza.

“Ni hadithi ndefu sana Joram. Nitajitahidi niwezavyo kuifanya fupi. Hadithi hii ilianza kijijini. Kijiji cha Kurio ambacho kiko katika Tarafa ya Kwamtoro, wilayani Kondoa. Ni huko ambako alizaliwa msichana huyu aliyetukia kuwa Nunda, tishio la wanadamu.

“Wakati huo alikuwa msichana mdogo bado. Alicheza na wenzake kwa furaha daima. Wote walimpenda, naye aliwapenda. Akijua kuwa anapendwa alitenda yote aliyodhani mema na kuyaepuka yale maovu. Ulipofika umri wa mtoto huyo kwenda shule alijiunga kwa furaha na kusoma kwa juhudi. Mapenzi yake kwa masomo yakamfanya atokee kuwa mwanafunzi mwenye hekima ambazo ziliwashangaza walimu na kuwatisha wenzake.

“Mara msichana huyo alijikuta yatima, hana mama. Kisa? Baba yake mzazi katika ulevi wake alimpiga mama yake usiku kucha hata akamvunja mgongo. Mama mtu alipelekwa hospitali ambako alikata roho baada ya kuteseka kwa maumivu makubwa kwa siku kadhaa. Baba mtu akaoa mke wa pili ambaye alimgeuza msichana huyu kijakazi ambaye mshahara wake ulikuwa matusi na kupigwa mara kwa mara. Akawa mnyonge asiye na hamu ya maisha. Daima aliomba kifo kimtwae na kumpeleka aliko mama yake. Kifo hakikutokea.

“Akiwa bado kinda katika malimwengu yote hakujua lolote zaidi ya mema peke yake. Lakini ilimshangaza kuona wanaume walivyokuwa wakimtazama kwa tamaa. Ilimshangaza zaidi siku moja alipovutwa katika kona moja yenye kiza na mvulana mmoja mkubwa ambaye alimvua nguo na kumtia mweleka. Mweleka huo ulifuatiwa na kitendo ambacho kwanza kilimshangaza na kisha kikamwumiza, maumivu makali mfano wa jeraha bichi lililotiwa msumari wa moto juu yake.

Maumivu hayo yalipopungua alishuhudia damu nyingi iliyotapakaa mapajani mwake. Kwa mwendo wa kujikongoja akajikokota hadi nyumbani kwao. Ingawa kitendo hicho alikisahau lakini ulikuwa mwazo wa mashaka yake juu ya utu wa mwanaume.”

“Aliendelea na masomo yake kwa moyo uleule. Kaka yake, ambaye alikuwa darasa la saba, akafeli mtihani lakini baba yake alimsafirisha hadi Dodoma mjini ambako alimwingiza katika shule za kulipia. Yeye alipofika darasa la saba na kuukalia mtihani alipita kama mzaha. Akachaguliwa kuingia shule ya sekondari ya Wasichana ya Msalato. Lakini, kwa mashangao, alimsikia baba yake akidai kuwa hangekwenda huko shuleni ili asubiri kuolewa.

“Hakuwa tayari kuolewa. Hivyo, ulipofika wakati wa kuingia shule aliondoka bila ya kuaga, akiwa hana vitu alivyohitajiwa kuwa navyo. Alisoma kwa bahatibahati akijisaidia kwa vibarua alivyofanya wakati wa likizo. Akili zake shuleni zingeweza kumvusha kwa matatizo ya kiuchumi na kimawazo ambayo yalikuwa yakimkabili usiku na mchana.”

“Katika kipindi hicho cha dhiki alizidi kuushuku utu wa wanaume kwa wanawake. Wote aliokutana nao walikuwa wakimtamani na kuisifu sura na umbo lake kwa nia moja tu; ya kujistarehesha kwa kile ambacho hakuelewa maana yake. Kilekile ambacho alikuwa hajasahau maumivu yake. Yale maumivu ambayo kila alipoyakumbuka alitetemeka. Hivyo, aliyaepuka maneno na vitendo vyote ambavyo vilikusudiwa kumwelekeza katika mweleka mwingine. Kuepuka kwake kukawafanya wanaume kunong’ona lile na hili juu yake. Kwa mshangao wake, baadhi ya wanawake wenzake walijiunga na minong’ono hiyo. Hakuelewa kwa nini wanawake hao wasiwe upande wake. Ndipo alipofahamu asili ya unyonge wa mwanamke, asili ya kukubali kwao kuwa watumwa wa wanaume wakiwapikia; kuwafulia; kuwalimia; kuwabebea kuni na maji vichwani; kuwabebea watoto wao miongoni kutwa; kushinda nyumbani wakiwasubiri na mambo mengine mengi yasiyoorodheka huku wakilazimika kustahimili kashfa na vipigo vya mara kwa mara. Akang’amua kuwa asili ya yote hayo ni unyonge wa mwanamke kuridhika na yote yamtokeayo, hasa mwanamke wa kijijini.”

“Hakuwa tayari kuifuata asili hiyo, kuwa mnyonge! Hivyo alipokitia mkononi cheti chake cha kufuzu kidato cha nne alikataa kwenda kijijini kwao, badala yake akaelekea Dar es Salaam ambako alitegemea kupata kazi ya kuajiriwa; aanze maisha ya kujitegemea. Ofisi ya kwanza aliyofikia alikuwa bwana mkubwa mmoja aliyejiita Ukeke Maulana.

“Huyu alimwahidi kazi mara moja na kumtaka wakutane mahala fulani usiku huo, mahala ambapo palitokea kuwa sirini. Na kilichofuata kilikuwa kile kitendo ambacho msichana huyu hakukitaka. Alilazimika kuanguka tena chali, mweleka ambao ulifuatiwa na kitendo kilekile. Lakini ilishangaza alipoona badala ya maumivu alipatwa na aina fulani ya faraja ambayo hakuwahi kuionja maishani mwake. Hata hivyo, hakukubali kumwona tena mtu huyo ingawa aliahidiwa kazi nzuri ofisini.

“Siku chache tu baada ya kitendo hicho alijikuta akiwa mjamzito. Dhiki mpya ikaingia katika maisha ya msichana huyo. Hakujua aupeleke wapi mzigo huo. Unyama mwingine wa mwanaume kwa mwanamke! Kwa mara nyingine akayatupia jicho jingine maisha yake ya nyuma.

“Tangu alivyooneka na baba yake, alivyofanywa yatima; alivyoteswa na yule mvulana utotoni; alivyotumbukizwa kwenye janga la dhiki na ulikuwa kama mkondo ambao siku zote ulimlazimisha kuelekea katika kwato katili za kiume ambazo zilimkanyaga tangu mwilini, akili hadi matumaini na huku zikiwa na kiu ya kuendelea kumkanyaga. Afanye nini kujitoa katika mkondo huo? Alijiuliza kwa machozi. Hakuona njia ya kutokea. Kazi asingeipata tena akiwa mjamzito. Mahala pa kuishi hakuwa napo baada ya kufukuzwa toka katika nyumba aliyofikia kwa kukosa pesa za kulipia.

“Ndipo alipofikia hatua ya kufanya kile ambacho kamwe hakupenda kukifanya, kujikabidhi mikononi mwa wanaume ambao waliuchezea mwili wake kama mzoga kwa malipo hafifu ambayo yaliandamana na kashfa. Ulikuwa wakati mgumu kuliko nyakati zote alizowahi kupitia, kulazimika kumkumbatia mwanaume yeyote; mbaya kwa mzuri; anayetisha kwa anayechekesha; anayetesa kwa anayesimanga; anayependeka kwa asiyependeka.

“Yeyote, mradi ana chochote ambacho kingemwezesha kuishi. Wote waliomfikia ingawa aliwalaki kwa tabasamu, lakini moyoni aliwachukia

zaidi ya sumu. Alijua ni mbwa mwitu katika ngozi ya kondoo, haja yao si zaidi ya kuburudisha nafsi zao zenye kiu isiyokatika. Na alimchukia zaidi yeyote ambaye alijitia kumpenda na kusisitiza ndoa. Mtu wa aina hiyo alimwona kama chui ambaye alitaka kuwa na zizi la mbuzi mwituni. Aliona kheri aendelee kuwa jamvi la wote badala ya kigoda cha mmoja wao.

“Wakati ulipotimu alijifungua mtoto mzuri wa kiume. Usiku uleule ambao alimzaa akafanya kile ambacho wasichana wote waliopotoka hufanya mara wapatao mtoto asiyehitajika. Alimnyonga na kuutumbukiza mzoga chooni.

“Hakumtupa mtoto huyo kwa ajili ya upotovu kama wasichana wengine ili aendelee kuitwa msichana badala ya mama, la. Wala haikuwa kwa hofu ya kushindwa kumlea ipasavyo. Kilichomfanya amtupe hasa ilikuwa kule kuona kuwa kazaa kiumbe mwingine wa kiume, kiumbe mwingine ambaye angeendeleza kanuni ileile ya kuwafanya wanawake watwana au vyombo ambavyo vililetwa duniani kumstarehesha mwanaume. Yeye ambaye anahitaji kuiondoa kanuni hiyo, yeye ambaye ameteseka kwa ajili ya kanuni hiyo, vipi akubali kutunza kiumbe mwingine wa kiume? Ni hilo ambalo lilimshawishi kuangamiza damu yake mwenyewe.”

“Kitendo chake kilifahamika kwa jirani ambao waliiarifu polisi. Msichana huyo alikamatwa na kufikishwa mahakamani ambako alikiri kosa lake lakini hakuruhusiwa kueleza hoja zake. Akahukumiwa kifungo cha miaka mitatu na kazi ngumu. Huko gerezani aliteseka sana. Alipofunguliwa alirejea mtaani, katika vichochoro vilevile vya Buguruni, Magomeni, Kariakoo na kwingineko. Hali ikiwa ngumu kiuchumi, wanaume waliadimika mno.

“Ikawa vigumu kuwaona wakimfuata kama awali. Hivyo, akawajibika kuomba kazi ya kuuza pombe kwenye mabaa mengi, akikutana na watu wengi. Kati yao alifahamiana na majambazi, wafanya magendo na wagongaji, kama ambavyo alikutana na mahakimu, walimu na wakulima. Wote hao walimshirikisha katika harakati zao za maisha na siri zao bila ya kujijua. Ndipo akapata fursa ya kuwafahamu majambazi wengi na mienendo yao.”

“Ni wakati ambao alikuwa ameajiriwa West Bar alipokutana na mtu ambaye kamwe asingeweza kumsahau, mtu ambaye alikuwa kisa hasa cha kuanguka kwake kimaisha, adui yake mkubwa, Ukeke Maulana. Hasira zikampanda ghafla na njaa ya kulipiza kisasi kumteka hata akamwendea na kumshawishi mapenzi. Alipolaghaika badala ya kupokea mahaba aliyoyategemea alijikuta akipokea pigo la kisu, pigo lililomtoa duniani.”

Joram aliisikiliza hadithi hiyo kwa makini sana, macho yake yakimtazama Suzana hali mikono yake ikishughulikia sigara moja baada ya nyingine. Msichana huyo aliposita na kuvuta pumzi kwa nguvu, Joram alijirekebisha juu ya kiti na kunong’ona jambo ambalo halikumfikia Suzana.

“Msichana huyo ni mimi, Joram. Mimi hapa. Na hiyo ni hadithi ya kweli inayohusu maisha yangu,” alisema kwa sauti ndogo, iliyotofautiana na ile aliyotumia kueleza habari nzima.

“Ndiyo,” Joram alimjibu. “Toka hapo naweza kueleza. Toka ulipotoka ufukoni ambako ulimwua Ukeke ndipo ulipomkuta Mohamed Matoke akibarizi nje ya nyumba yake, kama ilivyokuwa kawaida yake. Ukiwa bado na hamu ya kuua ukamwendea na kumshawishi mapenzi hata mkafuatana chumbani ambako ulimwangamiza. Siyo?”

“Kidogo umekosea,” Suzana akamwelekeza. “Kwa kweli, mara baada ya kumuua Ukeke nilichanganyikiwa nikiwa sijui la kufanya. Nilipokuwa nikienda zangu nisipokujua mzee huyo aliniita na kuanza kunitongoza. Hasira zilinipanda hasa nilipowaza kuwa huyu ni mwanaume mwingine ambaye alikuwa na njaa ileile ya kumfanya mwanamke kuwa chombo chake cha starehe. Anichezee kwa muda na kisha kunitupa! Ndipo nikaamua naye afe. Woga wake pindi akifa ukamfanya aanze kunionyesha alikoficha fedha yake, fedha ambayo, kwa kweli, sikuhitaji wakati huo. Akawa amenipa wazo jipya. Wazo la kujipatia fedha nyingi. Hivyo, nilipomwacha nilifikiria namna ya kuipata fedha hiyo, ingawa sikujua namna ya kuitumia.

“Ndipo liliponijia wazo la kuyatumia majambazi yote niliyoyajua kuendelea kuua huku na huko hali mimi nikipita na kukusanya faida. Hakuna hata mmoja wao aliyenijua wala kunidhanja kuwa ningeweza

kuwa Nunda. Wote waliniona kama kila mwanaume amwonavyo mwanamke; mnyonge asiye na uwezo wa kufanya lolote.” Akachekea kidogo kabla hajasema, “Sijui ningeendelea mpaka lini kama usingetokea na kuharibu mkondo wangu wa kulipiza kisasi.”

Joram naye alicheka kidogo na kumjibu, “Ungeweza kuua jiji zima na bado usiibadili kanuni uliyokuwa ukipambana nayo. Kisasi siyo dawa ya kuondoa maradhi hayo ya ubinafsi ambayo yanaitesa jamii na dunia nzima. Sasa vaa vizuri, tupa kisu hicho tujadili hali yako ya baadaye.”

“Hapana. Bado nina kazi moja ya mwisho,” Suzana alimjibu akiinuka. “Nitakuua wewe, kisha niujiue na kuisahau dunia hii na maovu yake.”

“Usijidanganye, mpenzi wangu,” Joram alijibu akiwa amejituliza kitini, “Kuniua huwezi, wala sitapenda kukuona msichana mzuri kama wewe ukijiua. Hivyo, keti pale tuzungumze suala lako.”

“Joram!” sauti ya Suzana ilikuwa na mshangao. “Yaani hujanichukia kiasi cha kuniona mtu anayestahili kufa? Tuseme hukukusudia kunipeleka mahakamani nikanyongwe?”

Joram akatikisa kichwa kukataa. “Ndiyo, wewe ni mwaaji mkubwa, shetani mdogo ambaye amemwaga damu nyingi isiyo na hatia. Lakini bado u msichana mzuri kuliko wazuri wengi niwajuao.”

“Joram!” akafoka kwa mshangao uliochanganyika na hofu. “Sikujua kama wanipenda. Nilidhani haja yako ni kuniangamiza kama wanaume wenzako. Kumbe hatimaye ametokea mtu mmoja tu duniani ambaye ananipenda. Ni wewe peke yako,” akasita. “Kwa ajili hiyo sitakuua. Nitakufa peke yangu. Nife nikijua kuwa nimemwacha duniani mtu anipendaye,” alimaliza kusema akijiweka sawa na kukielekeza kisu ubavuni mwake.

Joram aliinuka hima akisema, “Usifanye hivyo Suzana!”

“Usiniguse mpenzi.”

Dakika hiyohiyo mlango ulifunguliwa na kuwaruhusu askari wanne wakiongozwa na Inspekta Mkwaju Kombora ambaye bastola yake ilimtangulia wazi mkononi.

“Usithubutu,” Kombora alifoka kwa sauti yake kali.

Haikusaidia. Dakika hiyohiyo kisu kilikuwa kikizama katika moyo wa Suzana. Kikamlainisha na kumfanya aanguke chali kitandani. Kombora alimkimbilia na kuambulia damu nyingi ambayo ilibubujika toka katika

jeraha kubwa la jisu hilo. Juhudi zake za kuizuia damu hiyo isiendeleo kutoka zilikuwa kazi bure kwani macho ya Suzana yalianza kuelekea katika dalili ya kifo. Baada ya muda akawa mzoga uliolala nusu uchi. Ilikuwa baada ya kuliita polepole jina la Joram na kushindwa kusema chochote alichokusudia kusema.

“Umechelewa sana Inspekta,” Joram alisema akiyatoa macho juu ya maiti na kumtazama Kombora.

“Nimechelewa! Ulijuaje kuwa nilikuwa nikija?”

“Nilijua wazi kuwa ungenifuata tangu nilipokugusia kumtia Nunda mikononi leo. Naamini ulikuwa nyuma ya mlango ukisikiliza maongezi yetu kwani nilisikia minong’ono yenu. Hivyo, sitakuwa na haja ya kueleza chochote zaidi.”

Mwisho.